

DIRVA

THE FIELD

Balandžio-April 15, 1954
Nr. 15
Cleveland, Ohio

SVEIKI SULAUKE ŠVENTŲ VELYKŲ!

Mūsų gyvenimo kelią lydi skaidrios ir tamsios dienos. Vieną iš skaidriųjų mūsų gyvenimo dienų yra Velykos, ateinančios su gražiomis tautinėmis tradicijomis.

Ilgai, ilgai gausdavo bažnyčios varpai Velykų saulei tekant, primindami Velykų prasmę ir džiaugsmą. Plačiais keliais ir siaurais takeliais mūsų broliai ir sesės, šventiškai pasipuošę, skubėjo į prisikėlimo apeigas. "Kėlės Kristus, mirtis krito" — skambėdavo visas mūsų kraštas. Mūsų tautos tradicijoje Velykos yra pati didžioji ir skaidrioji metų diena.

Velykos yra pergalės šventė gyvenimo prieš mirtį ir tiesos prieš neteisę. Velykų mišių pirmąją raidę puošia paveikslėlis: stiprus milžinas, ant savo pečių neša didžiulius miesto vartų duris. Tai vaizdas stipraus Samsono! Jis vieną dieną atvyko į Gazos miestelį. Miestelio gyventojai nutarė klasta stipruolį nužudyti. Jie užrakino miesto mūrų duris ir pasirošė Samsoną nužudyti. Tačiau šis, patyręs klastą, dar tą pačią naktį pasitraukė iš miestelio. Vartų užraktas stipruoliui nebuvo jokia kliūtis. Samsonas duris išlėkė ir užsidėjęs ant pečių išėjo iš miestelio.

Bažnyčia šiuo paveikslu mums šiandieną nori priminti, kad žmonės norėjo nužudyti tiesos ir meilės skelbėją. Jį uždarė kape ir ant kapo angos užrėmė didžiulį akmenį. Tačiau Betliejaus dangiško himno dalyvis, plunksnos lengvumu, nustumė nuo kapo didįjį akmenį. Velykų ryto saulės sveikinamas mirties. Nugalėtojas prisikėlė.

Velykų šventė lietuviui yra stiprybės ir vilties šventė. Dar mūsų tautos rankos ir kojos surištos ir užristas didžiulis priespaudos akmuo. Daugelis mūsų brolių ir sesų, keliaudami tremtinio keliu, lyg tos Evangelijoje minimos moterys klausia: "Kas atris mums akmenį nuo kapo angos?"

Moterų dejonę Velykų rytas pakeitė džiaugsmu. Jos išvydo akmenį nuo kapo angos nuristą ir Kristų prisikėlusį žmonijos džiaugsmui ir laimei. "Kristus kėlėsi iš numirusių, kad ir mes gyventumėm nauju gyvenimu".

Aušo tylus ir gražus rytas. Prie lango rymojo nelaimingas ir gyvenimu nusivylęs žmogus. Jis rankoje laikė nuodų taurę, neprasmingai gyvenimą neprasmingai užbaigti. Tai Goethes Faustas! Jo drebančioji ranka nuodų taurę jau kilo prie lūpų. Staiga pasigirdo toluoje varpo aidas. Tai prisikėlimą skelbiant Velykų varpas! Mirties siekianti ranka nusvyro ir nuodai išsiliejo. Velykų varpas Faustą gyvenimui pažadino! Jis žadina prisikėlimą ne tik pavienio žmogaus, bet ir tautų! Kiek daug džiaugsmo ir vilties Velykų šventė teikia ir lietuviui širdžiai.

Apie vieną riterį yra išlikęs toks pasakojimas. Tas riteris buvęs nepaprastos drąsos ir narsumo karys. Todėl jam buvo leista Kristaus karsto bažnyčioje pirmam įžiebtį savo žvakę. Jis įžiebė žvakę, padarė įžadą savo žvakės ugnį parvežti į savo gimtąjį kraštą. Riteris visas kliūtis nugalėjo ir savo pasiryžimą įvykdė.

Mūsų Vytis vaizduoja kilnų riterį su pakeltu kardu. Dešinėje rankoje riteris laiko kardą, kairioje skydas su dviem, į vieną sujungtais, auksiniais kryžiais. Kiek giles minties mūsų Vytįje sudėta!

Gal teko matyti, kaip gražiai atsimuša giedrios dienos padangė į skaitų ežero vandens paviršių. Šios skaidrios VELYKŲ dienos proga, mūsų Vyties riteris atsimuša į kiekvieno lietuvi širdį. Teatsimuša, kad mes neuieitumėm savo patogumo keliu, bet eitume Lietuvos prisikėlimo keliu. Eitume, kol šilūsiais Tėvynėje, Velykų ryto saulei tekant, skambės visas mūsų kraštas: "Kėlės Kristus mirtis krito, Aleliuja".

Kun. Z.

Daužomos JAV pastangos

Komunistų suptanuotas Azijos, užkariavimas eina ir svarbiausias jo židiny dabar yra prie Dien Bien Phu tvirtovės. Ten didžiausia karinė našta žmonėms atiteko prancūzams, bet jokia paslaptis, kad be JAV ginklų paramos, ten jau būtų išskeltos komunistinės vėliavos.

Mes turime didžiulius, kad JAV užsienio politika pakrypsiu komunistinės ekspansijos žaibojimo linkme. Tos akcijos aktyvūs iniciatoriai, valstybės sekretoriai Dulles, veikia taip, kaip turi veikti komunistinę agresiją gerai įvertinęs politikas ir permatęs kas gali atsitikti, jei komunistinės masės nebus suvaldytos.

Ir paskutinioji valstybės sekretoriaus kelionė į Aziją ir Prancūziją yra išaukšta įvertinti komunistų užmačius Indokininioje.

Deja, su dideliu karteliu galima teigti, kad jei JAV užsienio politika nori praveisti aiškų komunistinio sutrumpymo planą, tai jos didieji draugai Europoje — Anglija ir Prancūzija, eina atžagariu žingsniu ir tebetūpčioja vietoje.

Valstybės sekretoriaus Dulles Anglijoje užsienio reikalų ministeriui Edenui išdėstė reikalingą suorganizuoti sąjungą prieš komunistų užmačius Azijoje ir tuoj įspėti komunistinę Kiniją, kad atitrauktų

rankas iš Indokininio. Deja, anglių oficialūs šaltiniai jau spėjo pranešti, kad Anglija iš principo tų pasiūlymų neatmetanti, bet pasiryžusi laukti ženevos konferencijos, kuri ateis už dviejų savaitių.

Is Anglijos Dulles skrenda į Paryžių. Reikia laukti, kad ir Paryžiuje ras panašią kalbą, nors prancūzai dabar viena ranka prašo JAV karinės paramos, o kita ranka glosto Maskvą, kad Indokininio karė būtų pasiekta paliauba. Teisingai dabar Prancūzija prilyginama sunkiai sergančiam ligoniui. Tas ligonis tikrai sunkiai serga, nuolat kliedi praieities galybe, bet nesiduoda gero gydytojo gydymas.

Valstybės sekretoriui Dulles išvykstant į Europą, JAV kongrese pasigirdo visiškai nedviprasmiškų kalbų, kad reikia palaikyti su pagalbos skyrimu tiems kraštams ir pasižiūrėti kokių kelių jie nori eiti kovojant prieš komunizmą. Tie balsai tuoj atsiliepė Anglijai ir Prancūzijai, kad tai esąs kišimasis į jų vidaus reikalus. Esą, mes esame didžiosios valstybės ir nenorime, palyginti, jaunos Amerikos valstybės mokomos.

Šios kalbos labai primena nusigyvenusių Lietuvos bajorų politiką: nors nieko nebeturiu, bet gyvensiu ir elgsiuos taip, kaip mano ainiai elgėsi anais mums geriais laikais.

Is Anglijos pareiškimų ir Prancūzijos spaudos laikysenos nesudaro įspūdį, kad šis valstybės sekretoriaus Dulles misija bus nuosirdžiai įvertinta ir Indokininio reikalu būtų pada-

Vilties Draugijos susirinkimas

Remiantis "VILTIES" D-jos įstatų I str. 1 dalies nuostatu, 1954 m. gegužės mėn. 22 d., 11 val. Clevelande, "VILTIES" namuose, 1272 E. 71 St. šaukiamas visuotinis "VILTIES" D-jos narių susirinkimas.

Darbu tvarkoje: 1) Valdybos, Reikalų Vedėjo bei Kontrolės Komisijos pranešimai ir išvadų priėmimas dėl D-jos organų veiklos. 2) Tolesnio darbų plano svarstymas ir priėmimas. 3) Valdybos ir Kontrolės Komisijos rinkimas.

Susirinkime negalintieji dalyvauti nariai prašomi atsiųsti Reikalų Vedėjui (B. Gaidžiūnui, 1272 E. 71 St., Cleveland 3, Ohio, USA) įgaliojimus, perleidžiančius balsų teises, kuriams nors iš draugijos narių, kurių įgaliojimas žino tikrai dalyvaujant susirinkime. Įgaliojimams prašoma naudotis prisiūsta forma. Nariai, kurie būtų negavę jiems siųstų kvietimų ir šį kvietimą sužinoję tik iš "Dirvos", prašomi įgaliojimą rašyti patys pagal "Dirvoje" skelbiama jo pavyzdį.

J. J. Bachunas,
Pirmininkas

V. Rastenis,
Sekretorius

Įgaliojimo pavyzdys:

ĮGALIOJIMAS

Negalėdamas pats dalyvauti 1954 m. gegužės 22 d. šaukiamame "VILTIES" D-jos susirinkime, įgalioju mane susirinkime atstovauti ir už mane balsuoti šios draugijos narij:

Parašas

Įgaliojimo vardas,
pavardė ir adresas

Chou En-lai

Komunistinės Kinijos ministeris pirm. ir užsienio reikalų ministeris Chou En-lai ir savo rankas suima visą valdžios jėgą. Prezidentas Mao Tse-tung nuolat serga.

VISAM PASAULY

• McCarthy teigimas, kad vandenilio bombos gamyba buvo vilkinama, pasitvirtino. Tik atst. Code pranešimu tas nebuvo daroma dėl blogos valios. Bet ar tą gerą valią nepadiktavo iš šalies sovietiniai draugai — yra labai rimtas klausimas.

• Prancūzijos gen. De Gaulle vėl pradeda kurstyti prancūzus, kad nebūtų jungiamasi į Europos Gynybos Armiją. Jo planais Prancūzija gali būti tarpininku taikant JAV ir SSRS. Tik De Gaulle nemoka įžiūrėti, kad sovietiniai komunistai jam ir visiems prancūzų karininkams greičiau visas žvaigždės nusegė, negu tiesioginiai pažeis JAV interesus.

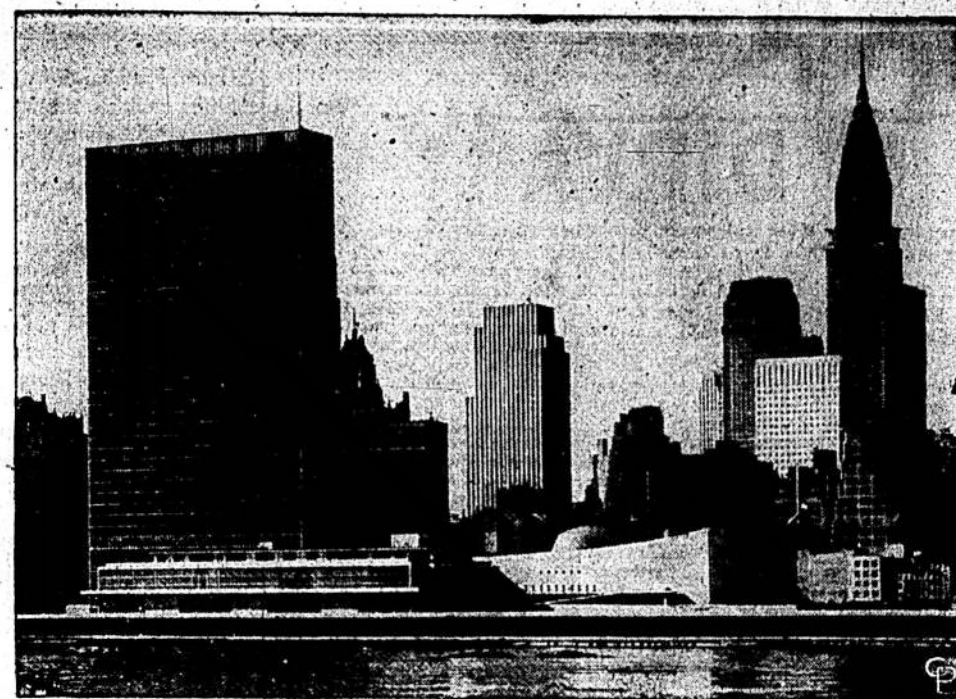
• Japonai skelbia žinią, tik nežinia turinčią pagrindo ar ne, kad sovietai išsprogdinę labai pavojingą azotinę bombą. Yra spekuliacijų, kad po vandenilio bombų išsprogdinimo, sovietai pradeda organizuoti savo galybės propagandines žinias.

• Is Anglijos pranešama, kad Irano žibalas vėl pradės plaukti į pasaulinę rinką. Tuo reikalu pasiektas susitarimas, kuriame dalyvavo 8 didžiosios pasaulio žibalo kompanijos. Penkios iš jų yra Amerikoje.

• Ženevos konferencijoje angli, prancūzų, rusų ir kinų kalbos bus oficialios ir visi pareiškimai į tas kalbas vertiami.

• Is Argentinos ateina žinių, kad Amerikos ir Vokietijos garsūs vėžio specialistai lankėsi Buenos Aires. Esą vėžį turįs Peronas, kurio liga labai slepiama.

• Jugoslavijos diktatorius Tito lankosi Turkijoje. Tai esąs Turkijos, Graikijos ir Jugoslavijos ryšių sustiprinimo vizitas.

New Yorko miesto didybė. Prišakyje JT pastatas, kuriame daug kalbama apie taiką ir labai mažai padaroma taikos labui.

LENKAI SUSITARĖ

Is Vokietijos informuoja, kad lenkai po ilgų ir sunkių derybų, pasiekė visų lenkiškų tremties organizacijų susitarimo. Ateityje lenkai turės vieną autoritetinę bendruomenės organą: Tautos Vienybės Tarybą.

Šią "Vienybės Aktą" pasirašė visų lenkų organizacijų atstovai, išskyrus vadinamuosius Jaltos lenkus, t. y. lenkus, kurie būsimo laisvosios Lenkijos sienas išveda pagal buvusius Jaltos konferencijos nutarimus. Naujoji Tautos Vienybės Taryba atstoja buvusią Politinę Tarybą ir Tautos Tarybą.

Sąryšyje su šiuo susitarimu, dėl kurio sielosioji gen. Sosnkowskis, egz. respublikos prezidento aktu prezidento pavaduotoju skiriamas gen. Sosnkowskis.

Skriaudų byla

Šiomis dienomis pasirodė iš spaudos labai didelės vertės knyga:

BALTIC STATES INVESTIGATION HEARINGS.

Tai vadinamos Kersteno komisijos pirmieji darbai.

Ši 678 puslapių tomą sudaro įvedamasis žodis, 472 pusl. liudinių parodymų bei kitų šios bylos reikalų pareiškimų ir per 200 puslapių dokumentų bei kitos sovietų nusikaltimus įrodančios medžiagos.

Liudinių, kurių parodymus randame šiame tome, yra dvi grupės: pirmąją sudaro JAV piliečiai ir antrąją — patys baltiečiai.

Is JAV piliečių, davusių savo parodymus ar šios bylos reikalų padariusių pareiškimus, pirmąją eilę tenka paminėti patį JAV prezidentą D. C. Eisenhowerį, kuris šiuo reikalu parašė Komiteto pirmininkui kongresmanui Charles Kersten labai reikšmingą laišką. Savo laiške Prezidentas, prisimena, kaip ALTO delegacijai lankantis Baltuosiuose Rūmuose, buvo kalbėtasi dėl galimybės praveisti šį tyrimą, užgria padarytą Kongreso sprendimą ir pažymi, jog tyrinėjimo eiga seks su dideliu susidomėjimu. Toliau paminėtas lygiai didelio svorio jau kaip liudininio parodymas Valstybės Departamento sekretoriaus J. F. Dulles pareiškimas. Augštasis JAV pareigūnas čia pasisako dėl dalyko praeityje, šiuo metu ir dėl ateities perspektyvų, dar kartą pareiškdamas, jog JAV nepripažįsta sovietų smurtu įvykdytos Pabaltijo kraštų inkorporacijos, ir pareiškia viltį, kad šie kraštai pagaliau sulauks laisvės. Platus ir reikšmingas taip pat parodymas buvusio JAV prezidento H. Hooverio. Turėjęs progos savo akimis matyti tiek Pabaltijo kraštų išlaisvinimo pastangas, tiek jų laisvo gyvenimo pažangą, liudinininkas Komitetui pateikė tisi klausimais labai reikšmingų duomenų, kartu plačiai apžvelgdamas politines sąlygas, kuriose Pabaltijo kraštai buvo okupuoti, sovietų terorą juose ir išskeldamas jų išlaisvinimo svarbą. Is kitų dar paminėta parodymai New Yorko advokato P. A. Beck, o taip pat Komiteto pirmininko Kongresm. Charles J. Kersteno laiškas Sovietų Sąjungos atstovui Jung. Tautos A. Višinskui, kuriuo jis buvo kviečiamas, kaip dalyvavęs Pabaltijo kraštų okupavimo veiksmuose, duoti Komitetui savo parodymus. (Kaip žinome, A. Višinskis jam duota proga atremti sovietams iškeltus kaltinimus nesiryžo pasinaudoti).

Toliau seka parodymai pačių pabaltiečių — lietuvių, latvių ir estų. Šiame tome randame šių lietuvių parodymus — sesers Aleksandros Marijos — buvusios Lietuvoje vaikų darželio mokytojos, lietuvi, kunigo, kurio pavardė atsargumo sumeti-

mais neskelbiama, kaip ir dviejų kitų liudinių lietuvių — A. Armalio, A. Banionio, J. Bildušio, J. Brazaičio, J. Brazeikos, vysk. V. Brizgio, gen. J. Cernius, sesers Marijos Kleopos, B. Daukanto, Dr. M. Devenio, A. Dičmano, J. Miliausko, gen. K. Musteikio, P. Nenortos, P. Padalio, kan. A. Petraičio, gen. S. Raštikio, J. Sniečkaus, K. Tarvainienės, Dr. A. Trimako, pulk. J. Tumo, P. Žadeikio — Lietuvos įgalioto ministerio JAV ir kan. V. Zakarausko.

Visų šių lietuvių liudinių parodymai su visu šurpumu atskleidžia sovietų klastą, terorą ir lietuvių tautos skriaudas bei kančias, kaip estų ir latvių parodymai su lygiu šurpumu atskleidžia jų tautų likimą sovietinėje okupacijoje.

Įrodomosios medžiagos skyrių sudaro dokumentai, foto nuotraukos, žemėlapiai ir kiti panašios rūšies dalykai.

PIRMIEJI

Kanados Lietuvių Bendruomenės Toronto apylinkė, Salpos skyriaus vadovo p. Vaidoto rūpesčių, yra pirmoji lietuvių kolonija, sukleidusi Vasario 16 gimnazijos namams 1.500.— dolerių ir tuo būdu pirmoji lietuvių kolonija, kurios vardu bus pavadinta viena Vasario 16 gimnazijos klasė.

Vasario 16 gimnazijos klases pavadinamos tu organizacijų, ar asmenų vardu, kurie paaukojo gimnazijos namams ne mažiau kaip 1.500.— dolerių. Iki šiol tame skaičiuje buvo:

1. Hilfswerk der Evangelischen Kirchen der Schweiz,
2. Schweizerische Europa-Hilfe,
3. Schweizerisches Rotes Kreuz,
4. LRK Igaliot. Šveicarijoje inž. J. Stankus, pravedęs vaju šveicarų tarpe.

Organizacijų ar asmenų, aukojančių gimnazijos namams nemažiau kaip 1.000.— dol., vardu pavadinami atskiri bendrabučio kambariai. Tokių turime:

1. Vyr. Liet. Išlaisvinimo Komitetas (VLKas),
2. A. L. Mokytojų Sąjungos Chicago apygardos valdyba,
3. Ciero lietuviai.

Tautiečiai, Toronto ir kitų čia minimų lietuvių pavyzdys tebūna paskatinti kitoms mūsų kolonijoms ir organizacijoms. Vasario 16 gimnazija yra Jūsų paramos reikalinga, reikalinga jai ir pastogė, kad galėtų dirbti. Ir mažiausia auka gimnazijos namams yra didelė parama šiam lietuviškam reikalui.

Jei nėra kitokių vietos lietuvių organizacijų, nurodymų, aukas prašome siųsti PLB Vokietijos krašto valdybai čekiu, išrašytu "Litausis Zentralkomitee" vardu.

Vokietijos Krašto Valdyba
P. L. B.

Garsus Atlanto nugalėtojas Ch. A. Lindberg (kairė) pakeltas į JAV oro laivyno generolus, duoda priesaiką dalyvaujant Harold E. Talbott — oro laivyno sekretoriui.

DIRVA

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. VILNIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 8, Ohio. Telephone: Henderson 1-6344. Issued in Cleveland every Thursday. Editor: Balyš Gaidžiūnas.

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879. Subscription per year in advance: In the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50, elsewhere — \$6.50. Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILNIS, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D. J. (ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 8, Ohio. Telefonas: Henderson 1-6344. Išleista Clevelande kas ketvirtadienį. Redaktorius: Balyš Gaidžiūnas. Registracija kaip antrasis klasės laiškas 1915 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 2 d. įstatymą. Prenumerata metams iš anksto: Jungt. Amerikos Valstybės \$5.00, Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.50. Atsk. Nr. kaina 10 centų.

• Iš Europos atvykęs Mažosios Lietuvos Tarybos pirmininkas lankysis: Detroito balandžio 11 d., Chicago balandžio 25 d., Clevelande gegužės 2 d., Philadelphia gegužės 9 d., New York gegužės 16 d., Waterbury gegužės 22 d., Worcester gegužės 23 d., Bostone gegužės 30 d.

• Iš Chicago ALT posėdžio, įvykusio balandžio 7 d. paaiškėjo, kad Vasario 16 d. minėjimo progą aukų buvo surinkta \$8,516.21 ir baro apyvartos gauta \$1394.60, viso \$9,910.81.

Kadangi Chicago ALT turi savo kasoje iš savų parengimų pinigų, tad E. Mikulčiūte pasiūlius, visų buvo nutarta ALT Vykdomajam Komitetui perduoti \$10,000.

• "Bendrijos" leidykla Vokietijoje, baigia spausdinti A. Šešplaukio "Lietuvių kalbos pratiminių gramatiką". Ji skiriama dėstyti pradžios mokyklose, bet ypatingai pritaikyta naudojimui savamokslams, šeštadienio ir varg mokykloms.

• Adelaidės, Australijoje, lietuviams dosniai aukoja gimnazijos namams. Nenuilstamų gimnazijos rėmėjų būrelis Nr. 128 vadovė P. Lukošienė rūpestingai, aukojančio šiai paramos akcijai visą savo atliekamą laiką, surinkta ir persiųsta pirmoji 20 angl. svarų auka. Šioji suma Vasario 16 minėjimo Adelaidėje metu buvo dalyvių suaukota. Su dar nepasistomis sumomis

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso Virginia 7-6583
Rezidencijos REpublic 7-7668
Dr. S. Biežia
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West Cermak Road
VAL: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trenčad. ir sekmd. ofisas uždarytas.
Šeštad. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE

Dr. Antanas Rudokas, O. D.
Tikrina akis ir pritaiko akinius
keičia stiklus ir rėmus.
4701 S. Damen Ave., Chicago Ill.
Saukite — YA. 7-7381
Pirmia: vakarais 6 iki 9, šeštad.
10 ryto iki 4, trečiad. ir sekmd.
tik susitarus

Tel. ofiso ARmitage 6-0161
Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave.,
Chicago 22, Ill.
VAL: 1-3:30, 7-9 p. pirmad.,
antrad., ketvirtad., penktad.,
10 ryto — 1 p. p. trečiadieniais
12-4 p. p. šeštadieniais.

Dr. I. Kuras-Ramunis
Spec.: KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
VAL: darbo dienomis 3-5 ir 6-8 v. v.
išskyrus trečiadieniais 6-8 v. v.
šeštad. 10-12 v. r. — 1-3 v. p. p.

IR

Dr. Juras Ramunis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VAL: antrad. ir ketvirt. 7-8:30 v. v.
šeštad. 3-5 v. p. p. ir pagal susitarimą
7156 S. Western Ave.
MEDICAL CENTER
TEL: Kabineto REpublic 7-1168
Buto: WALbrook 5-3765

koncertas, užbaigiant Margučio 25-kius veiklos metus.

Chicago simfonijos orkestras, kurį diriguos Vytautas Marjosiūnas, be kitų kūrinių išpildys ir komp. Vlado Jakubėno simfoniją. Orkestras taip pat lydys ir Metropolitan Operos solistę Paulyną Stošką, kurios repertuaras sudarytas iš arijų ir lietuvių kompozitorių idomiesnių dainų. Smuikininkė Elena Kuprevičiūtė, užbaigusi savo koncertų kelionę po Europos valstybes, pasirodys Amerikoje pirmą kartą. Koncertas įvyksta gegužės 2 d.

Šio tikrai didelio koncerto talkai yra susiorganizavę atitinkamas komitetas, kuriam vadovauja dr. Steponas Biežis. Koncertan atsilankyti yra pasižadę Illinois valstybės augstieji pareigūnai su gubernatoriumi Stratton.

J. V.

ST. LOUIS, Mo.

GRAZIAI REPREZENTAVO

Šių metų balandžio mėnesio 7-10 dienomis, St. Louis Kieles Operos salėje vyko dvidešimties jubiliejinis "National Folk Festival".

Šiame tautų-mišnyje lietuvių atstovavo East St. Louis, Ill. lietuvių tremtinių grupė "Nemunas", vadovaujama Z. Grybino ir A. Pauliakaičio.

Gražūs kostiumai ir tinkamas pasiruošimas tikrai darė malonų įspūdį. Choras ir šokėjai gavo pelnytą žiūrovų pagirimą už gražiai atliktus: O dalelė, žiogelis, Per naktelę šokau ir Malūnas.

Šiam gražiojo Nemuno jaunimui ir ateityje linkėtina sėkmingo darbo ir nenutraukti giesmės kol ji nesuskambės prie Nemuno krantų.

Z.

Greetings and Best Wishes
To Our Friends and Patrons

DAVIDSON MOTORS, INC.

SEE THE NEW 1954
DODGE — PLYMOUTH
COMPLETE
SERVICE FACILITIES
3140 WEST 25th STREET
SH 9-0900

SPORTAS

VEDA ALGIRDAS BIELSKUS

VISUOTINIS SPORTO KLUBŲ ATSTOVŲ SUVAŽIAVIMAS

Visiems Vyr. FASK-to registruotiems šiaur. Amerikos ir Kanados lietuvių sporto klubams, buvusiems kūno kultūros mokytojams ir sporto darbuotojams pranešama, kad balandžio 24-25 dienomis Chicagoje Lietuvių Auditorijos patalpose, 3133 So. Halsted St., Vyr. FASK-to šaukiamas, įvyks šiaur. Amerikos lietuvių sporto klubų atstovų, buv. kūno kultūros mokytojų ir sporto darbuotojų 1954-ųjų metų VISUOTINIS SUVAŽIAVIMAS, kurio dienotvarkėje numatyta:

Balandžio 24 d.

14 val. p. p. oficialus suvažiavimo atidarymas; suvažiavimo prezidento sudarymas; Vyr. FASK-to narių pranešimai ir jo dvių metų veiklos apžvalga; Sporto apygardų vadovų ir sporto klubų atstovų pranešimai; laik. revizijos komisijos sudarymas; diskusijos.

Balandžio 25 d.

12 val. p. p. Laik. revizijos komisijos pranešimas; statuto papildymo ir pakeitimo klausimas; mandatų komisijos sudarymas; Vyr. FASK-to ir revizijos komisijos rinkimai; ateities darbo gairių nustatymas, klausimai ir sumanymai, suvažiavimo uždarymas.

Suvažiavimo dalyviai. Pilnateisiais suvažiavimo dalyviais kviečiami:

1. Kiekvieno Vyr. FASK-to registruoto sporto klubo 3 atstovai, kurių, du renkami visuotinio sporto klubo narių susirinkimo ir vienas skiriamas valdybos.
2. Sporto apygardų vadovai ir apygardų sporto komitetų nariai bei kt. pareigūnai.
3. Sporto apygardoms pristačius, Vyr. FASK-to aprobuoti sporto darbuotojai ir buv. kūno kultūros mokytojai.
4. Vyr. FASK-to nariai ir jo atstovai prie Amerikos Lietuvių Bendruomenės organų.

Suvažiavimo svečiai-stebėtojai kviečiami: Visi aktyvūs sportininkai ir lietuvių visuomenės nariai, kurie įdomiausi mūsų sportine veikla ir pasireikšimais.

Suvažiavimo dalyvių registracija Sporto klubai savo atstovus suvažiavimui iš anksto registruojasi atitinkamose sporto apygardose apygardų vadovy-

bės nustatyta tvarka.

Sporto darbuotojai ir buv. kūno kultūros mokytojai betarpiu registruojasi Vyr. FASK-to iki š. m. balandžio mėn. 23 d. adresu: Edm. VENGIANSKAS, 6100 So. Peoria St., Chicago 21, Ill. Telef.: ENgelwood 4-5638.

Galutina suvažiavimo dalyvių registracija š. m. balandžio mėn. 24 d. nuo 12-14 val. suvažiavimo patalpose.

Suvažiavimo dalyvių aprūpinimas

Suvažiavimo dalyviai nakvynė ir maistu pasirūpina patys. Neturintieji galimybės patys pasirūpinti, ir atvykstantieji iš kitur, pagal galimybę bus aprūpinti vietoje.

Informacija

Visais suvažiavimu reikalais, suinteresuoti asmenys, iki suvažiavimo pradžios prašomi kreiptis į Vyr. FASK-to adresu: Ed. VENGIANSKAS, 6100 So. Peoria St., Chicago 21, Ill. Telef.: ENgelwood 4-5638.

Friendly Flower Shoppe

Gražiausios gėlės įvairiems reikalams. Saldainiai, papuošalai dovanoms. Nebangios gėlių vestuvėms ir laidotuviams. Įvairūs naujai gauti augalai.

LIETUVISKOS VELYKI-NĖS ATVIRUTĖS

Atidaryta nuo 10 ryto iki 8 v. vak.

Duodame Eagle Stamps
6901 SUPERIOR AVE.
Telef.: HE 1-6339

SUTAPYKIT MĄSINĄ APDRAUDŽIANT

Saukite mano numerį — reikalaukite Farm Bureau. Garantuotas vairuotojų apsaugos kainos. Nesvarbu ar jūs norite apsaugos naujai mašinai ar geriausios mašinos apdraudus jūsų dabartinę mašiną. Tas paskambinimas gali jums sutaupyti iki 20%.

AL VALONE
Tel. EX 1-4499
1403 Giddings Rd.
FARM BUREAU INSURANCE CO.
Home Office. Columbus, Ohio

ELEKTRA ŽEMES OKYJE

Šiandien beveik 91% ūkių Amerikoje naudoja elektrą ir naudojančių nuosimtis vis kyla. Prieš 20 metų tik 11% ūkių naudojo elektrą. Kaimų elektros kooperatyvai žymiai prisidėjo prie šio ūkių gyvenimo pagerinimo.

Kooperatyvai išsivystė nuo 1935 m., kada Kongresas įsteigė Rural Electrification Administration, valdišką paskolų agentūrą. Ši agentūra paprastai vadinama REA, parūpina ilgalaikes paskolas mažų nuosimčių patikimiems skolintojams,

kurie nori duoti elektros pataravimus kaimams. Be to paskolų, agentūra dar finansuoja įvedimą elektrinių įrengimų ir kitų reikmenų.

NAUJAI PILE-EEZ MOSTIS

Greit palengvina nuo nęžimo ir nemalonumo, padaroma įvairių odos nesveikų.

Kaina \$0.75.

ELPOL

MANUFACTURING CO.
13706 Benwood Ave.
Cleveland 5, Ohio

PAJIESKOK!

BALDŲ — DRABUŽIŲ
MATRACŲ — SURIŠTŲ POPIERIŲ
IR ATSIMINKIT, KAD

STELLA MARIS HOME

Gelbatint sunkiai pataisomiems alkoholikams

REIKALAUJA SIŲ DAIKTŲ

Indai, kilimai, skudurai, drabužiai, lovos, paklojimai, krosnys ir šaldytuvai yra labai reikalingi

SAUKITE

HE 2-2450

SU 1-8255

STELLA MARIS STORES

1480 W. 25th St.
SU 1-8255

7921 Superior Ave.
HE 2-2450

PUIKUS PREMIJUOTAS PILSENER SKONIS

THE PILSENER BREWING CO. CLEVELAND, OHIO

THE MAY CO'S BASEMENT

Mes duodam ir iškeičiam Eagle Stamps

Nepaprastas sutaupymas! Kūdikių, vaikų drabužiai

Vaikų puikūs nauji
Velykų paltai ir
paltų priderinimai

7.98-iki 9.98 vertė

\$5

Daugelio gražių madų mergaičių paltai su priderintomis skrybėlėmis. Viskas naujausiu spalvų. Jaunesnioms paltų priderinimai. Dydžiai 2-4. Vaikų paltai dydžiai 4-6.

Vaikų 1.99 iki 2.29
Pavasario plaukamos
suknelės

1.69

Naujos pavasario medvilnės. Gražios mados raštose ir vienspalviai suderinti. Dydžiai 1-6.

3.95 "Curly" Gauze vystyklai 20x40" dydžio. Vienam asmeniui paroduoma nedaugiau du tuzinai. 2.89 tuzinas

2.34 "Baby Mae" Birdseye vystyklai 27x27" dydžio. Culliloido įvynti, paruošti naudoti. 1.99 tuzinas

3.69 Drigubi Flanellette vystyklai 27x27" dydžiai. Storos rūšies. 2.99 tuzinas

The May Co.'s Basement-Infants' and Kiddies' Wear Departments

Mažų berniukų 1.59 plaukams

NYLONO MARŠKINIAI

Puikios rūšies sukuoto nyloono šviesių spalvų ir baltos pasirinkime. Dydžiai 3-8.

Layette Needs

69c "Baby Mae" Cotton Shirts 2 for \$1
50c Receiving Blankets, 27x36" 2 for \$1
29c Double Thickness Training Pants, sizes 2-4-6 4 for \$1
50c Nylon Booties 39c
50c Quilted Pads, 17x18", irreg. 3 for \$1
1.99 to 2.99 Plastic Playpen or High Chair Pads 1.69
2.99 "Beacon" Crib Blankets, irreg. 36x50" size 1.99
1.39 Rubber Sheeting, 36" wide Yard \$1
1.50 Double Covered Flannellette Sheeting, 36" wide Yard 1.39
1.39 to 1.99 Baby Philippine Dresses and Dress Sets \$1
2.29 Nylon 2-Pc. Bootie Sets, pastel colors 1.94

Vaikų 79 c. ir \$1

Sporto drabužiai

Kelnės, suknelės, polo marškiniai

59c

ar 2 už \$1

Plastikais kračiais kelnės, brodačios suknelės, šviesių spalvų. Spalvingi polo marškiniai. Maži netikslumai. Boxer kelnės ir sijonai. Nupirkite ir sutaukykite. Dydžiai 3-5. Kelnės ir suknelės tik kūdikių dydžiuose.

Kiekvienoj varškėj yra musiu

Pasirodo, Antanas Vanagaitis nežinojo, ką rašė, bet, laimei, atvyko "būzdoti vyrai iš už jūrų" ir viską sutvarkė. Geriausia apie žmogų, visgi, rašo kur jis jį myli, arba yra šaltas istorikas. Augštomis simfonijoms įtemptos ausys nevisai tinka "chaltūrai" įsiklausyti. Tačiau, lietuviško žirgelio nusizvengimas tam tikrai žmonių masei, tam tikru istoriniu laikotarpiu, širdingumas, negu tūpėjimui apie Orfėjaus medį, arba saulės laikrodžių sukinėjimui dausoje. Na Amerikoje gimusi lietuvaitė, kurią Br./Raila mini savo recenzijoje apie Vyt. Alanto knygą "Antanas Vanagaitis", iš visos širdies dainavo vieną Vanagaicio "chaltūrą" po kitos. Entuziastingai pritarė ir pats Br. Raila.

Žmogus, kuris puikiai ir gražiai savo talento priemonės tikslui pritaiko yra menininkas. Meno esama visokių rūšių, kaip kompozitorius V. Jakubėnas gerai pasakė. Kiekvienoje rūšyje gali būti menas geras ir menas blogas. Vanagaicio menas negalėjo būti žemas, ar blogas, nes tikrai jaudino lietuviškas širdis, palikdamas neišdildomo įspūdžio net Br. Railos čia gimusiai lietuvaitėi Kalifornijos pakraščiuose. Meną, sakoma, nelengva pamėgdžioti. Todėl Vanagaicio "dzimdzi-drindzi" meną kitiems nevyko pasekti, kas vėl įrodo, kad Vanagaitis buvo ne "chaltūrininkas", bet savo rūšies puikus menininkas.

Todėl, galima, bet man teks pasilikti tremtinių iš augštųjų meno sričių, su savotišku "skoniu bei kultūra", o Vyt. Alantui su savo. Gali būti, mano skonis lietuviško arklis, o kultūra lietuviško berno, bet pasiūpusi šiaudinė pastogė išsaugojo kalbą mūsų į didelius ponus išėjusiems naudoti. Nežinau, bet drįstu spėti, kad su manim pasilikus dauguma, kurie Vanagaitį pažino ir jo veiklos buvo paveikti. Ta-

čiau, aišku, nenorime pastoti kelio laimingai kelienei į augštų simfonijų dausas tiems, kurie žemiškesnes melodijas skaito "fe" dalykus. Tik bijome, kad jie nuo gausaus skaiciaus parastiesni brolių, iš to paties tautos kamieno, nutols, kad nei Amerikos tirpinimo katilų nereikės. Kada istorija vėl išmuš Amerikos lietuviams valandą ištiesi paramos ranką atkuriamai Lietuvos valstybei, man atrodo, daugiau bus tų, kurie su Vanagaiciu dainavo "Kur Nemunas ir Dauguva", negu Faustas "Aukso Veršį".

Dėl prieštarių, kodėl mano monografijoje apie Balutį nepasvėčiau jo "Lietuvos" laikraščio, redagavimo, atsakas šitoks. To laikraščio kompleksus valdo "Naujiųjų" redaktorius P. Grigaitis. Buvo kreiptasi į jį keturissyk, bet jis griežtai atsisakė leisti pasinaudoti, nes, girdi, netikįs, būk aš tiksliai juos suvartosias. Gali būti, jis turėjo tiesos, bet ir P. Jurgela, ir aš, turėjome ir tebeturime kitokius idėjų, kaip biografiškos rašomos. Viena jų priklauso senai, senai romėnų išmintčiai: "de mortuis..." Jei apie mirusius nerandama ko gero pasakyti, geriau, bent dabartiniu momentu, kai kuriais atvejais patylėti.

Vyt. Sirvydas

Seniausias ir gražiausias lietuviškas lietuviškos minties žurnalas.

MARGUTIS

Išteigė kompozitorius

A. VANAGAITIS

Kaina metams \$3.00

8755 So. Western Ave.
Chicago 36, Ill.

KUDIRKA, KAČINSKAS IR LAZDA

Jeigu kurią dieną dr. Vincas Kudirka mūsų tarpe pasimaišytų?

Visai tikra, kad pamatęs, kaip gyvenam ir ką veikiam, jis kiekvienam iš mūsų, įsmeigęs savo aštrias, mintį skaitančias džiovininko akis, pastatytų tą patį ir vienintelį klausimą:

— Ir tu sakai, kad tebesi lietuvis?

Kam čia dabar tas Vincas Kudirka?

Todėl, kad jis ateis. Gyvas, nes niekada nemiręs, negalįs numirti, kaip ir Vaidilysas Tumas, kiekvienam lietuviui.

Ateis? Kada?

Balandžio mėn. 25 d. Kur? Lietuvių salė. Niekai! Pasišikink. Tą dieną "Vaidilos" Teatras stato K. Inčiuos dramą "Vincas Kudirka".

O iš ko, gerbiamasis, sprendi, kad V. Kudirka mums pasistatytų kaip tik tokį klausimą?

Na, tai kokį daugiau. Sakyt, kas jam davė drąsos, išvėrmės ir įkvėpimo, kai jis lovoje, iš kurios žinojo jau nebesikelsias, prieš 55 metus džiovininko ranka "rašė, rašė ir rašė" (kaip atsiminimus kiti apie jį sako)? Kvaila, bet reikia atsakyti (nes jau ne kiekvienam atsakymas yra savaime aiškus): tik lietuvis, jo tautinis sąmonėjimas ir nuolatinė pažanga.

Kudirka, gal daugiau, kaip kuris kitas iš mūsų tautinės kovos vadų, yra palikęs mums sampratą, kas turi telti vadintis tikrų, tvirtų lietuvių, o kas tik tuščio vardo, tuščių šūkių patriotu. Mintys, jausmai ir darbai nulemia, o ne didelė gerkle ir galva "linkstanti nuo laurų".

Nesiimu kudirkinės lietuvių sampratos išskirti. Perdaug. Per platu. Reikia Kudirką skaityti, išsiaiškinti, ir ne tik jo kūrybą, bet ir jo gyvenimą, nes Didžiojo idealisto žodis, darbas ir žingsnis buvo vienas, lygi ir jokios naudos nesiekianti lietuviškumo demonstracija. Statykite tėvynės reikalą augščiau.

partinių reikalų, nepakęskite svetimybę savo kalboje ir pa-prošiuose, saugokit vaikų lietuviškumą, branginkit savo kultūrą, švieskitės, imkite, mylėkite ir skaitykite lietuvišką laikraštį ir knygą.

Tai reikalavimai, kuriuos jūntame skaitydami jo įtaingą publicistiką, talentingą satyrą ir kelrodinę poeziją.

Ar mes, mūsų sąlygomis (atsimenant mūsų intelektualinį ir medžiaginį pajėgumą) galėtume ramia sąžine prisipažinti, kad šitų reikalavimų paisome. Jeigu galėtume atsakyti ne arba tik taip ir ne (kompromisų tautiniu, kaip ir religiniu klausimu jokių nėra), nesistebėkime, kad Kudirka mus pasitiktų su priekaištaujančiu klausimu:

— Ir tu sakai, kad tebesi lietuvis!

Kudirka tegul jau, šiemet juk sueina 50 metų nuo spaudos atgavimo, o jis buvo vienas iš didžiausių kovos vadų draudžiamuoju laikotarpiu, tai net ne išvengiama, kad apie jį būtų kalbama. Bet prie ko čia Kačinskas? Henrikas Kačinskas yra Vincas Kudirka. Tai tik geras supuolimas, kad jis vaidins Kudirką "Vaidilos" pastatyme, kurį režisuoja P. Maželis, o dekoracijomis aprūpina dail. K. Žilinskas. Bet Kačinskas, tai lyg ir gyvasis Kudirka iš viso. Panašus, smarkokai panašus ir savo išore. O svarbiausia, tai ta pačia įstaiga, tuo meistrišku žodžio reikšmės atskleidimu ir... ta pačia tragika. Galingi sparnai, bet gyvenimo siūlų paristi. Mes laukėme jo visur ir visada. Laukiame ir dabar atvykstant su Kudirkos žodžiu, kad išliktume gyvi savo tautai, o tuo pačiu ir naujos vilties pasauliui.

O lazda? Lazda neturi nieko bendra nei su Kudirka, nei su Kačinsku. Ji balandžio 25 d. atves mus i Lietuvių salę, kad j aną klausimą galėtume atsakyti:

— O vis dėlto tebesi lietuvis.

V. Mrs.

VISI ZINO. KAD A-U-I 40 IR GASAS REISKIA KARSTĄ VANDENĮ GREITAI!

Taip, karšto vandens bus užtektinai jūsų namuose, kada tik kas nors jo panorės. Daug karšto vandens visiemis reikalsams — dušui, voniai, namų ruošai — net automatiškai skalbimo mašinai ir indų plėveji, jei jūs turite ar galvojate pirkti.

Atsiminkit — kuras yra greitas, taupus gasas — 3 kartus greitesnis už 1/5 kainos! Kaip su jumis? Ar jūs gaunate užtektinai karšto vandens kai jums jo reikia? Jeigu ne —

Patikrinkit, ar jūsų vandens šildytuvus tinka prie šių ypatybių!

Automatiškas

Termostatas automatiškai laiko vandenį jūsų nustatytą temperatūrą.

Uždegtas iš apacių

Gasą degintuvus yra tiesiai po vandeniu greitesniam, taupesniam šildymui.

Izoliuotas

Storas izoliacinis sluogsnis apsaugo baką palaiko vandens karštį.

40 galonų

Mažiausia bako talpa patenkina visus modernius karšto vandens reikalavimus.

THE EAST OHIO GAS COMPANY

JUODOJI ROŽĖ

BALYS GRAZULIS

(Tęsinys iš pereinamojo numerio)

— Tiesą sakai, — šyptelėjo Bobėnas, keldamas ranką atsiveikinti.

Jau jiems nuvažiavus Julė vis dar žiūrėjo per langą.

— O gal būtų galėjus pasėdėti, — lyg prikaltinti norėdamas pasakė Jesiukonis.

— Aš pati žinau, ką galiu, o ko ne! — kietai atsakė žmona ir staiga apsisukusi grįžo virtuvėn.

Jesiukoniui paliko nemalonu. Ir suprasti jis negalėjo. Nei tos ligos matė, nei ką. Norėjosi ką piktą atsakyti, bet laikėsi, dėl šventos ramybės, žinojo, kad tuo nieko nelaimės, o tik pragarą sukels. Dažnai ji tokia. Nežinia ko supyksta, o supykusi ir neteisi, ir neprotinga. Todėl bent Kamarauską užpuolė.

— O ko pats taip, kaip šeškas? Kad ir ne mano reikalas, bet kai mano akivaizdoje kas kitas niekšuoja, norėčiau bent žinoti už ką.

Kamarauskas vaikštinėjo, beveik laktė po kambarį, negalėdamas savo pykčio sustramdyti.

— Nori žinoti? Ir pasakysiu! Nemėgstu žmonių apkalbėti, bet negaliu tylėti, kai išdavikai tarp dorų žmonių laisvi vaikščioja. Taip, jis yra išdavikas, išgama, bolševikas, naciš...

— Kaip jau taip, viskas kartu — bolševikas ir naciš? — daugiau prikišo, negu klausė Jesiukonis.

— O taip, kartu ir naciš, ir bolševikas. Piktą dvasia! Ar doras žmogus savo parduotės gėdina, sakyk? O jis gėdina. Štai kodėl Bobėnų pasivadino. Bobėnas! Jo pavardė Lapinskas, jei nori žinoti. Per jį mano žeimyną išvežė. Ir nori, kad aš jo nekelkčiau! Sudraskyčiau aš jį!

— Kaip tai per jį, — klausė Jesiukonis, — įskundė?

— Žinau, kad liežuvį prikišo. Turėjo, nekentė manęs. O jei ir ne, tai vistik per jį. Jo darbeliai...

— Sėskis, ponas Kamarauskai, ir papasakok. Metei baisų kaltinimą, patiek ir įrodymus.

— Nereikia! Nenoriu tų prisiminimų. Girdėjau jau, — šūktelėjo iš virtuvės Jesiukonienė. — Ponas Kamarauskai, užteks, man galvą skauda.

— Ponia Jūlyte, prašau. Vincas nežino, mano kad aš taip sau, išgalvoju. Ir man taip sunku, širdis truks. Aš trumpai, ko nereikia, neplepėsiu. Prašau.

— Tegu papasakoją, žmogui lengviau bus. Žinai, kad augštą kraujo spaudimą turi, — parėmė Jesiukonis.

Jesiukonienė tylėjo. Leidimo nelaikdamas Kamarauskas atsėdėjo ir tęsė:

— Va, kaip buvo. Vienoj įstaigoj tarnavom. Jis buvo buhalteris, o aš sąskaitininkas. Taigi, manų viršininkas. Didelis ponas, pasipūtęs toks. Jei pasakys ką, tai vis lyg paslėpdamas. O koks iš jo vyras? Pliuskis, mergišius. Niekad rimto žodžio neišgirsi. Vis vaiposi, kaip mergaitė. O pamatys merginą, tai ir lažosi... "Panelyt, gražuole", nors ta ir kuprota būtų. Visos jam lielijės. O buvo buhalterioj net kelios. Toms, žinoma, patinka. Iš proto dėl jo eina. Visos įsimylėję buvo. Ir kad būtų ką. Pats matė kaip atrodė. Ką su kvailėmis...

Iš ryto darbo nepradęs merginų žvilgsniais neišglodęs, saldžių žodelių neiškalbėjęs. Pas kiekvieną jį — vis ką naujo ras, tai suknele, tai naują garbaną, tai vėl ką. Matai koks. O žinotum, ką žmonės kalbėjo. Sakė, kad kiekvienoj gatvėj po mergą. Vis privileija, patampo ir pameta. Ma-

tai. Tokie nei širdies, nei gėdos neturi.

— Palauk, — nutraukė Jesiukonis. — Julė taip pat ten tarnavo. Tai ji tą vyrą pažįsta.

Kamarauskas sumišo.

— Taip sakant, nežinau... A...

— Aš kitam skyrė tuomet dirbau, — atsiliepė Jesiukonienė iš virtuvės. Kai perėjau, jo jau nebuvo. Matydavau, girdėjau apie jį, bet pažįstami nebuvo. Toks šlykštytė. Su bato galu bjaurėčiaus jį paliesti. Žinojo, prie tokių jis nelindo. O tu norėjai, kad jį vidų kviesčiau.

— Taigi, jos nebuvo, — atsigavo Kamarauskas. — Priėmė rusai visokių, visas kėdes nusodino, o dirbti nebuvo kam. Kaip sakiau, priėmė tarnautojų daugybę, pertvarkė, daug ką atleido, pažemino, o Lapinsko nelietė. Tokie moka prisigerinti.

Kadrų skyriaus viršininke buvo žydė Ingelytė. Baisi tokia. Juoda, mažytė, išdžiūvusi, o akys, kaip peiliai. Kai pažūrės į tave, tai net širdis nukrečia. Vis maloni, šypsos, o tik pažūrėk į akis ir pamatysi, ką ji mano. Sakė žmogžudė buvusi. Kokį tai partijos išdaviką, kuris saugumui dirbęs, peiliu nudūrusi. Tiesiai iš kalėjimo ji ir atėjo. Bijojom jos visi. Ką ten direktorius, ji įstaigą valdė!

— Netrukus Ingelytė pasiėmė mane savo padėjėju. Sakė dėl to, kad nuo smetoninės valdžios nukentėjau. O ir tiesa, kentėjau. Penkiolika metų sąskaitininku išdirbau. Nekėlė, nemokėjau pataikauti. Apsidžiaugiau iš Lapinsko ištrūkęs. Bet nuo Lapinsko pajaukos, užbėgau ant Ingelytės veriančio akių žvilgsnio. Kai pažūrės, būdavo, tai man taip ir dreba rankos. Tikra giltinė buvo. Nepatiko kuris, žiūrėk, kitą dieną žmogus į darbą jau neatėjo. Pradingo. Ir taip ji ne vieną pražūdė. Baisiausia, kad vis mane klausinėja, tariasi, lyg pasitiki, o gal provokuoja. Ką žinai? Ir nei įspėti, nei ką. Tai tyliau ir kenčiau.

— Kartą buvo proforgo rinkimai buhalterijos skyriuje. "Eisiu pati praversti, kad sklandžiau praeitų", pasakė man į rinkimus

eidama. Tai reišė, eina, kad jos patikėtinį išrinktų. O apsiriko. Lapinską išrinko. Žinai, merginos, visos už savo numylėtinį balsavo. Ingelytės kandidatas gavo vos vieną balsą. Aišku, ji pasiūto. Ir tas dar nieko, bet kai Lapinskas atstojto kalbą sakė, visi pagadino. Kalbą, vaiposi, akį merkia, o merginos juokiasi. Ingelytė pastebėjo, kad iš jos čia šaiposi, tai trenkė duris ir išlėkė.

— Įpuolė kambarin visa pamėlusi. Metė portfeli ant stalo, kad net popieriai į šalis išlaskė. Sėdi, tyli, o akys, kaip durtuvai. Ir lūpos taip baisiai sučiauptos. Aš net drebėti pradėjau. "Tai kaip rinkimai praėjo?", klausiu, vien dėl to, kad tą šurpą tylą nutraukčiau. "Kaip praeis. Susirinko fašistai ir fašistą išrinko", atsakė ji pro dantis. Pasėdėjo taip, pasėdėjo ir vėl išlėkė. Tą dieną į darbą negrįžo. Aš ir supratau kuo tas baigsis. Ne kartą girdėjau ją apie kurį nepalankiai išsireišiant. Tik pusę lūpų — ir žmogus dingdavo. O čia... Sėdžiu ir drebu. Negaila man, bet vis lietuvis. Ir ne dėl jo, dėl tokios mergaitės. Įsimylėjusi buvo Lapinską iki kaklo. Tokia maloni, gera man buvo. Užsimerks, manau. Kaip bus, taip, nutariau gelbėti. Pasaugojau jį į tuos kambarį einant ir nubėgau iš paskos. Aš jam pasakoju, kaip ir kas, pradingti, slėptis patariau, o jis nei dėkui. Kur tau, nusizvengė, kirtu man per petį ir sako: "Nedrebėk vyrel, atjos šimtas brolių ir iškaipos tavo vargelių". Perpykau, nežmoniška. Taip ir norėjau į ausį rėžti. E, nukentėjau. Matai, koks jis. Vis išjuokti. Mane net vardu niekada nevardino, vis "Vargeliu" pravardžiavo. Nuo jo ir kiti. Tiek to. Juokas juoku, o maniau paklausys, pabėgs.

— Tą vakarą operacijų salėje buvo komunistės moters dienos minėjimas. Kalbos, užkandis, po to šokiai. Reikėjo eiti. Gi žiūriu — ir Lapinskas sėdi! Ir kad nors klausytų. Sėdi prie merginos prilipęs ir meilina. Paskui vėl šoka, dūksta — jam nei galvoj, nei ką. Ką su kvailiu.

— Kiti šoka, o mudu su Ingelyte sėdim salės gale ir žiūrim. Aš ne šokėjas, o jos niekas neveda. Bijo prisiliesti. Ji gal ir norėtų, kur nenorės, bet neparodo. Sėdi taip, lyg suakmenėjusi, ir akių nuo Lapinsko nenuleidžia, matyt kartuves ruošia. Staiga žiūriu — Lapinskas ateina. Šypsosi iš tolo. Priėjo ir lenkiasi Ingelytei. Šokti veda! Maniau, kad ji neis, o išėjo. Turbūt nenorėjo parodyti, ką ji jam ruošia.

O Lapinskas, kad pasuks ją, kad pasuks, ta net kojoms žemės nesiekia. Suka ir be pertraukos į ausį čilba. Po šokio nepaleido — jį bufetą nusivedė. Visą vakarą su ja! Ir ką pasakys, Ingelytė net šypstosi pradėjo. Ne taip, kaip visada, tikrai, matėsi, kad iš širdies. Matai koks, ir raganai galvą apskutų. Kitam bjauru būtų, o jam nei kas, bet tik andarokas. Taip ir sulipo abudu.

— Kaip tai, sulipo? Jo nesuėmė? — klausė Jesiukonis.

— A, netiki! — sušuko Kamarauskas. — Ir mes visi tikėt nenorėjom. Ingelytė paliko minkštą, lyg vaškas. Kitą rytą ateina ji į darbą šviesiu kostiumėliu apsilikusi, gėlė atlapė, dainelę niuniuoja. Aš net išsižiojau. O ji sako: "Matot, draugas Kamarauskas, kaip lengva apsirikti. Aš maniau, kad draugas Lapinskas yra užkietėjęs fašistas, o, pasirodo, jis puikus jaunuolis!" Na, ką darysi, pradėjau ir aš jį girti.

Taigi, ir sulipo. Per dieną Lapinskas mūsų kambarį. Visokių reikalų išrasdavo užėiti. Vis su šypsena, saldžiausiais žodžiais užpila. Ingelytė tik tirpsta. Žinai, moteris, ją girdamas nuvesi, nuodėmė ir į pragarą. Abudu kartu ateina, kartu išeina... Visi pamatė, kad aštrumas iš Ingelytės akių pradingo. Susitvarkė, pradėjo darytis, plaukus bangomis sudėjo ir tokia maloni paliko... Pasikeitė ji, pasikeitė ir gyvenimas įstaigoje. Areštai sustojo, baimė pradingo. Viesiems smagu liko. Tik nežinojom, ką ta tyla reiškia. Apgavo visus. Nežinojom, kad jis Ingelytei parsidavė.

(Bus daugiau)

Vladas Putvinskis - Putvys

TREMTIS IR KARAS

(Tęsinsys iš pereinamo numerio)

Jo kultūrinę veiklą nutraukė pirmas pasaulinis karas, kada Vladas Putvys, kaip pavojingas caro valdžiai asmuo, 1914 m. buvo vėl suimtas ir išgabentas Rusijos gilumon, kur netoli Volgos upės, Vorkresensko kaime, Vižnij Novgorod gubernijoje per visą karo laiką turėjo gyventi policijos priežiūroje. Caro valdžia ištrėmė jį į tolimą kultūros užmirstą Rusijos kampą, nedavė jam pragyvenimo šaltinio, o iš vietos neleido pasitraukti. Jis turėjo registruotis policijoje kiekvieną dieną, o nuo Lietuvos jį atskyrė frontas.

Vladas Putvys pragyveno rašydamas laiškus ir adresus rusų belaisviams Vokietijoje rusų ir vokiečių kalbomis. Kaimo žmonių tarpe jis įgijo daug bičiulių, nes buvo paprastas ir tiesus, bet jo vienišumui nebuvo galo; vietiniai žmonės buvo ne tik jam svetimos tautos, bet retai tamsumo ir bėračiai.

Vlado Putvio mokėjimą rašyti ne tik rusiškai, bet ir vokiškai jie laikė tiesiog kažkokia mistiška galia ir turgaus dienomis ilgai interesantų eilė stovėjo su laiškais ir siuntiniais, nes tolimoj apylinkėj, kur buvo vienas kitas asmuo neva mokas vokiečių kalbą, pagarsėjo, kad jo vieno rašyti laiška ir adresuoti siuntiniai pasiekia karo belaisvius.

1917 m., prasidėjus revoliucijai Rusijoje ir caro valdžiai subyrėjus, Vladas Putvys pasijuto niekieno nevaržomas, pasiėmė savo vaikus, kurie tuo metu kaip pabėgėliai gyveno Maskvoj, nuvažiavo į pietus, į savo draugo Baranauko ūkį kazokų stepėse netoli Novačerkasko. Jo draugas buvo teisininkas ir svajotojas ir ūkininkavimas jam nelabai sekėsi, todėl Vlado Putvio pagalba buvo naudinga.

Vladas Putvys su vaikais įsikūrė draugo ūkyje kur darbo netrūko, bet ūkininkavimas čia buvo visai kitoks, negu Lietuvoje. Aplinkui, kiek užmatali, lygumos ir stepės, vasarą pilka

EMILIJA PUTVYTĖ

išdžiuvusi žolė ir nė krūmelio, nė medelio, žiemą — sniegas ir pūgos. Pagrindinį verslą čia sudarė arklių auginimas, kuris buvo visai primityvus. Arkliai buvo laukiniai ir ganėsi palaidi, juos reikėdavo tik pagirdyti, nes be šulinio nebuvo jokio kito vandens aplinkui. Užaugusius jaunos arklius reikėdavo sugauti lasso pagalba ir prijaukinus parduoti.

Ir prie šitų sąlygų Vladas Putvys greitai prisitaikė ir pradėjo tvarkyt gerokai apleistą ūkį, panaudodamas visą savo sumumą ir išradingumą.

Sugrįžus frontui ir pirmajai galimybei atsiradus, 1918 metų pavasarį grįžo į Lietuvą, į Šilų Pavėžupį.

GRĮŽUS Į LIETUVĄ

Čia jis vėl sutiko savo žmoną Emiliją, kurios per visą karą taip labai ilgėjosi.

Ūkyje ir čia buvo daug darbo, nes karo metu jis buvo okupuotą nualintas ir aplėštas, daug ką reikėjo pradėti iš naujo. Ypač buvo pavojingos miškuose susidariusios bandidų gaujos, kurios užpuolėdavo iš plėsės apylinkės gyventojus.

Vladas Putvys organizavo savo ūkio apsaugą, įsigijo ginklų, namuose palangėje įtaisė sustiprintą mūrelį apsaugai susisaukimo atveju, įvedė ginkluotą būdijimą nakties metu ir visi namiškiai buvo smulkiai informuoti ką daryti ir kur bėgti slėptis jeigu bandidai užpuolė.

Vos pradėjus organizuoti savivaldybėm Vladas Putvys prisidėjo prie savo valsčiaus organizavimo šaukėnuose.

SAULIUS ORGANIZUOJANT

1919 m. jis buvo pakviestas Kaunan, kur pradėjo dirbti departamento direktorium pas ministrą Steponą Kairį Maitinimo ir Tiekimo ministerijoje. Tuo pačiu metu jis įstojo į Mato Šalčiaus ir kitų Spaudos Biuro tarnautojų organizuojamą partizanų būrį, kurį jo iniciatorius ketino padaryti Pleno batalionu

Kaunui ginti.

Tuo metu jau veikė ir buvo pasižymėję kovose su bolševikais Joniškėlio ir Biržų Pasvalio partizanai.

Kauno partizanams neteko panaudoti ginklo ir priešų užpuolimo pavojui rimstant į karinio parengimo pamokas Vytauto kalne rinkosi vis mažiau žmonių; atsirado balsų, kad partizanai Kaune nereikalingi ir gali išsiskirstyti.

Vladas Putvys buvo sąžiningas to karinio parengimo pamokų lankytojas ir neretai, pasilikęs vienas, pradėjo galvoti, kad tėvynės gynimo darbas turi prasidėti taikos metu. Tėvynę reikia ne tik ginti, bet ir kurti. Valstybės įstaigų organizavimas, kuris tuo metu vyko karštligiškai — yra būtinas, bet valstybės aparatas tai forma, o jos turinį privalo sudaryti tauta — sakydavo Vladas Putvys. Vals-tybei visi jos gyventojai yra piliečiai ir natūraliai valstybė turi visus piliečius traktuoti lygiai, bet kas rūpintis Lietuvių tauta?

Partijos?

Politinės partijos valstybės gyvenime atlieka labai svarbias ir reikalingas funkcijas, bet de-ja, jos ne tik necementuoja ir neįjungia tautos, bet kartais ją tiesiog drasko į gabalus. Čia ir prasidėjo Šaulių Sąjungos uždavinys pagal Vladą Putvį, t. y. jungti visus lietuvius ir lietuvės į vieną tėvynės gynėjų organizaciją, kurios pagrindiniai uždaviniai būtų rūpintis pačios lietuvių tautos reikalais, keliant tautos kultūrinį subrendimą ir tautinį išsikristalizavimą, siekiant surasti ir įvykdyti Lietuvių tautos dieviškąjį pašaukimą.

"Prakeikta tauta, kuri nelauko save rinktąja", mintis iš Vlado Putvio raštų. Švento Rašto Dievo išrinktos tautos mintį Vladas Putvys išrutuliojo į gilų tautiško supratimą. Jo manymu, kad kaip kiekvienas individas turi jam skirtą pašaukimą, taip turi ir tauta ir tame savo pašaukime ji yra vienintelė ir išrinkta.

Sąmoningas savo pašaukimo

supratimas ir nuoseklus jo sekimas visai nėra priešingas kito asmens buvimui. Būk gerbtinas ir gerbk kitus — tai pagrindinis dėsnių pagal Vladą Putvį ne tik žmonių, bet ir tautų sugyvenimui. Jo manymu, tauta, kuri negerbia savęs — nėra verta gyventi.

Lietuvių tauta tuo tarpu išgyvenusi tiek sunkių sukrėtimų yra reikalinga ypatingų pastangų.

Ugdyti sąmoningą lietuvių, lietuvių tipą, su save ir savo tauta, mylinčiu ir gerbiančiu charakteriu ir tautine savigarda — tai pagrindinis ir svarbiausias Šaulių Sąjungos uždavinys.

Kadangi Lietuva nėra turtingas kraštas savo išteklių, kiekvienas lietuvis turi dirbti daugiau negu turtingo krašto pilietis.

Pagrindinį Šaulių Sąjungos kapitalą turi sudaryti laisvalaikio darbas, kurį kiekvienas savo noru aukos tėvynės reikams.

Sistemos karinio parengimo pamokos, ir sportas turi paruošti jaunuomenę kariškai — tuo sutaupydami Lietuvai dalį išlaidų, skirtų kariuomenei išlaikyti.

Karinis parengimas turi būti, taip sutvarkytas, kad jis auklėtų lietuvių, lietuvių ne tik kūną — ugdydamas fizinę jėgą, vikrumą, pasitikėjimą savimi, valią, ištvėrmę, bet ir dvasiškai ugdytų lietuvių mokėjimą gerbti ir ginti savo kraštą ginklu, darbu ir žodžiu ir nešioti pakeltą galvą. Šiam tikslui pasiekti reikia įsijungti į platų kultūrinį darbą.

Šios Vlado Putvio mintys rado pritarimo jo bendradarbių tarpe ir 1919 m. rugsėjo 8 d. buvo sušauktas viešas steigiamasis susirinkimas, kuriame buvo išrinkta pirmoji Kauno Šaulių Būrio valdyba su Vladu Putviu kaip jos pirmininku.

Šaulišką mintį greitai plito, pradėjo kurtis kiti būriai, netrukus buvo sudaryta Centro Valdyba, kurios pirmininku buvo išrinktas taip pat V. Putvys. Netrukus jis buvo paskirtas ir pirmuoju Šaulių Sąjungos viršininku.

Šauliškumo idėja lyg ne kieno sugalvota ar primesta, bet iš pačios tautos, iš jos gelmių už-

augusi mintis, atitiko giliausią lietuvių troškimą. Ji lyg kibirkštis įžiebė galingą ugnį ir pasiekė giliausius Lietuvos ir jos žmonių širdies kampelius. Gal šiačiau ji buvo sutikta pačiuose šauniau-siuose laikinosios sostinės viršūnėse, kur augščiau už lietuviškumą buvo iškelto asmeninis pasididžiavimas ir politinės aistros.

(B. d.)

DIRVĄ UŽSISAKYTI

galima ir šlandien, nėra reikalo laukti nei metų, nei mėnesių pabalgo!

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People
For a Pleasant Holiday

PAUL J. DeGRANDIS Jr.

CANDIDATE FOR
STATE REPRESENTATIVE
DEMOCRATIC PRIMARY MAY 4, 1954

See the new

NORGE

fully automatic GAS RANGE

You'll never search for pots and pans with handy "PICK-A-PAN" COMPARTMENTS
Exclusive Norge feature keeps your pots, pans and utensils ready for use. Kitchen tools, salt & pepper shakers, pot holder included.

Model N-20-2CP

all the
Deluxe Features
you've ever wanted!

... At this
Budget-Pleasing Low Price!
\$319.95
Jūsų senas pečius \$50
Mokėti \$269.95
Convenient Terms

- NAUJAS, PATOGUS, BE DŪMŲ KEP-TUVAS sumažina kepimo laiką pusiau, ji yra balto porcelano.
- VISUJ PAILGA LEMPA SU LAIKRO-DŽIO signalinėm šviesom, specialiu įjungimu ir 4 v. Elektriniu "Minit-Marter".
- TITANINIS PORCELANO EMALIUOTAS PAVIRŠIUS yra baltesnis, stipresnis ir patvaresnis. Lengvai valomas paviršius lieka gražus.
- IŠBANDYTAS VEIKIMAS AGA bandymų laboratorijose užtikrina augštesnį veikimą, saugumą ir patogumą.

Nauji MATCHLESS GASO pečiai sujungia automatišką krosnies, keptuvo ir viršaus uždegimą su žinomu GASO virimo viršijimu ir ekonomija — tik 2 c. per dieną... vienas ketvirtadalis kitų kurų kainos už nepalyginamos MATCHLESS rezultatus.

matchless

C & F International Stores

LIETUVIŠKA KRAUTUVĖ

6926 SUPERIOR AVE. Telef. HE 1-8602
Atidaryta: darbo dienomis nuo 9:30 iki 9:30 vak. šventadieniais nuo 12:00 iki 8:00 vak.
Šventadieniais mes patys apmokame taksus.

Salute a friend with Beam, and you've paid him a compliment he understands. For good wishes have accompanied Jim Beam since way back in 1795. Today it's widely recognized as The World's Finest Bourbon... the drink that means you respect your companions... the drink they'll respect you for choosing.

Your Toast means most...with
JIM BEAM

World's finest Bourbon
since 1795

FIFTH \$379

Code No. 41108

PINT \$239

Code No. 41108

KENTUCKY STRAIGHT
BOURBON WHISKEY
86 PROOF
JAMES O. BEAM
DISTILLERS CO.
CLEMONT, KENTUCKY

Poema apie politinę katalikų vienybę

Prieš porą metų "Aidų" žurnale (Nr. 4, 1952 m.) A. Macelina paskelbė gana rūšią pranašystę: "Mūsų katalikai visuomeniškai mirs, jeigu jie užsidės uniformą ir pasidarys visi kaip vienas, susitelkdami į vieną politinę partiją ar grupę. Tai bus ženklas, kad didesnės katalikų masės nebegalvoja..."

Bet didesnės katalikų masės galvojo, ir netrukus atsitiko nuotykių, ligot veik nežinomas lietuvių krikščionių demokratų srovės istorijoje. Pranašystė išsipildė. Atsirado dvi politinės katalikų grupės ir, sprendžiant iš įvairių viešų pasisakymų, tarpais gana priešingos bei nedraugiškos viena kitai. "Tėvynės Sargas" pasmerkė Lietuvos Frontą, o Lietuvos Fronto ryškesnių veikėjų pasisakymai bei jų žurnale dėstomos mintys nebepagaili žiaurių priekabių krikščionių demokratų vadų adresu.

Tad dar vienas susiskaldymas, dar vienas "jėgų skaldymas": ar jis reikalingas, ar jis naudingas bendrajam lietuviškam interesui?

NERA ESMINIO SKIRTUMO...

Įvairioje lietuviškoje spaudoje dėl to jau būta visokių pasisakymų. Įdomiomis pirmoje vietoje laikytume ne "priešų", bet pačių politinių katalikų nuomones. Jos pilnos liūdesio, tragiškumo, gilaus noro vėl atstatyti pašlijusią vienybę.

Šiuo atžvilgiu vienas iš rimtesnių straipsnių pasirodė š. m. "Aidų" žurnalo 1 nr. apie "Katalikų vienybę", parašytas dar mažiau visuomenei žinomo clevelandiečio St. Golsanskio. Straipsnio autorius, panašiai kaip krikšč. demokratų partijos ir Lietuvos Fronto kaitynės bei katalikiškos politikos dėsnius, greit prieina išvados, jog principų bendrumas tarp jų yra pasilikęs tas pats. "Esminio skirtumo tarp tų srovių nėra", sako jis, — "ir būti negali, nes jos maitinasi iš to paties krikščionybės dubenio"... Skirtumai tiksliai esą dėsnių aiškinimuose ir pavadinimuose.

Straipsnio autorius labai rimtai įrodinėja, kad politikoje tu pačių principų šalininkų susiskaldymas į atskiras politines grupes yra žalingas ir veda į savęs susisprogdinimą (pulverizaciją). Turbūt, teisingai...

O BUVO GERI LAIKAI...

Štai keleta S. Golsanskio argumentų:—

"Lietuviškų partijų šeimynėlė ir taip yra gana gausi, tad naujas prieauglis nebepageidaujamas. Patyrimas mus moko, kad didelės partijų skaičius, ypač kada ne viena ar dvi iš jų ryškiai neišsiskiria savo didumu, graso valstybės politiniam stabilumui tiek vykdomosios valdžios atžvilgiu (Prancūzija), tiek valstybės politinės sistemos atžvilgiu (veimarinė Vokietija, 1926 m. Lietuva ir t.t.)... Taigi, "mūsų katalikai turėtų būti apdairūs ir, svarstydami konstitucinius ir politinius pagrindus būsimajai III Lietuvos valstybei, turėtų tai įkalculuoti ir patys tapti tikslingumo ir apsiungimo pavyzdžiu".

Praeityje būvę visai kitaip — buvęs džiugus darnumas. Net kūdikiai ir vilkai gražiausiai sugyvendavę! Anot Golsanskio, "pradedant mažulikuais vaikais, baigiant žilais politikos vilkais, visi pagal savo uždavinius, intelektualinį lygį, turėjo savo organizaciją, savo vietą ir savo veikimo lauką. Angelačiai, pavarasininkai, ateitininkai ir kiti katalikų akcijose, krikščionys demokratai su savo satelitais politikoje, sudarė darnią tu organizacijų grandinę..."

Krikščionių demokratų parti-

BRONYS RAILA

jų dauginumas daugeliu atžvilgiu yra ir būtų žalingas ateityje. "Manome", sako Aidų publicistas, "kad politiniams uždaviniams atlikti mūsų katalikams užtektų vienos krikščioniškos partijos, nes dviejų ant tos pačios partijos bazių buvimas reikštų paralelizmą" (bereikalingą lygiagreumą)...

NAUJOS AUTORITETINĖS SANTVARKOS PRANAŠYSTĖ

S. Golsanskio mintis papildė "Draugo" (Nr. 56) bendradarbis Dr. P. Varnaitis iš pačios Romos. Papildė atvirai ir naiiviai, nieko nebepvyniodamas į filosofinę bovelną: "Reikia atsipalaiduoti nuo savimylės. Asmeniškumai, ambicijos ardo vienybę. Gali teigti kas ką nori, — dabartinis mūsų katalikų suskilimas į du frontus turi tik asmenišką pagrindą. Asmeniškoms ambicijoms ginti vėliau įjieskoma tam tikro ideologinio pagrindo, nors jį reiktų ir iš pirmo laužyti"...

Maža to. Pats pirmas įsakymas lietuvių politiniams katalikams suvedamas į tokį dar "nežinomą" aiškų nurodymą: "Reikia vadovautis ne sava išmintimi, bet paistyti Bažnyčios mokslo. Reikia atsisąjūti asmeniškų ambicijų ir paklusti Bažnyčios nurodymams. Reikia veikti, palaikant glaudų ryšį su Bažnytiniu Autoritetu. Kenkia vienybei tie, kurie beatodairiškai kritikuoja Dvasinę Vadovybę ar paskirus jos asmenis. Tokių, deja, pas mus netrūksta"...

Toks pabrėžtas nurodymas vadovautis ne sava išmintimi, šiaip ar taip mūsų katalikiškai politinei minčiai tarpti yra gana gaudus. Jis tik patvirtintų prielaidą, kad jei krikščionių demokratų katalikų partija kada nors vėl valdytų Lietuvą, tai tame mūsų tautai reikšmingame darbe ji vadovautųsi ne sava išmintimi... Iš kitos pusės, nurodymas, kad tokia partija visuomet turėtų palaikyti glaudų ryšį su bažnytiniu autoritetu ir tos dvasinės vadovybės bei paskirų jos asmenų nekritikuoti, sukelia pagrįstą įtarimą, jog čia tu rėtume reikalą vėl iš esmės su autoritetiniu ir vadistiniu režimu, kurį mūsų krikščionys demokratai vis dar su ypatingu rūpestingumu tebekritikuoja.

Be abejo, tokia mokytojų mintis eina iš prielaidos, jog — "mano" autoritetas ir vadas yra geras ir teisingas (todėl nebereikia vadovautis sava išmintimi...), o "kiti" autoritetai ir vadaai buvo ir bus blogi ir neteisingi (smerkti ir kritikuoti juos galima net ir sava išmintimi vadovaujantis). Juk iš esmės čia tik kitas turinys, kiti vadaai ir autoritetai, gi metodai, forma ir dvasia ta pati — autoritetinė, vadistinė, totalistinė...

NETIKROS PRIEZASTYS

Man atrodo, kad lietuvių politinių katalikų vienybės suskilimas gali būti aiškinamas tik "ambicijomis", "savimyla", ar juo labiau "nepaklusnumu Bažnytiniam Autoritetui".

Tai greičiau yra tik politinės lietuvių katalikų srovės natūralus augimas ir vystimasis. Konservatyvioji, primityvioji lietuvių krikšč. demokratų srovė jau rodė kaikiurių naujų apraiškų antrajame Nepriklausomybės dešimtmetyje. Trekties laikotarpio, visoms sąlygoms dar daugiau pasikeitus ir vis besikeičiant, daugiau susiduriant su politinių katalikų veiksmais ir galvojimais Vakaruose, prel. Krupavičiaus bei Dr. P. Karvelio linija ir taktika daugelis neįsivengiamai turėjo pradėti kildėti. Turėjo atsirasti žmonija, kurie bent politikos ir kultūros

dalykuose panorą vadovautis ir sava išmintimi.

Ar teisinga ir visur Lietuvos interesams naudinga kryptimi savarankiškas galvojimas eina, kitas klausimas. Bet faktas lieka, kad atviras maištas jau įvyko, ir jeigu tai būtų rimto, ne vien "savimylės" maišto, tai jis vyktų tolyn. Neabejotume, kad lietuvių politinių katalikų srovė ir ateityje daugumą teks vieną, tačiau čia yra klausimas, ktram srovės sparnui teks numirti ir ktram gyventi. Jei biologiniai dėsniai yra teisingi, tai dažniausia senesniojo vietą užima jaunesnieji...

VALDYTOJŲ IR BEVALDŽIŲ FRONTAI

Yra, man rodos, ir kita suskilimo priežastis, kurią dauguma vertintojų kažkodėl nutyli. Kone visuose mūsų straipsniuose, aiškinant partijų ir jų "vienybės" klausimus, galvojama taip, lyg tarsi dalykas eitų savo nepriklausomoje valstybėje, kur labai svarbu ruošti, kaip ir ką čia dabar "valdyti", "pastoviai valdžią" sukurti ir kokias reformas praveisti. Aš labai mėgstu tokius straipsnius, nes tai nedažna nieko nekaštuojanti proga gąrdžiai pasijuokti. Šiaip juk, kai eini teatrą gerų komedijų pasižiūrėti, reikia ir pinigų mokėti ir laiką sugaišti... O čia viską turi namie, laikraščius beskaitydamas.

Kaip žinoma, apie tas "valdžias" mažiau bekalba rezistencinės grupės. Kurios anksčiau dar smarkiai kalbėdavo, kaip tas katalikiškasis Lietuvos Frontas, dabar, "valdžios" neteikę, pradeda aptilti, "reformuoti". Tai geras ženklas. Ir jis daug reikšmingesnis, negu publika ligšiol galvodavo. Tasai išsigydymas nuo valdžios aistrų labai daug dalykų palaisytų tremties politiniuose komitetuose ir vadinamuose veiksmuose.

NEMIEGOKIME BENT DIENOMIS

Lietuvių Frontas yra gimęs rezistencijos audrose, ir tai jo veikėjams palieka antspaudą. Išbandę "valdžias", grįžta ir jų ne vienas vadas prie tikrojo rezistencijos supratimo.

Tai jau matyti Liet. Fronto pirmininko J. Brazaičio straipsnyje vėlesniame "Aidų" žurnalo numeryje (Nr. 2). Straipsnis pavadintas — "Budėjimas naktį".... O, kaip aš galiausiai ir laikiu, kada pasirodys straipsniai apie budėjimą dienomis. Naktį prabudėjus, sekančios dienos darbai būna migloti. Budėjimas bent diena, o naktį pailsėjimas. Nes juk yra puiki lietuviška patarlė: nakties darbai — dienos juokai...

Savo straipsnyje J. Brazaitis pagaliau prieina prie išvadų, kurios rezistencinėms grupėms buvo aiškios prieš dešimt ar aštuonėtą metų. Jeigu tos išvados anuomet būtų buvusios pritaikytos tremties politikos praktikoje ir, kaip dabar frontininkų žurnalas sako, "pakeltos į moralės lygmenį", tai šiandien užsienio lietuvių tarpe būtų žymiai stipriau dvelkęs kitoks oras — Tėvynės tikrųjų ir skaudžių reikalų oras, o ne jos valdymo aistra.

Nežinau, ar pavėluotai, — bet tos rezistencinės J. Brazaičio mintys ir išvados pasirodė visgi labai vėlai. Jos perbraukia juodą kryžių ant daugelio paties Lietuvos Fronto karo žygių Reutlingeno apskrityje. Ar taip iš tikrųjų, ar čia tik propaganda kvailai liaudžiai, parodys artimiausia ateitis.

Bet — "geriau vėliau, negu niekad", kaip pasakė anas Kau-no žydas, nors ir pasivėlavęs penkias minutes į išėjusį traukinį...

SUSITIKIMAS SU AMERIKIEČIŲ SKAUCIŲ VADOVĖMIS

Seserijos Vadija neseniai gavo labai malonų kvietimą iš Clevelando amerikiečių skaucių vadovybės įjungti lietuvių skautes į vietinius vienetus.

Kad tinkamai nušviestų registracijos klausimą, Seserijos Vadija pakvietė amerikiečių atstovus pas savo arbatėlei, kurios metu jaukloje nuotaiškoje pasikeista nuomonėmis. Amerikietėms buvo paaiškinta, kodėl Seserijos Vadija susilaiko nuo lietuvių skaucių registravimo. Tarp kitų iškelti šie motyvai:

1. Skirtinga istorinė ir politinė Lietuvos padėtis — ji nors okupuota, bet daugelio kraštų akyse nėra įstojusi savo nepriklausomybės.

2. Naujai atvykusieji lietuvių Amerikoje nėra tautinė mažuma, bet laikinoji politinė emigracija.

3. Psichologinis tėvų nusistatymas prieš registraciją, kuris pateisinamas patirtim žiaurių okupacijų metu. Pav. priminta, kaip bolševikai iš Palangos stovyklos išvežė vaikus ir tėvai jų daugiau nebematė.

4. Aplinka ir mokyklos emigracijoje stipriai veikia mūsų jaunimą atitolindamos jį nuo tautos kamieno, todėl svarbu turėti atskirą tautinę organizaciją, kad išlaikius savo kalbą ir kultūrą.

5. Neregistruojimas nenusižengia nei šio krašto lojalumui nei skautiškam draugiškumui.

Amerikietės vadovės suprato mūsų išimtiną padėtį, pažadėjo rūpintis savo centre, kad mus pripažintų atskiru tautiniu vienetu ir iškeltų mūsų pripažinimo klausimą Pas. Skaucių Blure.

Amerikiečių atstovės iš savo pusės prašė bendradarbiauti, kad vienos kitas geriau pažintų ir vienos iš kitų galėtų pasimokyti. Su tuo Seserijos Vadija mieliai sutiko pažadėdama suruošti į metus keletą susitikimų su atitinkama programa bei pasirodymais.

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People
For a Pleasant Holiday

PAUL J. McDEVITT

CANDIDATE FOR
STATE REPRESENTATIVE
DEMOCRATIC PRIMARY MAY 4, 1954

NOW BAILOFF FOR JUDGE
SAMUEL H. SILBERT

BEST WISHES

To Our Many Friends

THE LAKESIDE STEEL IMPROVEMENT
COMPANY

5418 LAKESIDE AVENUE HEnderson 1-9100

BEST WISHES

To Our Many Friends and Patrons

LINWOOD DRY GOODS STORE

We Carry a Complete Line of the Finest Dry Goods
At the Lowest Price

1713 EAST 55th ST. EN 1-6918

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

SHAKER ASPHALT CO.

13181 CEDAR RD. AT LEE

FA 1-7124 PO 1-1688

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

UNITED SALES PRODUCTS CO.

UNITED OVERHEAD DOORS—ALL TYPES FOR
RESIDENTIAL AND COMMERCIAL
ELECTRIC AND RADIO DOOR OPENERS

8700 Kinsman Rd. SW 1-8008

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai visiems lietuviams

SILAS J. BLAIR

KANDIDATAS

JUDGE COMMON PLEAS COURT

Pirminiai rinkimai gegužės 4, 1954

PARDUODAMAS NAMAS
RICHMOND HEIGHTS

Virtuvė pusryčių, pietų kambarys — valgomasis.
Svečių kambarys. Atvira ugnia vieta. 4 miegamieji, koklių
prausykla viršuj. Užsiėmimų kambarys 3 augšte. Plytinis.
\$32.000. Šaukite:

EV 1-5355; EV 1-5230

GREETINGS and BEST WISHES

THE LAKE ERIE BUILDING
MATERIAL COMPANY

YOUR NEIGHBOR

Ralph J. Jones—Manager

1321 MARQUETTE

HEnderson 1-5080

GREETINGS and BEST WISHES

For a Pleasant Holiday

HILLCREST MEMORIAL
PARK CEMETERY ASSOCIATION

Aurora & Richmond Roads Phone BE 2-0035

Geriausie sveikinimai draugams ir rėmėjams

COMMONWEALTH REALTY CO.
AND GENERAL INSURANCE

LOUIS A. DiFABIC, Vedėjas

SW 5-6363

2716 East Blvd.

SW 5-2208

To Our Friends and Patrons

GREETINGS and BEST WISHES

MARENELL'S

FEATURING

BOWMAN ICE CREAM

7023 SUPERIOR AVENUE

Greetings and Best Wishes To Our Friends and Patrons

The Advance Window Cleaning Co.

1453 EAST 66th STREET

EX 1-7575

Greetings and Best Wishes To Our Friends and Patrons

BILL & ANN'S SHUFFLE INN.

SERVING THE FINEST CHOICE WINE—LIQUOR—BEER
7920 St. Clair Avenue EN 1-8944

SENIAU IR DABAR

K. S. KARPIUS

LOUISIANOS IDOMYBĖS

Atpasakojęs kas mums atrodė įdomesnio apie Louisianos didmiestį New Orleans, noriu duoti keletą svarbesnių žinių apie Louisianos valstybę, kurią mes automobiliu pervažiuojame išilgai ir skersai. Tai dalis teritorijos, kurią, kaip jau minėjau, JAV gavo iš Napoleono, išskirstydamą ją į tris dalis: valstybę vakaruose nuo didžiosios Mississippio upės, ir dar dalis tos teritorijos pridėtos kitoms kaimyninėms valstybėms, taip, kad 17 valstybių gavo po gabalėlį tos Napoleono teritorijos. Bet tie gabalai kiekvienas didesnis negu Lietuvos teritorija. — Louisiana, veik pati mažiausia valstybė, 48,523 ketvirtinių mylių plotas.

Kitos valstybės į šiaurę nuo Louisianos: Arkansas, Missouri, Oklahoma, Kansas, Nebraska, Iowa, Minnesota, North Dakota, South Dakota, Colorado, Wyoming ir Montana, penkios pastaros atsiremia į didžiuosius kalnynus, už kurių guli dar trečdalis dabartinio JAV žemyno. Pirmutinės dešimt sudaro dabar vadinamąją JAV "grūdų aruodą", nes tai derlingos žemės, kuriose auginama dauguma kraštui reikalingų grūdų.

Sudėjus jas visas į vieną, sudaro didesnį plotą, negu buvusi prieškarinė Vokietija ir Prancūzija kartu. Įgijus Louisianą, kai 1804-6 metais išsiųsta ekspedicija tą teritoriją patikrinti, pasiekus didžiuosius kalnynus, atidaryta JAV durys ir į tolumus vakarus, kuriuos su laiku Amerika prisijungė, atimant arba nuperkant iš Meksikos ir Ispanijos teritorijas iki Pacifiko pakraščio, ir šiaurėje niekam nepriklausiusią Oregon sritį.

Tą visą teritoriją, kurią pirmiausia atrado ispanai, ankstyvieji keliautojai, paskui pasisavino Prancūzija, paskui atidavė Ispanijai ir vėl Napoleonas atėmė (1800 metais), valdė arba buvo aplanke tyrinėtojai ir užkariautojai, kurie atstovavo dešimtį skirtingų kraštų ir valdovų vėliavų, pradedant nuo Kolumbo draugų, kurie iš Kubos vėliau persiūrė į Floridos žemyną, Meksikos įlankos pakraščiu ejo į vakarus, vis tikėdami rasti aukso.

Ispanas De Soto iš Kubos buvo daėjęs iki Arkansas upės, bet jo ekspedicija baigėsi tragiškai. Jis žuvo 1542 metais. Iš šiaurės, iš Kanados, Mississippio upę pasiekęs, prancūzas didžiūnas La Salle, valtimis išplaukęs su savo ekspedicija iki Mississippio ištako, balandžio 9, 1682 metais, pastatęs kryžių savo kelionės gale prie Meksikos įlankos, įsivimo tą visą teritoriją tuometinio Prancūzijos karaliaus Liudviko XIV vardu. 1699 metais iš Prancūzijos atplaukė specialiai siųstas būrys, kurie įsteigė sodybas ir padarė pradžią tvirtovėms, kurių 18-to šimtmečio pradžioje buvo kelios pastatytos. Visas gyvenimas, suprantama, ejo arti Meksikos įlankos vandenų ir Mississippio upės pakraščiu, kur įsteigtas ir New Orleans miestas.

Sostinė prancūzišku vardu

New Orleans pakeista iš Nouvelle Orleans, Louisianos valstybės sostinė pasiliko senovišku vardu, Baton Rouge, vėliau išaugęs miestas, nes prancūzų valdymo laikais sostinė skaitėsi New Orleans.

Baton Rouge, 126,000 gyventojų miestas, apie 80 mylių šiaurvakarin nuo New Orleans, Mississippio upės dešiniame krante, stovi jau taip sakant ant pirmutinio augštinio, apie 60 pėdų virš vandens paviršiaus, nes šiaurėn einant žemė augstėja.

Įlankos pakraščiu visa žemė guli vandenų tarpuose.

Baton Rouge turi savo istoriją iš visai nesenų laikų, Louisianos audringo gubernatoriaus Huey Long laikų, kuris po plačios savo karjeros kaip gubernatorius ir JAV senatorius Washington, 1935 metais, tik 42 metų žmogus, buvo nužudytas Amerikos spaudos sukurstyto politinių priešių, prieš kurį tada taip žiauriai visa Amerikos spauda ir politikieriai kovojo, kaip dabar kad kovoja prieš senatorių McCarthy. Senatorių Long, didesniajam paniekinimui lygino Hitleriui, nes tada kaip tik buvo pakilęs įtūžimas prieš Hitlerį ir nacius. Ir amerikiečių spauda ir Long priešai nerasdavo didesnio niekšo su kuo palyginti Hitlerį, kaip tik minėtą gubernatorių.

Šiandien, ėdant Wisconsin senatorių McCarthy už jo atkaklų komunistų medžiojimą, didesniajam paniekinimui, jis, dažnai spaudoje palyginamas žiauriai niekintam Huey Long.

Tada buvo Roosevelt valdymo laikai, kai komunistai ir visokie radikalai veržėsi valdžion. Huey Long, gubernatoriaudamas Louisianoj ir paskui išrinktas senatorium, turėjo noro kandidatuoti ir į prezidentus, nes jis buvo prasimušęs į pirmiečius Amerikos politikos vadus. Gubernatoriaudamas buvo savo politikos priešų kaltinamas "diktatorium", su niekuo nesiškaitančiu, tačiau jis atliko savo vadovaujamoje valstybėje tokius darbus, už kuriuos jis ir dabar visuomenės garbinamas ir atmenamas. Jis apvalė, pertvarkė Louisianos vidaus politiką, pastatė valstybei 34 augštų puošnų, turtingą sostinės pastatų, pasididžiavimą visoms pietų valstybėms. Pastatė puikius kelius ir mokykloms įvedė nemokamai duodamas valstybės kaštais knygas.

Senatoriaudamas Washington, iškovojo federalinių pinigų milžiniškiems tiltams per Mississippio upę, ties Baton Rouge ir New Orleans, kur pirmiau per upę reikėjo tik keltais perplaukti. Tiems tiltams vargu ar yra kiti lygūs tiltai visoje šalyje.

Kaip jis buvo gerbiamas valstybės žmonių parodo tas faktas, kad jam mirus, kai niekšas jį peršovė ant laiptų valstybės kapitolijoje, jis tapo palaidotas prie kapitoliaus įrengtame puošniame parke. Ir ten pat pastatytas jam didingas paminklas: jis stovi ant augšto akmens pedestalalo priešakiu į savo pastatytą puošnų kapitoliaus pastatą. Taip jį pagerbė Louisianos pilsavos ekspedicija iki Mississippio ištako, nežiūrint visoje Amerikoje prieš jį keltos neapykantos už jo drąsumą, atkaklumą ir atvirumą. Jis buvo ir komunistų pasalingai niekinamas bijant, kad nepatektų prezidentu ir nepradėtų krašto valymą nuo komunizmo, kaip apvalė Louisianą nuo visokių suktų pelnagaudžių politikierių, unijų raketierių ir tarp negrų besisukančių komunistų agitatorių.

Huey Long pastatytos kapitoliaus vidus išpuoštas marmuru, atvežtu iš visos Amerikos ir kitų pasaulio dalių, kur tik marmuras randamas.

Čia augina mūsų cukrų

Louisiana sudaro 28 milijonų akrų plotą, kurio 5 milijonai akrų yra dirbama žemė. Iš apie 48,500 ketvirtinių mylių ploto, apie 3,400 ketv. mylių yra vandenys, ežerai ir pelkynai. Apie 5,000 mylių upių kelių naudojami laivininkystei.

Virš 60 apskrinių, kitaip negu kitur, vadinama parapijomis, daugelis jų parapijų-apskričių turi šventųjų vardus. Žuvavimo sezoną ir kitus darbus pradedant, būna iškilmingos religinės ceremonijos.

Louisiana gauna iš žemės po apie 260,000 statinių aliejaus į dieną. Tuom užima ketvirtą vietą visoje šalyje aliejaus-naftos produkcijoje. Greta sostinės, Mississippio upės krante, kiek akys užmato, matyti gasolino valymo įrengimai, kurie skaičiama didžiausi visame pasaulyje. Dar po 100,000,000 galionų gasolino kasmet gaminama čia iš natūralaus gaso-dujų. Čia yra įrengta įvairios įmonės trąšoms ir kitokiems cheminiams gaminiams iš naftos atmatų.

Miškai ir miškų darbai yra antra didžiausia šios valstybės darbų ir pragyvenimo sritis. Čia yra milžiniški vatos laukai, kuriuos apdirba negrai. Čia augina ir anksti pavasarį mums atveža žemuoges-braškės. Gausiai augina apelsinus, ryžius, saldiąsias bulves ir cukrines nendres.

Kasmet pagaminama 95 nuoš. viso mūsų sušaudojamo cukraus. Cukraus čia gaminama po virš 500,000 tonų kasmet. Cukrinės nendres, ankstyvais laikais atvežtos iš Kubos salos, pirmiausia pradėtos auginti greta New Orleans, visai atitiko šiam klimatui. Ryžių auginime užima pirmą vietą šalyje. Kukurūzų augina taip pat gausiai, po 25,000,000 bušelių per metus. Virš tūkstančių akrų kasmet užsodina tabaku. Tabako auginimas sukoncentruotas Sv. Jokūbo parapijoje.

(B. d.)

ISTOKI
VILTIES
DRAUGIJA

BENDRUOMENES ŽINIOS IS EKONOMISTU SUSIRINKIMO

Balandžio mėn. 4 d. įvyko ekonomistų ir kt. ekonominiais klausimais besidominčių lietuvių susirinkimas, kuriame pranešimą padarė Ekonominės Tarybos pirm. H. Idzelevičius. Susirinkime buvo svarstyti Tarybos pertvarkymo, lietuvių salės ir namų atnaujinimo, vasarinės rezidencijos įsigijimo, lietuviškos kolonijos kūrimo ir kiti klausimai, kuriais pasisakė visa eilė susirinkimo dalyvių: Gaiztis, dr. Damušis, Laniauskas, Janulevičius, Saukevičius, Jonaitis, Bartkus, Lazdinis ir kt. Susirinkimo metu paaiškėjo, kad buvo norėta visų pirma atnaujinti salę, o tik po to imtis kitų

sumanymų vykdymo. Tačiau salės akcininkų (šėrininkų) parodytas abejingumas sustabdė salės atnaujinimo akciją. Taip pat išliko skirtingos pažiūros dėl senųjų ir naujųjų akcijų vertės santykių. Šiuo metu Bendruomenės atstovų yra konkrečiai pasiūlyta leisti naujas akcijas tos pačios vertės (\$10) ir laikiama salės direktorių ir akcininkų atsakymo.

Į naują apylinkės Ekonominę Komisiją buvo išrinkti: H. Idzelevičius — pirm., dr. Ad. Damušis — vicepirm., S. Laniauskas — sek., Edv. Kersnauskas ir Alf. Telyčėnas — nariais.

SVIETIMO IR KULTūros TARYBOS POSĖDIS

Balandžio mėn. 9 d. posėdžiavo apylinkės švietimo ir kultūros Taryba. Pagrindinį pranešimą padarė pirm. Dr. M. Žilins-

kienė. Posėdžio metu buvo įau-nimo lietuviškumo klausimas, Motinos dienos rengimas, lietuvių spaudos atgavimo suaktyvėminėjimas, jaunimo parengimui, iškylių, skaitybos ir kt. klausimai, lietuviškos mokyklos ir organizacijų darbo laiko suderinimo reikalai, Amerikos lietuvių Kultūros Kongreso sušaukimo mintis ir kt.

Į posėdį buvo kviestos kultūrinės lietuvių organizacijos bei paskiri kultūrininkai, tačiau susirinkimas buvo negausus. Posėdžio metu nepajėgta išsirinkti nei vadovybės — nuolatinio tarybos prezidiumo, todėl nutarta prašyti apylinkės valdybą, kad ji sudarytų prezidiumą.

Posėdžiui pirmininkavo Pr. Karalius, sekretoriavo — Vyt. Kamentavičius. Vyt. K.

Palyginkite Verte!

Blue Cross Ligoninių Patarnavimą šiandienos su 1934 metų

Jūsų 1954 Blue Cross sutartis duoda šiuos patarnavimus*

120 dienų pilną apmokėjimą už kambarį, maistą ir bendrą ligoninės aptarnavimą.
Patarnavimas atnaujinamas praėjus trimis mėnesiams po išėjimo iš ligoninės
Pilną x-ray apšvietimą
Pilną laboratorijos aptarnavimą
Visus vaistus pažymėtus standartiniuose formuliaruose
Visus perišimus ir gipsavimus
Operacinio kambario aptarnavimą
Užmarinimą, atliktą ligoninės tarnautojo
Patarnavimą ligoninėse už šiaur. rytų Ohio ribų
Šeimos narių globą
Globą gimdymo atveju
Globą kūdikiams tuoj po gimimo
Globą sergant limfomomis ligomis
Globą sergant džiova, nervų ir protine liga, būnant ne valdžios ligoninėse
Fizišką gydymą
Deguočių
Naudojimą ligoninės nuosavų radiumo ir radio aktyvių medžiagų
Pagrindinį sveikatos patikrinimą
Elektrokardiogramą
Elektroencefalogramą
Kraujo tiekimo patarnavimas

Jūsų 1934 Blue Cross sutartis duoda šiuos patarnavimus

21 dienos apmokėjimą už kambarį, maistą ir bendrą ligoninės aptarnavimą
Patarnavimas atnaujinamas gale sutarties metų
Tik techniško x-ray patarnavimų
Paprastą laboratorijos patarnavimą
Tik paprastus vaistus
Tik paprastus bintavimus
Operacinio kambario aptarnimą
Užmarinimą atliktą ligoninės tarnautojo
Nepadengta
Nepadengta
Nepadengta
Nepadengta
Nepadengta
Nepadengta
Nepadengta
Nepadengta
Nepadengta
Nepadengta
Nepadengta
Nepadengta
Nepadengta
Nepadengta

● 1934 m. ligoninių grupė suorganizavo nepelno Blue Cross planą patiekti žemos kainos apsaugojimą nuo ligoninės sąskaitų visiems šiaurės-rytų Ohio gyventojams.

Kadangi gyventojai norėjo šios apsaugos ir vis daugiau ir daugiau, patarnavimai buvo pakartotinai padauginti. Didžiulė vertė šios platesnės sveikatos programos yra įrodyta

geresne sveikata ir ilgesniu gyvenimu, kuriuos dabar žmonės gauna.

*Jūsų 1954 m. Blue Cross padengia, pagal jūsų sutartį, visus šiuos patarnavimus, kai jūs esate priimami kaip lovos pacientai į bet kurią Blue Cross generalinę ligoninę. Taip pat jis padengia pirmos pagalbos ligoninės patarnavimą gautą per 24 valandas po nelaimės, ir ligoninės operacinio kambario naudojimą, nors ir nebūnant lovos pacientu.

Blue Cross SPONSORED BY THESE HOSPITALS:

IN CLEVELAND

Booth Memorial
St. Alexis
Saint Ann
St. John's
St. Luke's
St. Vincent Charity
Mary B. Tolbert
University (Babies and Children, Hanna House, Lakeside, Maternity)
Women's

IN THE SUBURBS

Bay View Hospital
Bedford Municipal
Berea Community
Doctors
Forest Hill
Huron Road
Garfield Heights
Maymont
Lakewood
Rainbow

IN NEARBY COUNTIES

Amherst
Ashtabula General
Cora
Brown Memorial
Elyria Memorial
Geneva Memorial
St. Joseph's
New London
Allen Memorial
Lake County Memorial

Cleveland APYLINKĖSE

VYDŲNO MIRTIES METINIŲ MINĖJIMAS

Akademikų skautų ir skautų sukurto Vydūno mirties metinių minėjimas balandžio 11 d., buvo gerai paruoštas ir įspūdingai prarastas. Paskaitą apie Vydūną — žmogų ir kūrėją skaitė A. Augustinavičienė. Skautės R. Brazilevičiūtė, M. Žilinskaitė ir skautai R. Minckūnas ir V. Kamentavičius skaitė ištraukas iš Vydūno "Prabėgusių šėšelių" bei "Amžinosios Ugnies". Studentų trio — R. Malcanaitė, N. Bartuškaitė ir I. Žilinskaitė nuotaikingai padainavo "Kūdikio dienas", "Vai kilau kilau" ir "Svirlėlė lūžo". Nors minėjimas buvo pradėtas su įprastiniu pavėlavimu, bet plati ir turininga programa prarasta per vieną valandą. Minėjimas vyko sklandžiai, pakilia ir rimta nuotaika.

KUN. JUOZO ANGELAICIO

20 metų kunigystės jubilėjaus pagerbimo vakaras įvyks gegužės 23 d. 5 val. vakaro Nepalaujancijos Pagalbos Panelės Švenčiausios parapijos salėje, 18022 Neff Rd. Rengia Moterų Sąjungos 36 kuopa, kartu su kitomis organizacijomis. Prašo visą Clevelando visuomenę gausiai šame pagerbime dalyvauti. Biletai gaunami pas P. Rocevičių spaudos kioske, pas N. Cicienių, KE 1-6342, pas O. Jakubaitienę MU 1-9143 ir pas daugelį kitų platintojų.

SLA 14 KUOPA

Keturioji kuopa (Clevelande šiuo metu turi per 250 narių). Jų tarpe yra nemažas skaičius visuomenės ir kultūros veikėjų. Kuopa pasižymi judria veikla. Neseniai suruošė seniausių kuopos narių bei pareigūnų pagerbimą. Buvo pagerbti: Feliksas Baranuskas — valdybos pirmininkas, tose pareigose nuo 1932 m.; Juozas Vilčinskis, kasininkas, nuo 1935 m.; Marija Miščikienė, izdo sekretorė, nuo 1938 m. Už ilgą ir pastovią tarnybą SLA labui pagerbti izdo globėjai — A. Šimkūnas, A. Praskėvičius, M. Jones; ligonių

lankytojai — J. Česna ir P. Dabaras; buvęs sekretorius P. Sukys ir kiti. Gražiai pagerbti ilgiausiai išbuvę kuopos nariai: O. Baltrukonienė, J. Bindokas, F. Žiūrys (buvęs ilgametis kuopos sekretorius), P. J. Žiūrys, J. Miščikas, A. Zdanis ir kiti. Pagerbtųjų proga buvo suruoštos kuklios vaišės, kurių pelno likutis \$20.00 pasiūsta Vasario 16 gimnazijai, Vakarų Vokietijoje.

PADEKA TĖVAMS

Clevelande veikia jaunėsių skautų D.L.K. Kėstučio draugovė, kurią sudaro 32 berniukai (8-12 m. amžiaus). Veikimo sąlygos nėra lengvos, tačiau tėvų ypatingas nuosirdumas ir skautiškų reikalų supratimas šį darbą lengvina. Draugovėi daug padėjo p. Vaitėnai, p. Modestavičiai, p. Žygai, p. Rutkauskai, p. Zylienė ir p. Juodvalkis, kurie davė patalpų jaun. skautų suveigoms bei kitais būdais rėmė ir remia draugovės veiklą, už ką jiems priklauso nuosirdi draugovės padėka.

Jaunesniųjų skautų draugovės tikslas yra auklėti berniukus lietuviškai skautiškoje dvasioje, kurio jos vadovai pagal savo sugebėjimus siekia. Už draugovės veiklą yra atsakingas draugininkas (ps. Vyt. Kamentavičius, 1323 Russel Rd., Cleveland 3, Ohio, telef. UT 1-4227), tad įvairiais jaunėsių skautų draugovės reikalais tėvai prašomi kreiptis tik į draugininką, kuris yra kompetingas šiais reikalais kalbėti. Draugininkas iš savo pusės informuos tėvus apie draugovės veiklą ir tikslus.

Draugovė tikisi, jog tėvai ir toliau remis jos darbą, o jaunesnieji skautai stengsis jį nepavilti.

LITUANISTINĖS MOKYKLOS VAKARAS

Šiais mokslo metais Clevelando liuanistinė mokykla savo vakarą su menine programa suaugusiems rengia gegužės 2 diene. Programą atliks akt. Alf. Praskėvičius, M. Jones; ligonių

teatralų grupė. Prie jų dar dalyvaus Clevelando liuanistinės mokyklos tautinių šokių šokėjai, vad. L. Sagio. Pradžią 4 val. p. p.

Po programos šokiai ir bufetas. Pelnas skiriamas liuanistinės mokyklos reikalams.

STUDENTŲ DĖMESIUI

L. S. S. Rinkiminė Komisija, pastebėjusi netikslumų adresuose, prašo kolegas, negavusius balsavimo lapų iki 8 m. balandžio mėn. 13 d., skubiai pranešti savo tikslus adresu Rinkiminei Komisijai, (Nijolei Vede-gytei, 6722 Bayliss Ave., Cleveland 3, Ohio).

Rinkiminė Komisija ragina visus kolegas aktyviai dalyvauti balsavime. Paskutinė balsavimo data — balandžio mėn. 20 d. (pašto antspaudas).

L. S. S. Rinkiminė Komisija

GRĮŽO IŠ FLORIDOS

J. J. Salasevičiai, šešias savaites atostogavę New Orleans ir Floridoje, praėjusią savaitę grįžo į Clevelandą.

ĄZUOLŲ OKTETAS

vadovaujamas J. Kazėno, gegužės mėn. 9 d., 5:30 val. p. p. koncertuoja Lietuvių salėje. Kartu su oktetu meninėje programoj dalyvauja. Chicago dainininkė P. Bičienė. Akomponuoja clevelandietis pianistė R. Brazaitienė.

Biletai šiam koncertui gaunami Dirvoje ir Spaudos kioske. Taip pat galima užsisakyti telf.: MU 1-9469. Koncertą ruošia Clevelando jūrų skautų kapt. Dariaus laivas.

LIETUVOS ATGIMIMO SAJODIS

gegužės mėn. 22 d., rengia koncertą-baletą. Smulkiau bus paskelbta vėliau.

ISNUOMOJAMAS KAMBARYS

vienam vyrui ar moteriai. Galima ir su maistu.

1091 Ivanhof
UL 1-1357

NAMŲ IR ŪKIŲ PIRKIMO PARDAVIMO ĮSTAIGA

Visi, kurie turite parduoti namus ir ūkius ar norite pirkti, pirmiausia pasiteiraukite mūsų įstaigoje.

WADE PARK REALTY

7032 Wade Park Ave.,
Telf.: HE 2-2922
Sav. A. Kazakevičius,

J. CIJUNSKAS LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

6210 Dibble Ave.,
Cleveland 3, Ohio
Telf.: EX 1-0376

PIX BEVERAGE

45 rūšių alaus — visoki galvi nantieji gėrimai, vynas ir šampanas (prancūziškas)

Parengiama vestuvėms, baliams, pobūviams. Nemokamas pristatymas dieną ir naktį. Atdara i trečiadieniais iki 1 val.

6903 Superior Ave. EX 1-3311

TALIS STUDIO

dabar jūsų kaimynystėj
7106 Superior Ave.
Tel. HE 2-0144

Bet kuriuo laiku, bet kokios rūšies foto patarvimas Jums. Modernūs portretai, vestuvės, šeiminių, vaikų ir kitos nuotraukos.

FOTOGRAFIJOS MEISTERIS

Europinių žurnų ir filmų
Išsiviečių fotografas, dabar
CLEVELANDE.

Velykų sekmadienį, balandžio 18 d. 8 val. v.

Lietuvių salėje, 6835 Superior Ave.

LIETUVOS VYČIŲ 25 KUOPA

RENGIA

MARGUČIŲ BALIŲ

Už gražiausius margučius bus duodamos dovanos. Dovanų skirstymas 10:30 val. vakaro.

Gausus bufetas. Sokiama geros orkestras.

Vyčiai kviečia visus Clevelando lietuvius į balių atsilankyti ir atsinešti margučių.

ĮEJIMAS 75 C.

PADEKA

Akademikai skautės ir skautai maloniai dėkoja savo talkininkams taip gražiai prisidėjusiems prie Dr. Vydūno minėjimo paruošimo ir atlikimo.

Nuosirdi mūsų padėka priklauso paskaitininkei A. Augustinavičienėi, meninės dalies talkininkams: Vl. Braziliui, A. Bielskui, Malcanaitėi, Žilinskaitėi, ir Bartuškaitėi. Dėkojame Lietuvių Radio Klubui, garsinusiui mūsų rengiamą minėjimą, Dirvai už nemokamus skelbimus, S. Matusevičiui, A. Mulioliui ir L. Klimui už talką techniskajam parengime. Ypatingai dėkojame atsilankiusiai į minėjimą visuomenei už aukas Dr. Vydūno Vardo Studentų Šalpos Fondui.

ASS "Satrijos Raganos Dvė" ir "Vytis" Korp! Skyrus Clevelande

LIETUVIAI DAZYTOJAI
daro ir dekoruoja namus. Duoda 12 mėnesių išsimokėjimą. Sauti:

EX 1-4245 (30)

KAMBARYS
951 Ida Ave. (tarp Superior ir St. Clair) išnuomojamas vienam vyrui didelis ir gražus kambarys, lietuvių šeimai. Kreiptis vakarais.

Ar jau
įstojai į
VILTIES
draugiją?

EX 1-4245 (30)

KAMBARYS
951 Ida Ave. (tarp Superior ir St. Clair) išnuomojamas vienam vyrui didelis ir gražus kambarys, lietuvių šeimai. Kreiptis vakarais.

Ar jau
įstojai į
VILTIES
draugiją?

EX 1-4245 (30)

KAMBARYS
951 Ida Ave. (tarp Superior ir St. Clair) išnuomojamas vienam vyrui didelis ir gražus kambarys, lietuvių šeimai. Kreiptis vakarais.

Ar jau
įstojai į
VILTIES
draugiją?

EX 1-4245 (30)

KAMBARYS
951 Ida Ave. (tarp Superior ir St. Clair) išnuomojamas vienam vyrui didelis ir gražus kambarys, lietuvių šeimai. Kreiptis vakarais.

Ar jau
įstojai į
VILTIES
draugiją?

EX 1-4245 (30)

KAMBARYS
951 Ida Ave. (tarp Superior ir St. Clair) išnuomojamas vienam vyrui didelis ir gražus kambarys, lietuvių šeimai. Kreiptis vakarais.

Ar jau
įstojai į
VILTIES
draugiją?

EX 1-4245 (30)

KAMBARYS
951 Ida Ave. (tarp Superior ir St. Clair) išnuomojamas vienam vyrui didelis ir gražus kambarys, lietuvių šeimai. Kreiptis vakarais.

Ar jau
įstojai į
VILTIES
draugiją?

EX 1-4245 (30)

KAMBARYS
951 Ida Ave. (tarp Superior ir St. Clair) išnuomojamas vienam vyrui didelis ir gražus kambarys, lietuvių šeimai. Kreiptis vakarais.

Ar jau
įstojai į
VILTIES
draugiją?

EX 1-4245 (30)

KAMBARYS
951 Ida Ave. (tarp Superior ir St. Clair) išnuomojamas vienam vyrui didelis ir gražus kambarys, lietuvių šeimai. Kreiptis vakarais.

Ar jau
įstojai į
VILTIES
draugiją?

EX 1-4245 (30)

KAMBARYS
951 Ida Ave. (tarp Superior ir St. Clair) išnuomojamas vienam vyrui didelis ir gražus kambarys, lietuvių šeimai. Kreiptis vakarais.

Ar jau
įstojai į
VILTIES
draugiją?

EX 1-4245 (30)

KAMBARYS
951 Ida Ave. (tarp Superior ir St. Clair) išnuomojamas vienam vyrui didelis ir gražus kambarys, lietuvių šeimai. Kreiptis vakarais.

Ar jau
įstojai į
VILTIES
draugiją?

EX 1-4245 (30)

KAMBARYS
951 Ida Ave. (tarp Superior ir St. Clair) išnuomojamas vienam vyrui didelis ir gražus kambarys, lietuvių šeimai. Kreiptis vakarais.

Ar jau
įstojai į
VILTIES
draugiją?

EX 1-4245 (30)

KAMBARYS
951 Ida Ave. (tarp Superior ir St. Clair) išnuomojamas vienam vyrui didelis ir gražus kambarys, lietuvių šeimai. Kreiptis vakarais.

Ar jau
įstojai į
VILTIES
draugiją?

EX 1-4245 (30)

KAMBARYS
951 Ida Ave. (tarp Superior ir St. Clair) išnuomojamas vienam vyrui didelis ir gražus kambarys, lietuvių šeimai. Kreiptis vakarais.

Ar jau
įstojai į
VILTIES
draugiją?

EX 1-4245 (30)

KAMBARYS
951 Ida Ave. (tarp Superior ir St. Clair) išnuomojamas vienam vyrui didelis ir gražus kambarys, lietuvių šeimai. Kreiptis vakarais.

Ar jau
įstojai į
VILTIES
draugiją?

EX 1-4245 (30)

KAMBARYS
951 Ida Ave. (tarp Superior ir St. Clair) išnuomojamas vienam vyrui didelis ir gražus kambarys, lietuvių šeimai. Kreiptis vakarais.

Ar jau
įstojai į
VILTIES
draugiją?

EX 1-4245 (30)

KAMBARYS
951 Ida Ave. (tarp Superior ir St. Clair) išnuomojamas vienam vyrui didelis ir gražus kambarys, lietuvių šeimai. Kreiptis vakarais.

Ar jau
įstojai į
VILTIES
draugiją?

EX 1-4245 (30)

KAMBARYS
951 Ida Ave. (tarp Superior ir St. Clair) išnuomojamas vienam vyrui didelis ir gražus kambarys, lietuvių šeimai. Kreiptis vakarais.

Ar jau
įstojai į
VILTIES
draugiją?

EX 1-4245 (30)

KAMBARYS
951 Ida Ave. (tarp Superior ir St. Clair) išnuomojamas vienam vyrui didelis ir gražus kambarys, lietuvių šeimai. Kreiptis vakarais.

PRADĖKIT MAŽA SUMA!

BET PRADĖKIT DABAR!

Santaupos, atneštos prieš balandžio 10 d. gauna palūkanas nuo balandžio 1 d.

Santaupos apdraustos iki \$10.000

2 1/2% palūkanos.

PASKOLOS JOSŲ PERKAMIEMS AR STATOMIEMS

NAMAMS

THE SUPERIOR SAVINGS
AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave.

HE 1-2198

Cleveland, Ohio

MONCRIEF

Visų metų

ORO VĖDINIMAS

ŠALDO vasarą — ŠILDO žiemą

Aplankykit savo kaimynystės Moncrief pardavėją

THE HENRY FURNACE CO., MEDINA, O.

I. J. SAMAS, JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai

Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre

Telf.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

LEIMON'S CAFE

VISŲ LIETUVIŲ SUSITIKIMO VIETA

Alus. Vynas. Degtinė. Konjakai. Kiti gėrimai

Įvairūs valgiai, šeštadienį vakarais šokiai griežant

geram orkestrui

731 E. 185 ST.

KE 1-9737

LIETUVIŲ KLUBO SVETAINĖ

IR SALĖ

6835 SUPERIOR AVE.

Klubo ir salės vadovybė kviečia visus Clevelando lietuvius įstoti į Lietuvių Klubą ir nuolat lankyti svetainėje. Penktadieniais specialūs renginiai.

Kviečia visus lietuvius savojoje salėje daryti susirinkimus, atšvęsti vestuves, rengti vakarus ir koncertus.

SUOPIS FURNITURE

Visokių rūšių baldai ir elektriniai bei kitoki reikmenys virtuvei ir kiekvienam Jūsų buto kambariui

2EMOS KAINOS — MALONUS PATARNAVIMAS

6921 Wade Park EX 1-0911

Patogi vieta apsipirkti lietuviams naujakuriams lietuviškoje krautuvėje.

Pilnai padengta apdrauda UTah 1-4515

WM. DERBS PAINTING CO.

WM. DERBSIS

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko

7526 Star Avenue Cleveland 3, Ohio

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAIN 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2621

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit pataravimą įvairiuose apdraudose-insurance reikaluose.

Sutaisiu paskolas pirmo morščio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojamas. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOME

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metų siūpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue

ENdicott 1-1749

CLEVELANDO LIETUVIŲ VAIDIOS TEATRAS

1954 m. balandžio mėn. 25 d.

LIETUVIŲ SALĖJE

STATO

KAZIO INČIŪROS 4 VEIKSMŲ DRAMĄ
DR. VINČĄ KUDIRKĄ

dalyvaujant žyriam Lietuvos

Valstybinio Teatro aktoriui

— Henrikui Kačinskui.

Režisiorius — Petras Maželis

Dekoracijos — dail. K. Žilinsko

Vaidina: Henrikas KAČINSKAS, Petras Maželis, E. Apanavičiūtė, E. Bridžiuvienė, L. Janulevičiūtė, V. Morkūnienė, J. Pėterienė, R. Apanavičius, Z. Dučmanas, A. Kijauskas, A. Liutkus, V. Mazoliauskas, A. Paškonis.

I Spektaklio pradžia 1 val. 30 min.

II " " " " 5 val. 30 min.

I pirmąjį spektaklį jaunimas

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: HEnderson 1-6244. Redaktorius Balys GAIDŽIONAS (buto telefonas: GAfield 1-7406).

A. Smetonos minėjimas Detroite

Retai būna tokių iškilmingų ir gražių tautai nusipelnusių asmenų minėjimų, koks įvyko š. m. balandžio 4 dieną meno muziejaus rūmuose Detroite. Jame dalyvavo žymūs lietuviai kalbėtojai, garsi operos solistė ir gražus lietuvių būrys, nemažai užpildęs muziejaus salę. Lietuvos pirmojo ir paskutinio (iki krašto okupacijos) prezidento a. a. A. Smetonos tragišką ir kovai nelaukiantį mirtį, įvykusi prieš 10 metų buvo pagerbta susikau-pimo minute ir Patricia Kopacz gedulingo maršo skambinimu.

ANTANAS SMETONA — VISUOMENINKAS

Buvęs ministeris pirmininkas gen. J. Černius glaudai, bet gana aiškiai nušviečia vėlionies charakteringus asmenybės bruožus. Jis paminėjo, jog A. Smetona buvo didelis valstybininkas, nuolat kviečiamas į labai svarbias konferencijas, ypač krašto sienų klausimams su kaimynais išlyginti, deryboms su vokiečių valdžia ir kt. Jam vadovaujant, krašto ūkis gražiai suklestėjo, tautos švietimas kilo sparčiu tempu, mokyklų tinklas vis tankėjo ir pačios mokyklos dygo su moderniais įrengimais ir higienos reikalavimams pritaikymais, krašto sveikatingumas žymiai pagerėjo, tautos kultūrinis gyvenimas plačiau suoliu vyjosi senus kultūros kraštus. Vėlionis ne tik buvo visuomenininkas ir valstybininkas, kaip pabrėžė gen. J. Černius, bet jis buvo ir didelis humanistas bei krikščioniškos meilės nešėjas. Prelegentas nurodė, kaip A. Smetona, būdamas krašto prezidentu, nesvyruodamas pasirašė tuo metu vyriausybės paruoštą dokumentą įsileisti į kraštą karo audros blaškonus lenkus ir žydus, nors pirmieji anksčiau ir nerodė mums draugiškumo.

Vėlionies diplomatiškas ir valstybiškas pramatymas neįtraukė krašto į didįjį karą. Jis pasirinko neutralitetą. Daug buvo pagundų atgauti savo prarastą žemę, tačiau šaltas ir sveikas protas nukreipė nuo laikinių laimikių.

Vėlionis buvo mokslininkas senųjų kalbų žinovas. Jis buvo lietuviškos gamtos stebėtojas. Kalbėtojas paminėjo, kai, jam būnant Užulėnyje, A. Smetona smulkiausiai nupasakojęs tos apylinkės gyvąją gamtą — fauną ir florą. Jis mėgo kaimą jo žmonės ir vis norėjo jų gerove pakelti skaidrios vėlionies šalininkas, nemėgo partinių užsispyrimų. Ir kai studentė šepaitaitė paskaitė vėlionies straipsnį, parašytą 1917 metais, kada jis šaukė visus vienybės galutiniai kovai dėl krašto laisvės, tai kiekvienam tuojau kilo mintis, jog tas straipsnis dar labiau tinko ir reikalingas šių dienų mūsų lietuviškam ir nevisad sklandžiam gyvenimui.

Jis buvo giliai religingas. Visos valstybinės ir tautinės šventės neapsiejo be religijos atstovų. Jis žinojo jos vaidmenį valstybei ir tautos auklėjimui. Gen. J. Černius, baigdamas trumpą žodį pridūrė, jog jam teko su daugeliu kalbėtis ir kiekvienas pasisakydavęs, kad tinkamesnio prezidento vargu galima buvo tikėtis, kaip A. Smetona.

P. A. Lapinskas pažymėjo,

kad tuo metu kalbėti neigiamai apie sovietus beveik buvę negalima, nes ir vyriausybės ir viešoji opinija buvusi sudaryta palanki sovietams. Nežiūrint tokio aspekto sovietų atžvilgiu, vėlionis sugebėjo pastatyti save tikramon augstumon. A. Smetona buvęs labai kuklus. Jis Washingtone paprašęs tik tiek lėšų, kiek reikia būtiniausioms pragyvenimo išlaidoms padengti ir kovai dėl krašto laisvės. Jis pasakęs, jog nenorįs tautos sudėtų lėšų naudoti neproduktingiems reikalams. Užtat vėlionis ir apsigyveno ne Washingtone, kur yra Lietuvos krašto įgyti namai, bet pasirinko nuosalią vietą, kad išvengtų išlaidžių priėmimų.

Gyvendamas Clevelande emėsi krašto vadavimo darbo, būdamas lietuvių bendron kovon su krašto priešiniais. Nelaimė išplėdė Jį iš mūsų tarpo ir savo užbrėžto tikslo nepasiekė, nors didžiausią viltį reiškė, jog kraštas vėl bus laisvas. A. Smetonos išreikštas didelis tikėjimas įpareigoja mus, kaip adv. A. Lapinskas pabrėžė, eiti vienybės keliu ir siekti tautos ir krašto išvadavimo iš pavergimo.

DIDŽIOJI MENININKĖ UZBURIJA AUDITORIJĄ

Anna Kaskas, buvusi Metropolitan operos žvaigždė, savo spindėjimu nukėlė minėjimo dalyvius į brangią, o dabar pavergtą, Tėvynę, kurioj mūsų mielos motutės solistės buvo kviečiamos neverkti, kai ji su didžiausiu dvasios pakilimu padainavo Neverk Motušėle (Naujalis). Kur būkūzė samanota (Simkaus) ir Malda (Banaicio). Antroje dalyje menininkė išpildė dar tris lietuvių kompozitorių dainas — Mylėk (Gruodžio), Tulpės (Sarpaliaus) ir Patekėk aušrelė (Kačanausko). Po dainavimų pasipylė audros plojimų, kurie lydėjo ją visą laiką ir kuriais minėjimo dalyviai dar keturą dainų išvyliojo iš mielosios Onutės, kaip ponas Bačiūnas ją pavadino. Pagaliau, J. Bačiūno prašnekus iš salės ir žymioji artistė prabilo, pasisakydama: "Kas gi per operos artistė būčiau, jei nepadainuočiau arijos". Iš tikrųjų ji sudainavo ariją iš operos Carmen.

Menininkė lydėjo muzikas Archie Black, kuris be to, dar pasiskambino du dalykus — Pastorale (Poutere) ir Seville (Alhe-niz).

Meninę dalį užbaigus, scenoje pasirodė J. Bačiūnas. Pasidžiaugęs detroitiečių kultūringu pasirodymu ir vieningumu, paukojo prez. A. Smetonos biografijai ruošti \$50, o solistė Anna Kaskas \$25.

Šią prezidento a. a. A. Smetonos minėjimo akademiją surengė šios tautinės minties organizacijos: Detroito Lietuvių Tautinės Sąjungos 4-tas skyrius; Lietuvių Susivienijimas Amerikoje; Lietuvių Tautinė Sanda-

ra; Lietuvių Rezistencinė Santarvė; Skautų ir Skautių Draugovės; L. S. "Ramovė" Detroito skyrius; Vilniečių Sąjunga Detroito skyrius; Amerikos Lietuvių Balsas — Radio klubas; Tėvynės Mylėtojų Draugija; Lietuvių Kultūros Klubas; Amerikos Lietuvių Inž.-Arch. Sąjungos Detroito skyrius.

Šios organizacijos buvo sudariusios minėjimo Akademijos rengimo komitetą, kurio pirmininku buvo Detroito Lietuvių Tautinės Sąjungos skyriaus valdybos vicepirmininkas inž. J. Gaizutis. Didele, o gal didžiausią, organizacinio darbo našta vilko žinoma visuomenininkė ponija M. Sims. Nemažai turėjo rūpesčio ir kiti rengimo komiteto nariai, nekalbant jau apie pirmininko darbą. Jis ir akademiją pravedė. Jei toks kultūrinis minėjimas įvyko, reikėdė visi visam rengimo komitetui ir skaitlingiems detroitiečiams rėmėjams, kurie savo aukomis sudarė progos išgirsti minėtus kalbėtojus ir garsiąją meno atstovę Anną Kaskas.

Aukotojų sąrašas bus paskelbtas vėliau. A. M.

Kolegos gydytojai!

Kaip žinome pernai metais mirė a. a. prof. Dr. med. K. Buinevičius, kuris ilgus metus profesoriavo V. D. Universiteto medicinos fakultete. Jis yra parašęs daug mokslinių darbų ir paskelbęs savo šlapimo gamybos teoriją. Savo moksliniais darbais jis yra garsinęs mūsų universitetą mediciniškame pasaulyje.

Jo žmona, profesorius mirus, atsidūrė varge ir skurde. Tačiau, nežiūrint savo silpnos sveikatos ir skurdo, ji nori pastatyti ant jo kapo Insbruke, Austrijoje, nors ir labai kukli paminklą. Ji tam tikslui lėšų absoliučiai neturi. Laiškų ji kreipėsi į mane prašydama jo buvusius mokslinius ir kolegas paramos. Tikiuosi, kad jo buvę mokiniai, kolegos ir lietuviai gydytojai savo auką šį reikalą parems.

Aukas Chicagoj gyvenantieji gydytojai prašom asmeniškai įteikti arba siųsti Dr. A. Alekšai, 7305 So. Campbell Ave., Chicago 29, Ill.

Clevelande gyvenantieji gydytojai — Dr. M. Vaitėnui, 1346 E. 66th St., Cleveland 3, Ohio.

Rytinėse valstybėse gyvenantieji gydytojai — Prof. Dr. med. V. Kanaukai, 84-24, 85th Ave., Woodhaven, N. Y. arba Dr. Br. Radzivanui, 503 Euclid Ave., Brooklyn 8, N. Y. Visi kiti prašom siųsti aukas šiuo adresu: Dr. J. Meškauskas, 130 So. 10th St., Cambridge, Ohio.

Taip pat būtų labai gera jei kitiems kurtų būdų karto su šelpiti ir ponį Buinevičienę, kurios adresas yra šis: Frau V.

Didžiai gerbiamus ir mylimus savo Globėjus-sponserius,

PONĄ JUOZĄ J. BACHUNĄ IR
PONIA BACHUNIENĘ,

su nuoširdžiausiais linkėjimais ir dėkingumu sveikinu pavasario saulėtų Velykų švenčių progai!

Balys Girėys

BALF ir gimnazija

Kaip ten bebūtų su tais motyvais, kodėl BALFo direktoriai nutarė neremti Vasario 16 d. gimnazijos rūmų pirkimo, tačiau dabar, daug kam paaiškėjus, BALFo direktoriai turėtų tą nutarimą pakeisti. Delsimas nutarimo nekeičiant tik parodytu, kad BALFo direktoriai dar turi kažkokių asmeniškių motyvų.

Teisingai lietuviška patarlė sako, kad nėra to blogo, kuris neišeitų į gerą. BALFo direktorių nutarimas taip paveikė visuomenę, padarė ją jautrią gimnazijai rūmų pirkimo reikalui, kaip jokia propaganda to nebūtų padariusi. Tačiau reikia, kad BALFas dabar tomis nuotakomis pasinaudotų.

BALFas, būdama JAV lietuvių įtakinga organizacija, galėtų žymiai palengvinti lietuviškai visuomenei išperkant gimnazijos rūmus, surasdama aukų ir iš amerikoniškių organizacijų bei įstaigų, kaip kad Šveicarijoje ar Švedijoje buvo surasta.

Jei BALFo direktoriai greitai laiku nenutars savo ankstyvesnio nutarimo pakeisti, manau, tektų imtis lietuvių kolonijose pavieniams asmenims pradėti vųjų gimnazijos rūmams išpirkti, nelaukiant kol žmonių nuotakos atvės ir gimnazija į sunkumus pateks.

Cia prisimenu, kada Vok. kr. valdyba prieš ketvirtą metų išleido atsišaukimus į pasaulio lietuviškas organizacijas prašydama šelpiti gimnaziją, prisiminti išlaikyti, gimnazijos klases. Jokia organizacija nereagavo. Po metų ar pusmečio išleido atsišaukimą, į lietuvišką bendruomenę, ragindama lietuvius sudaryti būrelius atskiriems gimnazijos mokiniams išlaikyti. Lietuviai reaguavo. Jie pradėjo organizuoti ir tokius būrelius ir jų šiandieną yra daugiau negu gimnazijoj mokinių. Jie gimnazijos mokinius išlaiko.

Todel, jei BALFas savo nutarimo nepakeis, reikia tik pradėti veikti atskiriems asmenims ir aukos plauks, nes reikalingas aiškus, o žmonių nuotakos tam reikalui labai palankios. Gal atsirastų kas prieitų ir prie amerikoniškų organizacijų gimnazijai aukų gauti. Gal atsirastų, pagaliau, ir kokia kita organizacija, kuri tą reikalą pasiimtų tvarkyti.

Reikia tik džiaugtis, kad yra pasaulyje kampelis, kur lietuvių vaikai gali lietuviškai mokytis, išlikti tautiniai sąmoningi. Ir dar labiau džiugu, kad yra ir asmenų, kurie be pinigų turi energijos ir drąsos tokią įstaigą organizuoti. Reikia tik tokias pastangas paremti.

L. Tomas

Buinevičius, Insbruck, Austrija, Errh. Eugenstrasse 17.

Už aukas a. a. prof. K. Buinevičiaus paminklui ant jo kapo pastatyti širdingai iš anksto dėkoju.

Prof. dr. J. Meškauskas

KĄ BALFas DUODA GIMNAZIJAI

Kartais ima ir iškyla toks klausimas: ką Balfas duoda Vasario 16 gimnazijai? Kokia iš jo nauda tai gimnazijai? O dar kaip ten su tais pinigais, kuriuos gimnazijos rėmėjai ir kiti aukotojai siunčia per Balfą?

Atsakymui paimsime vienus metus, 1953-čiusius.

Per tuos metus Balfas gimnazijai perįuntė 18,876.26 dolerių, arba 87,643.62 DM, būtent: 8,929.62 DM daugiau, nei kaip kad tie pinigai kiekvieno aukotojo būtų buvę siųsti tiesiai gimnazijai pašto perlaidomis, pagal kurias paštas išmoka pastoviu 4.17 DM kursu už dolerį.

Csase National Bank New York, kur Balfas surenka ir laiko gimnazijai skirtus pinigus, per visus metus tėra paėmęs tik 1.05 dol. pašto išlaidų už 29 pervadimus pinigų iš USA į Vokietiją ir daugiau — jokių kitų mokesčių.

Balfas gimnazijai pinigus taip dažnai siuntinėjo, kaip gimnazija prašė (po du kartus per mėnesį, o kartais ir kitaip).

Apie siunčiamus pinigus gimnazija visada gauna iš Balfos platų pranešimą su nurodymu, kas aukoto (adresas), kiek aukoto ir kam (kuriam tikslui) aukuoja. Tuos pranešimus gimnazija ar kuri revizija visada gali sutikrinti su aukotojų laiškais ir kitais daviniais.

Per visus 1953 metus Balfas išsiųstus gimnazijai dolerius suatiktus su gimnazijoje esančiais daviniais, viskas grynai sutinka — visi 18,876.26 dol. gauti.

Pašalų per 1953 metus gimnazijai iš Balfos yra gavusi: 84 kartonus taukų — 2,815 svarų; 50 kartonų cukraus — 3,000 svarų; 30 kartonų sviesto — 1,950 svarų; 14 statinių pieno milt. — 3,500 svarų; 24 maišai padėv. drabuž. — 2,400 svarų; 5 maišai padėv. avalynės — 500 svarų.

Maisto produktai gimnazijos ūkio komisijos įkainoti 11,793.00 DM.

Už pinigų, maisto produktų ir kitų daiktų persiuntimą bei patvarkymus Balfas nėra paėmęs jokio atlyginimo.

Vasario 16 Gimnazijos Direktorius
A. Giedraitis,

DAR VIENAS SUSPENDUOTAS

The New York Times praneša, kad fizikas J. Robert Oppenheimer, kuris vadovavo gamtinių pirmąją atominę bombą, saugumo sumetimais suspenduotas.

Išgirdus tokią žinią ne kiekvienas, kad sovietams išgauti JAV didžiąsias paslaptis nesą didelių sunkumų.

Tai De La Torre, Peru politikas, beveik šešis metus išbuvęs Kolumbijos pasiuntinybėj, po Amerikos valstybių konferencijos, galėjo išvykti į Meksiką. Jis savo laiką norėjo nuversti savo krašto valdžią.

AR ŽINAI?

Praėjusiais metais Amerikos bankuose pavogta šeši ir pusė milijono dolerių. Vagių tarpe yra keturi bankų prezidentai.

1910 metais iš kiekvieno tūkstantčio dolerių įmokėtų mokesčių JAV išleisdavo 17 dolerių mokesčių rinkimo įstaigoms išlaikyti. 1941 metais išlaidos krito iki 9 dolerių, ir šandien iki 3 dolerių nuo kiekvieno įmokėto tūkstančio.

Tūlas Londono dienraštis paskelbė savo skaitytojųams anketą: su kuo Tamstai geriausiai patiktų pasivaikščioti? Daugiausia balsų gavo karalienės vyras, Edinburgo herogas. Antroji vieta teko anglui aktorui D. Bogard. Nemaža balsų surinko ir Egipto exkaralius Farukas.

Jungtinių tautų rūmus kasnakt valo 335 moterys. Ši armija 39 augstų rūmuose turi išvalyti apie 200,000 kvadratinų metrų grindų, apie 11 kilometrų kilimų ir 5400 langų. Be to, kasnakt sterilizuojama 500 grafinių ir 1500 stiklinių, kad įsiskaičiavę delegatai turėtų iš ko atsigeriti.

Teodoras Rooseveltas buvo jauniausias Amerikos prezidentas — 42 m. amžiaus.

Tūla teksasietė emė ir pareikalavo teisės skyrybų. Pagrindas: vyro neįstikimybė. 30 metų ji laukusi, kad vyras mes suvo meilutę, tačiau iki šiol nesulaukusi ir daugiau laukti nenorinti...

Tūlas chicagietis, 88 m. amžiaus senelis, pasiilgo savo sesers ir prašė policijos padėti jam seserį surasti. Paskutinį sykį savo seserį matęs 1881 metais...

US Army Medical Library Washington esanti didžiausia pasaulyje medicinos biblioteka.

Albanijoje ir Bulgarijoje "Amerikos Balso" transliacijų tiems kraštams metu išjungiamas elektra ir tokiu būdu trukdoma klausytis.

Specialistai susekė, kad geriausiai auga daržovės tada, kai jos laistomos kas šešios dienos po pusę inčo (apie 1,25 cm.) vandens.

Dizeliniai garvežiai su vienu galionu: skysto kuro 1 toną krovinio nuveža 500 mylių.

Įvairūs vabalai kasmet JAV sunaikina tiek kviečių, kad jų užtektų ištisiems metams 16-ai milijonų žmonių.

Stokholmo knygynai įsivedė

labai populiarių patarnavimo būdą. Kiekvienas pirkėjas, tuoj pat įėjęs į knygyną, pasiima nuo stalo mažą raudoną arba mėlyną vėliavėlę ir ją įsiseja į atlapą. Raudonoji vėliavėlė reiškia, kad ją įsisegęs asmuo nori pirkti tam tikrą knygą ir skubiai reikalingas parduotuvės paslaugų. Ji mėlynoji spalva sako, kad pirkėjas pats nežino, ką jis nori pirkti, nori pirma apsidairyti, prašo palikti jį ramybėje, iki jis su pasirinkta knyga pats kreipsis į parduotuvę.

JAV vietovardis Cuba pasikartoja 13 kartų, Alaską — 4 kartus, Šveden, Germany ir Brazil — po 3 kartus, be to, Amerikoje yra dvi Anglijos, dvi Rusijos ir po vieną Šveicariją, Kiniją ir Indiją.

Utaho valstybė yra vienintelė, kuri leidžia nusmerktiesiems pasirinkti mirties būdą — kartutės ar sušaudymas.

Vieno dolerio banknoto amžiaus vidurkis yra keturi mėnesiai. Po to jis išimamas iš apyvartos ir jo vieton paleidžiamas naujas banknotas. Penkinė "išgyvena" nuo trijų iki penkių metų.

Devyniems nusikaltimo metu nušautiems plėšikams tenka vienas tarnybos metu nušautas policininkas. Vr.

Literatūros metraštis

Knygų leidykla Gabija spaudos gražinimo penkiasdešimtmečiui ir tremties dešimčiai atžymėti šių metų antroje pusėje nutarė išleisti literatūros metraštį. Tai bus didelė penkių šimtų puslapių iliustruota ir meniškai atspausinta knyga.

Tokios knygos išleidimas šiandien kaip tik yra prasmingas, nes tėvynėje gyvas ir laisvas lietuviškas žodis yra daug kiečiau ir plačiau užgintas nei carų laikais. Dar daugiau: geležinė uždanga yra taip sandari, kad už Lietuvos ribų spausdinamas lietuviškas žodis krašto pasiekti negali. Stalino-Malenkovo žandai ir uolėsni ir ištikimesni už carikius, ir didvyriškas knygnešio žygis yra visai neįmanomas.

Norėtume, kad šis metraštis būtų tremtinių rašytojų garbės knyga. Norėtume, kad tai būtų kovojančio ir nepasiduodančio lietuvių atsparos dokumentas. Norėtume, kad ji sutvirtintų lietuvių tikėjimą ir viltį. Dėl to prašome gerbiamusius rašytojus ir šį reikalą visu rimtumu pažūrėti, kad knyga būtų pilnas ir tikras laisvo ir kovojančio lietuviškojo žodžio vaizdas.

Būtų gera, kad medžiaga redaktorių pasiektų kaip galima greičiau, bent iki š. m. gegužės 15 dienos. Medžiaga (poezija, literat. kritikos straipsniai, drama) siųskite T. Aisčiui, 123 Milford Street, Brooklyn 8, N. Y., o beletristiką — Stp. Zobarskui, 85 — 42-91 Street, Woodhaven 21, N. Y.

Schultz, The Florist

8021 Superior Avenue

RAndolph 1-3400

Mes turime didžiausį pasirinkimą įvairiausių gėlių ir dekoratyvinių augalų. Jūs džiaugsitės gražiais korsažais.

Visiems mūsų maloniems klientams mes siunčiame geriausius Velykų sveikinimus ir linkėjimus.

DIRVA

★★★
THE FIELD
Balandžio-April 22, 1954
Nr. 16
Cleveland, Ohio

Dar vienas

NEPASISEKĖ ENKAVEDISTAMS

Vasario mėn. pradžioje nuskaubė sensacinga žinia, kad Rusijos misijos Japonijoje narys A. Rostovorov pabėgo iš savo pareigų ir paprasė Amerikos politinio pabėgėlio teisių. Jo pabėgimu labai jaudinosi Rusija, siuntė protesto notas neva dėl jo pagrobimo. Ir kaip nesijaudinti, jei jo rankose buvo visi šnipinėjimo planai ir patys šnipai.

Dabar štai ir Australijoje esantis Rusijos diplomatas Vladimir Petrov, kurio rankose taip pat buvo šnipinėjimo planai, pabėgo ir Australijos paprasė politinio pabėgėlio teisių. Ir šį kartą rusai elgėsi panašiai. Paskelbė, kad jis pagrobtas, vėliau iš pasiuntinybės siuntė ten pasilikusios žmonos Evdokijos Petrovos vyriui apkaltinimus, kol pagaliau neprabilo ir pati Evdokija.

Jai prabiloti susidarė nepaprasta proga. Pasiuntinybės enkavedistai turėjo ją jėga gauti į Maskvą. Reikėjo nuvežti į aerodromą ir įsodinti į lėktuvą. Tą įvykį stebėti jau buvo pasirodę spaudos korespondentai ir fotografai. Taip pat atsirado ir gelbėtojai, bet ji buvo į lėktuvą įstumta.

Ir štai, ta vargšė moteriškė, jėga gabenama į Maskvą, vėžėsi iš enkavedistų nagų ir gėsi pagalbą. Susidarė tokios scenos, kurios Lietuvoje buvo matomos didžiųjų trėmimų metų — 1941 metų birželio. Bet Evdokija Petrova buvo laimingesnė. Atsirado pagalba, ir ji iš paskutinės Australijos lėktuvo sustojimo vietos Darvin buvo išlaisvinta. Ją lydėję trys enkavedistai turėjo Evdokiją paleisti.

Rusai jau spėjo Australiją apkaltinti žmonių grobimu, diplomatinę teisių pažeidimu. Pati Evdokija Petrova, išleista iš enkavedistų nagų pareiškė, kad ji nenori į Rusiją grįžti, kur jos laukia kartuvės. Ji pareiškė norą tuoj susitikti su pabėgusiu savo vyru.

Rusijos ambasadorius Nikolai Generalov dėl šios istorijos užsienio reikalų ministeriui pareiškė protestą. Dėl šio įvykio posėdžiavo ir Australijos ministrų kabinetas. Bet rusai kol kas nieko nelaimėjo — Petrovai liko Australijoje.

Vladimir Petrov buvo rusų ambasadoj tretytis sekretorius. Bet jo rankose buvo šnipinėjimo ir komunistinio teroro planai visai Australijai. Tat rusams jaudintis ir protestuoti tikrai verta...

IŠ EUROPOS TARYBOS

Per paskiausias Europos Tarybos konferencijas buvo priimta visą eilę reikšmingesnių nutarimų. Taryba yra paskyrusi spec. atstovą pabėgėlių ir Europos gyventojų pertekliui studijuoti. Nuolat didėjant pabėgėlių skaičiui, Taryba rado reikalingą įsteigti atitinkamą instituciją, kurios vyr. organizatorium ir vadovu pakviestas buv. prancūzų sveikatos ir apgyvendinimo min. Pierre Schmitter. Jis yra pasiryžęs aplankyti visų europinių kraštų sostines ir emigracinius kraštus. Ženevoje jis matėsi ir tarėsi su atitinkamais pabėgėlių problemomis besirūpinančių organizacijų pareigūnais.

Nutarta, kad jau ir pabėgėliai galės kandidatuoti į europines stipendijas. Šiuo reikalu buvo ilgai ginčytasi, bet jis galiausiai buvo teigiamai išspręstas. Šumano plano Europa, pabrėždama tą faktą, stipendijoms papildomai paskyrė dar 600.000 prancūzų frankų. Tuo būdu stipendijų fondas turi 5,6 mil. frankų. Ministerijai Komitetas pasisakė už išdavimą Europos kultūrinių pasų ir pabėgėliams, gyvenantiems Europos kraštuose. Tuo būdu pabėgėliai kultūrinėje srityje sulyginami su vietiniais gyventojais.

Europos Taryba numato pasirašyti net 3 konvencijas, kuriomis bus daugiau apibendrinamas socialinis gyvenimas bei socialinė globa Europoje. Nutarta stengtis suliginti darbo valandą ir atlyginimus visuose europiniuose kraštuose. Jieškoma taip pat kelių apibendrinti šeimų liečiančių įstatymų leidymai. Nutarta sudaryti tarptautinę komisiją šeimos padėties problemoms svarstyti.

Patariamąjį Europos Susirinkimo sesiją prasidės gegužės 20 d. Joje numatyta svarstyti visą eilę aktualių klausimų. Mūsų reikalai gali būti paliesti studijuojant sienų perėjimo klausimą ir gal šiek tiek svarstant Europos Tarybos pažiūras į paskutinius politinius įvykius, ypač stengiantis sunormalinti prekybinius santykius su Rytais. Europos Tarybos posėdžiams ir jos veiklą taip pat seka mūsų veiknių atstovai.

UŽSPRINGTŲ GERKLEJE KASNIS...

Augsburge, Vokietijoje, leidžiamas "Mann in der Zeit" Nr. 4/1954 įsidėjo buv. vokiečių karo belaisvio Willio Guttingo pasakojimus, kaip jis su savo draugais praleido 1948 m. Vėlykas karo belaisvių stovykloje Panevėžy.

Pasirodo, jiems pavykdavo gauti ne tik duonos, bet taip pat kiaušinių, lašinių ir būtiniausių reikmenų. Ir kaip jie džiaugėsi, kai "organizatoriai" kiekvienam parnešė Vėlykoms po 2 kiaušinius, gabaliuką lašinių, 3 svogūnus, po gabalą duonos. Taip jie išbuvę krašte 3 metus, retai kada jos negaudavo iš kurio nors mūsų tautiečio.

"Tik pagalvokite apie šiaulius, — rašo laikraštis, — ten buvo 4.000 vyrų — ir kiekvienas iš jų gaudavo beveik kasdien duonos. Ir tai per išistus trejus metus! Be to, iš tautos, kuri pati buvo įstumta į skurdą!" Rašytojas toliau prideda: "Ir jei kas nori iš mūsų tai užmiršti, tas neturėtų savy nę mažiausios padar-

umo kibirkštėlės! Nė mažų mažiausios!"

Ten buvusieji karo belaisviai sutarė, kada nors grįžę namo, kiekvienam apie tai papasakoti, kad tai žinotų visi. Guttingo draugai dar pridūrė: jei kas to nepadarys, tai tam, kai sės prie pilno dubens, turės gerklę sužioti kaspis. Visi su tuo sutiko. O W. Guttingas, galvodamas, kad su vienu kalbėjimu nedaug ką peši, nutarė apie tai parašyti spaudoj. Ir taip padarė.

VILTIES DRAUGIJOS SUSIRINKIMAS

Praėjusią savaitę paskelbėme Vilties Draugijos valdybos pranešimą, kuriame skelbiamas Vilties Draugijos susirinkimas. Jis įvyksta gegužės mėn. 22 d. Vilties namuose, Clevelande. Pradžia 11 val.

Šią savaitę bus baigta siuntinėti visiems Vilties Draugijos nariams asmeniškai pakvietimai ir negalintiems į susirinkimą atvykti reikalingi įgaliojimai. Per dvių metų laikotarpį yra daugelio narių, ypač naujakurių, pasikeitę adresai. Dalį jų esame laiku ištaisę, bet bus ir tokių, kurių laiška gal laiku ir nepasieks. Visus tokius iš anksto atsiprašome ir kviečiame vadovautis Dirvoje Nr. 15 paskelbtu pranešimu.

Vilties Draugijos nariai išskleidę beveik po visą pasaulį. Daugiausia narių yra Amerikoje, bet jų yra Australijoje, Pietų Amerikos valstybėse, Kanadoje ir kitur. Aišku, kad jie į susirinkimą negalės atvykti. Bet jie savo visus pagedavimus kviečiami išdėstyti laiškais, kad ir jų balsas būtų išklausytas. Negalės dalis narių ir iš JAV, ypač toliau gyvenančių nuo Clevelando, aktyviai susirinkime dalyvauti. Bet iš didesnių vietovių bent po vieną narį gali atvykti ir tenykdūs klausimus susirinkime išskelti.

Vilties Draugija įkurta tautinei spaudai leisti ir stiprinti. Pirmieji dveji metai, savaime suprantama, nieko negalėjo naujesnio atnešti, nes reikėjo pačios organizacijos pagrindus sudaryti. Tokie pagrindai jau yra: perimta leisti Dirva, įgytas ir įrengtas savas namas, į jį perkelta spaustuvė ir redakcija. Dabar turi ateiti antras darbo periodas — sudaryti visas galimybes, kad mes galėtume giliau ir plačiau vagą vartyti. O kaip tą atlikti ir turi pasisakyti Vilties Draugijos susirinkimas.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

Panevėžio krašto tyros muziejus atidarė laudies meno parodą. Didelę parodos dalį užima rankšluosčiai, staltiesės, paklodės, užuolaidos. Tačiau pabrėžiama, kad "laudies ornamentų formos praturtintos naujais socialistinio gyvenimo motyvais". "Praturtino" lietuviškus ornamentus štai kokios "lietuviškos" ir kuo: Kuznecova išsiuvinėjo Kremlį ir Mauzoliejų, Jegorova — Gorkio portretą; o tūlas Petras Laskauskas iš medžio išraižė "Taikos balandį" ir "Taika — žmonijos palaima"...

Skulptoriai ir dailininkai "tautinę formą" naudoja tokioms temoms: Pundzius ir Vaivada pagamino Leniną drauge su Stalinu; Stokkus pagamino 5 metrų augščio ir 2 metrų pločio vitražą — generolą Černiakovskį, Vilniaus "išvadotoją" su Vilniaus "vadavimu" scena; Krutkaitė ir Gabrėnaitė gamina vitražą, kuriame bus pavaizduota Marytė Melnikaitė ir V. Kapsukas-Mickevičius; o Kauno keramikai baigia spalvuotą bareljefą, kuriame bus vaizduojama miesto ir kaimo draugystė. Šešių lietuvių dailininkų paveiksai, keli keramikos bareljefai, ir audinių stendams bei užuolaidoms išsiušta Maskvai papuošti.

Vilniuje (žvėryne, Birutės g. 22) veikiančiame kino filmų studijoje rengia naują filmą, kurios reikalams skelbiasi perkanti iš gyventojų tokias "papošimo medžiagas": katalikiškus kryžius, rožančius, medaljonus, kaspinus, šalius, sagas, sidabrinus ir aukšinius siūlus, blizgčius, mezginius, auksu siuvinėtus aksomus, metalines ir stiklines apsiuvis sagas, įvairias lazdas ir kt.

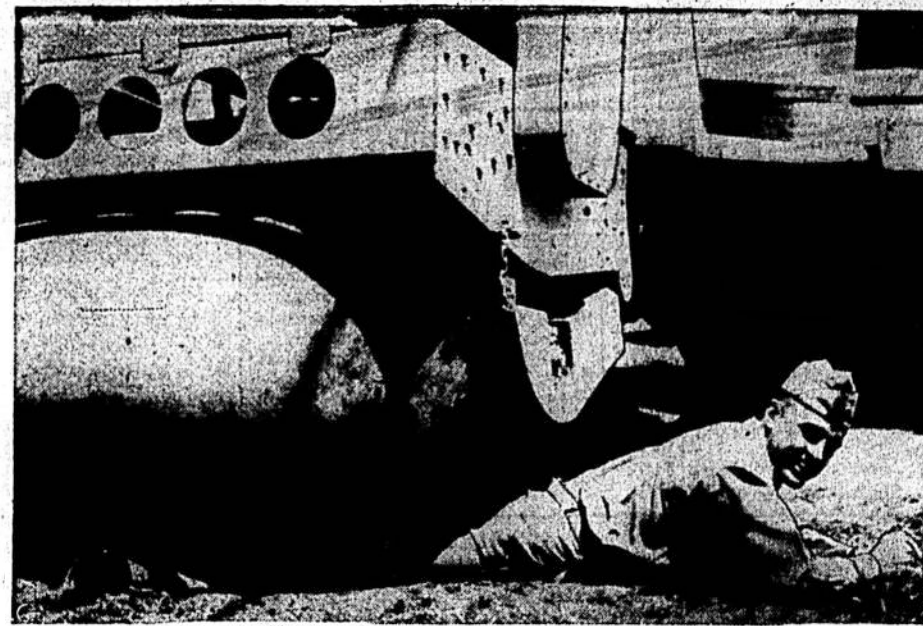
(Atrodo, kad į perkamų dalykų kategoriją gali įeiti bažnytiniai drabužiai bei kiti liturginiai reikmenys).

PRAŠOSI Į GIMNAZIJĄ

Vasario 16 gimnazijos vadovybė gauna iš Europos ir net užjūrio kraštų lietuvių užklausimus ir prašymus priimti jų vaikus mokytis į Vasario 16 gimnaziją. Vienas toks prašymas gautas iš Venecuelos, kur tėvai norėtų leisti į gimnaziją savo 12 metų dukrą. Prašoma priimti vaikus į gimnaziją ne iš vargo, bet iš noro duoti jiems lietuvišką auklėjimą. Kelionės

VISAM PASAULY

- Sovietų karo laivyno daliniai, vokiečių spaudos žiniomis, siemet pirmą kartą žiemojo naujuose Piluvos įtvirtinimų bunkeruose. Uoste gali stovėti ir kreiseriai, tačiau sovietai Piluvą pirmoj eilėj nori panaudoti povandeniniams laivams.
- Egipte, kaip ir buvo laukiama, gen. Naguib'is pasitraukė iš min. pirmininko pareigų, palikdamas nereikšmingose prezidento pareigose. Min. pirmininko pareigas pasiėmė tikrasis perversmo organizatorius pulk. Nasser.
- Suesso kanalo rajone egiptiečiai vėl kruvinai susirėmė su anglais ir išaukė eilę naujų neramumų.
- Prancūzų Indokinijoje kovos dar vis tebesitęsia prie Dien Bien Phu. Komunistams pasisekė įsiversti į aerodromą ir prieiti prie tvirtovės centro. Prancūzų padėtis kritiška. Visa viltis tai pagausėjusi amerikiečių lėktuvų pagalba, aprūpinanti įgulą iš oro. Bet tvirtovė gali kristi kiekvienu metu, nes gynyba paraližuota.
- Formozos salos vandenyse pradėti Amerikos karo laivyno manevrai. Juose dalyvauja ir Tautinės Kinijos laivyno daliniai.
- Nazareto mieste, Izraelyje, savivaldybiniuose rinkimuose iš 15 atstovų komunistai laimėjo 6 vietas. Tas skaičius rodo komunistinę jėgą tame šventajam mieste.
- Valstybės sekretorius Dulles, grįžęs iš Londono ir Paryžiaus, tuoj po Vėlykų padarė pranešimą prezidentui Eisenhoweriui. Po pranešimo tuoj grįžo į Washingtoną. Reikia skubiai ruošti NATO posėdžiams Paryžiuje ir Ženevos konferencijai.

Detroito arsenalo inžinieriai išrado mašiną, kuri lengvai važiuos per pelkes ar 17 pėdų sniegą. Pavadinta Relitron. Ji turi nylo no maišus vietoj ratų. Maišai upadūziasi prie grandinėmis varomų volų. Kai volai juda, jie suka maišus ir mašina važiuoja.

Tokia yra Ženeva - naujas dėmesio centras

(Mūsų bendradarbio Šveicarijoje)

Ten, kur Lemano ežeras susiaurėja ir iš jo vėl išteka Rona upė, ten abiem upės ir ežero krantais yra išsistatęs Ženevos miestas. Europos matu matuojant Ženeva yra gana stambus miestas, jame priskaitoma apie 150.000 gyventojų. Bet jis yra taip organiškai įaugęs į apylinkės gamtą, jog didmiesistikumas tiesijaučia keliose svarbiausiose gatvėse, o visa kita yra arba siaurų gatelių senamiestis, arba didžiuliai žalumynų plotai.

Ženeva ne be pagrindo gali didžiulius savo dailiųjų, stropiai prižiūrimais parkais. Jie kadaise priklausė miesto patricijams, bet metams bėgant jie vienas po kito atiteko miestui, tad visu ežero pakraščiu nusitęsė tarytum vienas ištisas parkas, kuriame auga šimtamečiai, dažnai egzotiniai medžiai, o po jais mirguliuoja prašmatnūs gėlynai. Tat, nežinrnt didmiesistikumo, Ženeva pasilikio vasaravimo vietovę, kurią lanko tūkstančiai prašalačių. Ežero pakrantėmis stūkso didžiuliai viešbučių pastatai.

Ant neaugštos kalvos pastatyta Šv. Pauliaus katedra. Kai atsirado reformacija, į Ženevą iš Prancūzijos atvyko Kalvinas (Jean Calvin), padėjęs pagrindą jo vardu vadinamai bažnyčiai. Šioje katedroje griežtų moralinių sąvaidių reformatorius skelbė savo mokslą, pagal kurį jis norėjo tvarkyti taip pat ano meto Ženevos respublikos viešąjį gyvenimą. Savotiškas kalvinis-

ir išlaikymo išlaidas tėvai ima si padengti.

Gimnazijos vadovybė principu pritaridama tokiam tėvų norui, tuo tarpu susilaiko nuo konkrečių sprendimų, kol bus išsiaiškinta tokių svetimųjų kraštų vaikų socialinė padėtis belankant Vokietijoje mokslo įstaiga.

kas puritanizmas pastebimas dar ir šių dienų ženeviečio panos upė, ten abiem upės ir ežero krantais yra išsistatęs Ženevos miestas. Europos matu matuojant Ženeva yra gana stambus miestas, jame priskaitoma apie 150.000 gyventojų. Bet jis yra taip organiškai įaugęs į apylinkės gamtą, jog didmiesistikumas tiesijaučia keliose svarbiausiose gatvėse, o visa kita yra arba siaurų gatelių senamiestis, arba didžiuliai žalumynų plotai.

Ženeva vadinama reformacijos Roma. Kalvinas čia įkūrė universitetą, kurio pastatai prisiglaudę miesto centre esančiam parke. Viena parko kampe pastatyta kelių dešimčių metrų ilgumo mūrinė siena, kurioje pavaizduota visa reformacijos istorija. Čia taip pat stovi visų didžiųjų reformacijos tėvų statulos su Jonu Kalvinu priešakyje. Šis reformacijos paguliuoja priklauso prie Ženevos įžymybių, kurios neaplenks joks miesto gyventojas.

Netoli esanti prasideda Naujoji Aikštė, aplink kurią yra susipietęs miesto intelektualinio gyvenimo centras. Čia pastatytas teatras, meno gelerija, o taip pat vad. Elektoraliniai Rūmai. Ant jų fasado, kurie dažnai pavadami įvairiems tarptautiniams kongresams, iškaldintas prancūzų kalba užrašas: "Jean Jacques, aime ton pays" (Jonai Zakai, mylėk savo šalį!). Tai žodžiai, pasakyti tėvo garsiajam ženeviečiui Jean Jacques Rousseau. Šis gana palaidos moralės savamokslis, savo paties naujagimius vaikus išmetęs į Paryžiaus gatvę, o pats rašęs knygas apie jaunuomenės auklėjimą, — savamokslis, laimėjęs mokslo akademijų premijas, jis yra autorius veikalo apie "socialinį kontraktą". To veikalo idėjos savaime neišlaiko jokios mokslinės kritikos, bet ne daug paskelbtas knygos, kurios būtų turėjusios žmonijos istorijai tokią lemiamą įtaką, kaip Rousseau teorijos. Jo mintimis vadovavosi Didžiosios Prancūzų Revoliucijos autoriai, o šių laikų demokratija su visomis teigiamomis ir neigiamomis savybėmis žymia dalimi yra ano ženeviečio idėjų padaras.

Kur Ronos upė išteka iš Ženevos ežero, palikta nedidukė sala, kuriai duotas Jean Jacques Rousseau salos vardas ir kur stūkso jo paminklas. Greičiausiai, Ženeva norėjo pareikšti padėką savo garsiajam sūnui, kurio dar ir kitų požūriū nusipelnė savo pagrindą moderniajam turizmui, kuris Šveicarijos gyvenimė vaidina pirmą eilį vaidmenį. Rousseau paskantinti jo vienlaikiai atidengė helvetų žemės grožį.

Ženevos vardą dar pereito amžiaus antroje pusėje išgarsino viena tarptautinė institucija, būtent, Tarptautinis Raudonasis Kryžius. Šios įstaigos uždavinys pirmoje eilėje yra palengvinti žmonių likimą karo metu. Inter. armas caritas — tarp ginklų mielaširdystė. Raudonasis Kryžius simbolizuoja žmoniškumą ir mielaširdystę. Kai po pirmojo pasaulinio karo kilo klausimas įsteigti organizaciją, kuri tvarkytų tarptautinius santykius teisės pagrindais ir tuo pašalintų naujo karo pavojų, be didelių nuomonių skirtumų Tautų Sąjungos būstinė buvo parinkta Ženevoje. Būdamas Europos viduryje, lengvai pasiekiamas, Ženeva Tautų Sąjungos kūrėjas, be abejo, palankiai nutiekė ir savo gamtos grožį, ir ištaigingais, visus patogumus telkiančiais viešbučiais, pagaliau, ir savo pagarsėjusia virtuve. Tautų Sąjunga, tiesa, pasirodė bejėgė išvengti naujo karo, bet tarp abiejų pasaulinių karų Ženeva buvė virtusi savo rūšies pasaulio sostine.

Su Ženeva yra glaudžiai susijęs ir Lietuvos Respublikos likimas. Per išsą dešimtmetį Vilniaus klausimas nenuejo nuo Tautų Sąjungos darbų tvarkos, o vėliau prisidėjo dar ir Klaipėdos problema. Visi Lietuvos užsienio reikalų ministeriai yra ištisomis savaitėmis gyvenę Ženevoje, šioje tarptautinėje arenoje gindami Lietuvos reikalus. Nėra tokio Lietuvos politikoje pasijėmėjusio vyro, kuris vienokiu ar kitokiu reikalu nebūtų aplankęs Ženevos. Vilniaus ir Klaipėdos bylos nepaprastai išgarsino Lietuvos vardą Ženevoje, o iš ten jos vardas plito po visą pasaulį. Dviem atvejais tu problemų sukelti klausimai buvo perkelti į Tarptautinius Teisingumo Rūmus Haagoje ir abu kartus augščiausias pasaulio teismas pripažino Lietuvos vyriausybės elgesį buvus teisėta.

Savotišku būdu Ženevoje buvo ypatingai pagarsėjęs vienu metu buvęs Lietuvos ministeris pirmininkas ir užsienio reikalų ministeris prof. Voldemaras. Kai kada didžiųjų valstybių politikos vairuotojai jo nemėgo, bet jis iš Tautų Sąjungos tribunols narsiai gynė Lietuvos reikalus. Ženevoje yra "Bavaria" vardo restoranas-aludė, kuri Tautų Sąjungos laikais buvo nepaprastai išgarsėjusi. Šiup jos patalpos nieku ypatingu nepasijėmi, bet jos savininkas turėjo laimingą mintį papuošti savo restoraną sienas dviejų ano laiko žinomų vengrų karikatūristų pieštais paveiksiais. Valstybių delegatai, atvažiuoję į Tautų Sąjungos posėdžius, būdavo anų karikatūristų nušarzuojami ir buvo laikoma didele garbe, jeigu karikatūros patekdavo į "Bavaria" restoraną rinkinį. Toks delegatas, jau virsdavo "garsenybė". Prof. Voldemaras buvo vienintelis delegatas, kuris pavaizduotas net trijose karikatūrose...

Daugiau kaip dešimtį metų Tautų Sąjunga posėdžiavo viena (Perkelta iš 3-čio pusl.)

Korėjos karo didvyris gen. William F. Dean, dalina ledus Korėjos vaikams. Tie vaikai, chorą dalyviai, keliauja su koncertais po Ameriką šalpos organizacijoms renkant Korėjai aukas.

DIRVA

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: HEnderson 1-6344. Issued in Cleveland every Thursday. Editor: Balys Gaidžiūnas.

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879. Subscription per year in advance: In the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50, elsewhere — \$6.50. Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILTIES, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-jos (Inkorp. na pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: HEnderson 1-6344. Išleista Clevelande kas ketvirtadienį. Redaktorius: Balys Gaidžiūnas. Registrata kaip anksčiau klasė siunta 1915 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 2 d. įstatymą.

Prenumerata metams iš anksto: Jungt. Amerikos Valstybės \$5.00, Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.50. Atsk. Nr. kainu 10 centų.

• Lietuvių Tautinių Korp. Sam-būrio Chicagoje naująją valdy-bą sudaro: pirmininkas — Alek-sandras Siliūnas, vicepirminin-kas — Vytautas Aleksandrūnas, sekretorius — Juozas Andrašūnas, išdininkas — Elzė Stanku-vienė ir valdybos narys kultūros reikalams — Tadas Palionis. Valdyba pasiekama šiuo adre-su: A. SILIŪNAS, 7250 So. Washtenaw Ave., Chicago 29, Ill. Telef.: HElock 4-2891.

• Vasario 16 gimnazijos prašo mielos gimnazijos rėmėjos ir bi-čiulius rašyti ir ką siųsti gim-nazijai šiuo adresu: Priv. Li-tauisches Gymnasium, (16) Lampertheim (Hessen), Schloss Rennhof, Deutschland — Ger-many.

• Chicagoje, balandžio mėn. 25 d., Lietuvių Auditorijoje, 2 val. p. p. Erdmonas Simonaitis darys visuomenei viešą pranešimą. Jam priimti ir pagerbti sudarytas ko-mitetas iš Chicago ALT narių ir Mažosios Lietuvos Draugijos. Komiteta sudaro: Martynas Purvinas, Eufrozina Mikulčiūtė, Teodoras Blinstrubas, P. Gry-bienė, M. Kujus, St. Rauckinas, ir V. Ziobrys.

• Lietuvos krepšinio rinktinė, dalyvavusi Leningrado SSSR turnyre vėl laimėjo visos Sov. Sąjungos čempiono titulą.

• Vasario mėnesį Vilniuje buvo parduota 40 lengvųjų automo-bilių (Moskvičių ir Pobiedų). Šiais metais dar numatoma par-

duoti 150. Automobilio pirkimas toks įvykis, kad dalies pirkėjų net pavardės skelbiamos. Šiuo atveju tos garbės susilaukė Kau-no "Techninės Pagalbos" nor-muotojas Tunikas, Žemės ūki ministerijos inspektorius Stro-genis, Vilniaus žemės ūkio me-chanizacijos technikum tar-nautoja Kažemėkaitė.

• P. Babickas yra paruošęs spaudai dramatišią pasaką "Jūragis" ir baigia tvarkyti apsaką "Žvaigždės viršum Si-biro".

• Lietuvių ūkininkų kolonija numatoma sukurti Paranoje, Brazilijoje. Ten lietuvių koloni-jai žemė rezervuota prie Cianor-tės, būsimoji didžiausio Para-nos miesto šiaurėje, kur dabar statomas aerodromas ir veda-mas geležinkelis. Tarpininkau-jant liet. St. Vencevičiui, iniciatorių išrinktame plote žemė 1 metų laikotarpį pardavinėjama tik lietuviams. Žemė yra kavos zonoje, ten taip pat auga ryžiai, cukrinės švendrės, vata ir kita, taip pat galima užsiveisti sodus, kaip Lietuvoje. Lietuviai tikisi, kad ši kolonija kursis jau sėkmingiau nei ankstesniosios.

• Stockholmo dienr. "Dagens Nyheter" žiniomis, okup. Lie-tuvoje jaučiama aštri maisto krizė. Gyventojų nepasitenkinimas pasidarys toks didelis, jog į šį reikalą turėjo įsikišti pa-tarčiai, kad būtų išvengta reikm-gamyba ir paskirstymas dėl ypač blogo pristatymo žiemos metu smarkiai krito.

• Baltimorėje iškilmingam Va-sario 16 minėjime, tradiciniam bankete ir paštu Tautos Fondui buvo surinkta 887.10 dol. Altas yra nustatęs Baltimorai 1500 dol. kvotą šiems metams. Orga-nizatoriai šiais metais rūpinosi padidintomis pastangomis kiek galima daugiau surinkti. Tiesa, ir pavyko surinkti kiek daugiau negu praėjusiais metais, betgi pasilikta dar toli nuo kvotos.

BOSTON

TAUTINĖ S-GA BOSTONE
PIRMININKAUJA
A. L. TARYBOJE

Nuo š. m. balandžio mėn. 21 d. A.L. Tarybai Bostone pirmi-ninku išrinktas Jonas Kasmaus-kas. Tautinės S-gos Bostono skyriaus pirmininkas. Kiti Tau-tinės S-gos atstovai Taryboje yra: Dr. Bruno Kalvaitis, inž. A. Cibas ir Ignas Vilėniskis.

MINGAUDO BIUSTAS

Mindaugo biusto įkurdinimo šventė nukelta į spalio mėn. 10 d. Ta proga rengiamas pianis-to-virtuozo Kuprevičiaus kon-certas.

Dailininkas Viktoras Andriu-šis Mindaugo biustą labai gra-žiai, rengė S-gos namuose. Prie biusto medžio raidėmis yra toks įrašas: Vienybė — Lietuvos Ga-lybė. Techniška darba atliko skyr. narys Antanas Bričkus.

T-NĖS S-GOS SKYRIUS

nutarė remti ir toliau Vasario 16 d. gimnazijos vieną mokinių Vokietijoje.

S-GOS GEGUŽINĖ BIRŽELIO 27 D.

Tautinės S-gos Bostono sky-rius savo tradicinę gegužinę rengia birželio mėn. 27 d. Rožė-no ūky, prie Nippeniket ežero. Gegužinės vadovas Antanas Ba-čiulis, kuris šiuo metu lanko Bostono Technikos Matedžą.

SPAUDOS ATGAVIMO MINEJIMAS

Keturios A. L. Tarybą sudar-ančios grupės gegužės mėn. 9 d. Bostone rengia spaudos atga-vimo 50 metų sukakties minėji-mą.

Sudarytas platus komitetas, į kurį iš Tautinės S-gos įeina Ig-nas Vilėniskis.

I S-GOS SKYRIŲ ISTOJO

inž. A. Cibas ir buv. Australijos Bendruomenės Krašto V-bos pir-mininkas Justas Vaičaitis ir jo žmona dantų gydytoja Bronė Plukaitė-Vaičaitienė.

DETROIT

BALFO ŽINIOS

Balfo 76 skyriaus dešimtme-tis numatomas paminėti banke-tu, kuris įvyks ateinantį rudenį. Ta proga bus pagerbti Balfo vei-kėjai, kurių pastangomis dau-gelis lietuvių, paskutiniuoju karo metu priverstų apeiti savo gimtąjį kraštą, pateko į šį auto-mobilių miestą.

Jei tik pavyks gauti leidimą, rudens pradžioje bus daroma viešoji rinkliava Detroitė.

Gegužės mėn. 8 d. 7 val. 30 min. buv. lietuvių svetainėje (W. Vernor ir 25 gt. kampas) įvyksta Balfo vakaras. Šiam va-karui bus pastatyta Sofijos Ky-mantaitės-Churlionienės "AUS-ROS SŪNŪS", 4 veiksmų dra-ma iš spaudos draudimo laiko-tarpio. Veikalą režisuoja p. Z. Arlauskaitė-Mikšienė; vaidina Detroito Vaidybos Mėgėjų Sam-būris. Dekoracijos piešia dail. Ant. Melnikas.

Reikia tikėtis, kad Detroito lietuviškoji visuomenė skaitlin-gai atsilankys į šį parengiamą ir duosniai parems šalpos reika-lus. Gi jaunimui "AUSROS SŪ-NŪS" padės aiškiau suprasti tas garbingas kovas, kurios už lie-tuvišką knygą tęsėsi net 40 ilgų metų ir buvo, padėjus daug au-kų, laimėtos.

Balfo vakaro proga bus pri-imami ir drabužiai. Nepatingė-kime peržiūrėti savo spintų ir visa, kas jau mums išsėję iš ma-dos, pertrumpą ar persiaurą — visus tuos drabužius nepapirš-kime atgabenti Balfui vykdamį "AUSROS SŪNŪS". Jų labai reikia tiems, kurie kartais mūsų jau ir paprašyti nebedrįsta. Atiduokime jiems tai, kas mums nebereikalinga, o jie bus už visa tai mums giliai dėkingi.

V. Čižauskas

LITERATŪROS VAKARAS

Ateinantį šeštadienį, balan-džio 24 d., Detroitė, puikioose International Institute rūmuose, John A. ir E. Kirby, 6 val. vak. įvyksta literatūros vakaras: 50 metų spaudos sukakties atž-mėti, rengiamas Detroito Lietu-vių Kultūros Klubu. Programa bus įdomi ir turininga, daly-vaujant rašytojams M. Bavars-kui ("Pilkieji Namai"), B. Gra-žuliui ("Brydė Rugiuose"), J. Kaupui ("Dr. Krištukas Pra-gare"), A. Rūtai ("Duktė"), M. Sims ("Mano Dainos"). Taip pat, V. Ogilvis, tikrai ryški as-menybė Detroito scenoje, ir E. Brūkaitė skaitys čia nesanciu dabartinį liet. rašytojų kūrybą. Kviečiama atsilankyti visa De-troitio lietuviška visuomenė. Po vakaro šokiai ir vengrų orkestro taktų.

SPORTAS

VEDA ALGIRDAS BIELSKUS

KREPŠINIO MEISTERIS ATVYKSTA Į CLEVELANDĄ

Gegužės 8 d. Clevelande vie-sės Chicago Akademinių Sporto Klubu Lietuvos sportininkės ir sportininkai ir sužais drau-giškas vyrų ir moterų krepšinio ir tinklinio rungtynes su Cleve-lando LSK žaibu. Kaip žinome, ASK Lietuvos vyrų krepšinio komanda yra naujasis Vid. Va-karų sporto apygardos meiste-rius ir, be abejonės, šiuo laiku stipriausia š. Amerikos lietuvių krepšinio komanda. Studentai šiais metais nėra netik kad ne-pralaimėję nei vienu rungtynių prieš kitas lietuvių komandas, bet kai kurias iš jų "pavaišinę" net triženklį rezultatą. Tą savo neabejotiną visos klasės prana-šumą prieš kitas mūsų krepš-iinio komandas jie puikiai įrodė neseniai Detroitė įvykusių apy-

gaidinių pirmenybių metu. Žai-bo komandos sąstata šį kartą matysime žymųjį krepšininką Vyt. Grybauską, kuris, nors ir gyvendamas Rochesteriye, yra įsijungęs į žaibo eiles. Reikia tikėtis, kad Grybausko vadovau-jami žaibiečiai sugebės parody-ti vertą pasipriešinimą meiste-riui.

Visiška naujanybė lietuviško sporto pasaulyje, šį kartą bus moterų krepšinio rungtynės. Tai bus pirmosios krepšinio rungtynės tarp lietuvių moterų krepš-iinio komandų tremtyje. Svei-kinimas žingsnis!

TORONTO

VL. PUTVIO 25 METŲ MIRTIES MINĖJIMAS

Callege kino salėje, iniciato-rių rūpesčiu, Toronto Liet. Ben-druomenė suruošė Šaulių S-gos įsteigėjo Vl. Putvio 25 m. mirties minėjimą.

Minėjimą pradėjo T. L. Bendr. pirm. Simanavičius. Grojant Liet. orkestr. "Trimitas" gedulo mersą Liet. Bendr. ir Katal. Moterų vardu prie velionies pa-veiklo padėtos gėlės.

Paskutinis Šaulių S-gos va-das pulk. Saladzius apibūdino velionį ir jo nuopelnus tautai.

Žmonės miršta, idėjos gyve-na. Sulenkęsūsiu bajorų sūnus Vladas pajunta prosenių dvasios balsą: "Is kur esi kileš, tam ir priklauso". V. Vladas atsisako bajorų draugu, pažįstamų ir įsi-jungia į lietuvių gretas. Laiko slapstąsias lietuviškas mokyklas, gabena iš Prūsų draudžiamąją spaudą, remia lietuvių sąjūdį. Dėl to tardymai, kalėjimas, tremtis. Ir tremtyje gyvena sa-vaivė tėvynei. Tremtyje geriau pamato kokie darbai dar neat-likti. Grįžęs į leivą tėvynę ne-lie-tautos susipratimą, garbės ir pareigos jausmą, tėvynės meilę ir pasiaukojimą visokeriopai ją ginant.

Ginant tėvynę reikalinga dvasinė jėga ir fizinis pasiruošimas. Idėjomis įgyvendinti įsteigia "Šaulių Sąjunga". Jai ilgą laiką vadovauja pats su visa savo šeima būdamas pavyzdžiu.

Antroje minėjimo dalyje p. Svikienė Vaičaičio "Zalgirio ko-va" nuvedė klausytojus į gūm-tuosius laukus, įjungė į senovės lietuvių ir dabar esančiųjų tėvynę dalį ir dar giliau įprami-no šaulių Sąjungos siekimus.

Dainininkė p. M. Vičiaskaitė, akomponuojant p. Rautens — labai nuotaikingai ir gražiai pagiedojo Ave Marija ir padai-navo "Kur bakūžė sąmanota" ir "Oi greičiau, greičiau".

"Trimito" orkestras išpildė kariškų dainų pykę. Buvusiems šauliams ji buvo labai laba sa-va, miela. Už tai padėka priklaus-o orkestro vedėjui p. Prielaus-kui.

Dailininkės p. Dovienės buvo skoningai papuošta scena. Minėjimas pilnai tikslą pasie-ke. Dalyviai išsinešė mintį, susi-kaupimą ir pagarbą velioniui. Dalyvavo apie 700 žmonių.

J. J.

NAUJA! PILLE-EEZ MOSTIS

Greit palengvina nuo nie-žėjimo ir nemalonumo, pa-daromo įvairių odos nesvei-kumų.

Kaina \$0.75.

ELPOL
MANUFACTURING CO.
13706 Benwood Ave.
Cleveland 5, Ohio

bauskas — Vl. Šoliūnas 1:2 (21:13) (13:21) (16:21); Ignatavičius — J. Šoliūnas 2:1 (21:18) (16:21) (21:18); J. Nasvytis — Vl. Šoliūnas 2:1 (17:21) (21:7) (21:15).

Likusias 3 komandas turėjo po 1 laimėjimą ir 3 pralaimėjimus. Pagal taškų santykį 3 vie-tą teko žaibui II, 4 vieta — ASK Lituanica ir 5 vieta — Detroito Kovui. Paskiri komandiniai su-sitikimai: Žaibas I — Gintaras 4:5; Žaibas I — Žaibas II 5:0; Žaibas I — Lituanica 5:1; Žai-bas I — Kovas 5:0; Gintaras — Žaibas II 5:1; Gintaras — Lituanica 5:1; Gintaras — Ko-vas 5:2; Žaibas II — Lituanica 4:5; Žaibas II — Kovas 5:0(!); Lituanica — Kovas 3:5.

Jaunių vieneto ir dvejetainio varžybose dalyvavo tik keletas vies-tos žaibo tenistų. Jauniai pa-rodė gana menką žaidimo klase-j, nedalyvaujant nei vienam sportininkui iš kitur, atrodo žai-dė tik dėl to, kad užpildytą spragą pirmenybių programoje. Jau-nių vienete nugalėtoju išėjo R. Valaitis, baigmėje įveikęs G. Motiejūną. Dėl trečios vietos, R. Melsbakas laimėjo prieš K. Va-laitį. Jaunių dvejetainio laimėjo R. ir K. Valaičiai.

Vyrų vieneto varžybose vyko labai įtemptos ir permainingos kovos, kur netikėtumas sekė ne-tikėtumą ir iki paskutiniųjų varžybų buvo labai sunku nu-spėti kam atiteks laimėjimas. Varžybų favoritas J. Nasvytis jau pačioje pradžioje į "minu-sininkų" pusę išmetęs Grybaus-ką ir iki pusiau baigmės nesunkiai "dasirites" gavo gana ne-tikėtą minusą iš Vl. Šoliūno. "Minuso" pusėje nugalėjęs Ma-čiulį, suklupo prieš Grybauską 2:3 ir užsigerantavo tik 4 taškus. Antras favoritas, Ignatavičius turėjo visai nesekmę ir, gavęs nelauktą minusą iš K. Nasvyčio, visai lengvai pasidavė Mačiuliui. Vl. Šoliūnas, po laimėjimo prieš J. Nasvytį, savo brolio buvo iš-stumtas į minuso pusę, kur tu-rėjo nusileisti stipriam Gry-bausko puolimui (2:3) ir pasi-tenkinti 3 vieta. V. Grybauskas, pačioje pradžioje pakliuvęs į "minusininkų" pusę, turėjo sun-ky ir ilgą kelią atgal. Ir tas jam pavyko, tačiau baigmėje būda-mas labai išvargęs dėl didelio skaičiaus rungtynių be, pertrau-

kos, nepajėgė išlaikyti savo stip-raus puolimo iki galo ir buvo priverstas nusileisti prieš kitai žaidžiusį J. Šoliūną 1:3 (21:10) (17:21) (15:21) (20:22) ir pa-tirti sunkią "minusininko" da-lią.

Vyrų dvejetainio varžybose, laimė-taipogi lydydė brolius Šoliūnus, kurie pradėjo nors ir nustum-ti į minuso pusę, "atsikapstė" atgal ir baigmėje įveikė Geru-laitį — žemaitį. Trečioje vietō-je liko Avižienis — Ripskis. Abi žaibo poros, J. Nasvytis — Ig-natavičius ir Grybauskas — Ma-čiulis iškrito prieš patekdami į baigmės kovas.

Vyrų komandinių varžybų nugalėtojai gavo A.L. B-nės Cleve-lando Apylinkės paskirtą per-einamąją dovaną. Vyrų vieneto nugalėtojas gavo ALT Cleve-lando skyriaus vienkartinę do-vaną, jaunių vieneto ir vyrų dvejetainio nugalėtojai — Sporto Apygardos K-to dovanas ir jau-nių dvejetainio — Alg. Bielskaus paskirtą dovaną.

Pirmenybės praėjo gana sklandžiai ir labai sportiškoje bei draugiškoje nuotaikoje. Vyr. telsėjas Vyt. Valaitis ir Sporto, apyg. stalo teniso vadovas Vyt. Maurutis savo pareigas atliko be priekaištų.

VISIŠKAS APDRAUDOS APSAUGOJIMAS

Farm Bureau rieškia vi-sišką apdraudos patarna-vimą.

Mašinos...
Vagystės...
Gyvybė...
Gaisra...
Aprūpinimą...
Sveikatą...
Pensijas...

Pareikškit savo apsaugos problemą. Jūsų Farm Bu-reau atstovas padės jums planuoti išmintingai ir tau-piai.

AL VALONE
1403 Giddings Rd.
Tel. EX 1-4499

FARM BUREAU INS. CO.
Centrinė raštinė: Columbus, Ohio

Išdeklar-
apie politi-
galutime
pasekti pa-
ly vienybę.

Tiedu r-
ir tebėra
kalbi apie
vengti kite
bėti apie j-
gva. Prieš
netėjusia
be būvau į
raly santa
per "Drau-
(atsipras-
lis...) rū-
tokį nevyk-

skaldymą,
ma, ir net
nenaudėlis
kon apsig-
laikraštyje
pasiteisinti

Kiek vėl
Kaip aną l-
ir katalikų
sirado du s-
nepaklusnu
vimyla, š-
tikrų tikr-
Pasigirdo
bė per kai-
raščius, ne

Taip Dieva-
gailiui: ne-
atsitikis, k-
taurę išger-

Bet daba
viau. Jei k-
kalbėti ir
statyti pol-
ty (ir niek-
kaistų ned-
ty galima
mus ar įta-
gų skaldy-

pradėtų d-
desniu idė-
politiniu b-
gu jau pr-
"vienybė"?

Politinės
pasakėčia
turtiną ir
Jos gyve-
kia vaizdi-
mi žaidim-
gusiųjų f-

— Sa-
mėrgina. N-
galvą ir ti-
pinksas su
paliko. Žin-
jos nusiša-
Ir dar dėl
vis apsiwer
Lapinskas
nu Lapins-
pajiojasi.

Jenų susi-
kad serga
puikų vaik-
gą užeidu-
metį jį dē-

— G-
suimti. Ar
konis.

— Ne-
— Bu-
— Ki-

gelytė tuo-
gi? Tik dē-

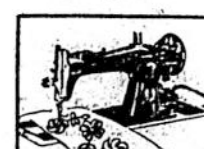
— Ką-
u. Kokių
išikišo iš-

— Ar-
nis.

— Til-

Everything for the woman who sews... at SINGER

Taip, visur yra patogiai išsidėscusių SIN-GER krautuvių, pasiruošusių išpildyti vi-sus jūsų siuvimo reikalavimus. Jūs rasit puikų pasirinkimą, pradedant nuo garsių SINGER siuvimo maši-nų, visų rūšių ir modelių, iki įvairiausių siuvimo reikmenų.

STRAIGHT-NEEDLE

SWING-NEEDLE (zig-zag)

SLANT-NEEDLE

Visa tai vienoj patogioj vietoj... ir Visuomet gaunamas SINGER patar-navimas. Artį kaip jūsų telefonas. Puikus SINGER siuvimo kursas — kada Jūs perkat naują SINGER. Namų drabužių siuvimui ir namų de-koracijos kursai, kurie daugiau negu apmoka darbą.

Pažymėta jūsų telefono knygoj tikrai po SINGER SEWING MACHINE CO. žiūrėkit artimos krautuves.

Politinių šeimų istorijos pasakėčia apie liberalų vienybę

BRONYS RAILA

Išdeklamavę aną kartą poemą apie politinę katalikų vienybę, galėtume šį kartą jau ramiai pasakoti pasakėčią ir apie liberalų vienybę.

Tiedu reikalai visuomet buvo ir tebėra glaudžiai susiję. Kai kalbi apie vieną, tai negali išvengti kito nepaminėjus. O kalbėti apie juos pas mus nėra lengva. Prieš trejetą metų anuo metėjus "Nemuno" žurnalas buvau parašęs pastabų liberalų santarvės klausimais, tai per "Draugą" kun. J. Prunskis (atsiprašau, — Dr. J. Daugailis...) rūšiai įvertino mano tokį nevykusį užsimojimą, kaip Amerikos lietuvių vienybės skaldymą, drumstimą ir kenkimą, ir net apgailestavo, kad toks nenaudėlis galėjo atvykti Amerikon apsigyventi. Ir net savo laikraštyje nedavė man vietos pasiteisinti.

Kiek vėliau padėtis pasikeitė. Kaip aną kartą matėme, suskilo ir katalikų politinė vienybė: atsirado du sparnai, ir du frontai, nepaklusnumai autoritetui, savimyla, šaunūs apskolijimai, tikrų tikriausias skaldymas. Pasigirdo ir kvietimai į vienybę per katalikų žurnalus; laikraščius, net per patį "Draugą". Taip Dievas ir atkeršijo Dr. Daugailiui: nespausk, ir vandenį, nes atsitiks, kad pačiam teks tą taurę išgerti...

Bet dabar jau man daug lengviau. Jei katalikai gali dejuoti, kalbėti ir vieni kitus raginti atstatyti politinę katalikų vienybę (ir niekas dėl to jiems priekaištų nedaro...), tai kodėl būtų galima daryti kokius užmetimus ar įtarinėjimus "tautos jėgų skaldymu", kai ir liberalai pradėtų daugiau rūpintis glaudesniu idėjiniu apsigijungimu ir politiniu bendradarbiavimu, jei jau pradžioje ir ne visiškai "vienybė"?

NUOTYKINGA VIENOS ŠEIMOS ISTORIJA

Politinės liberalų vienybės pasakėčia ilga, nes sena. Ji turi turtinę ir pikantišką praeitį. Jos gyvenimas — tai lyg kokia vaizdi šeimos istorija: linksni žaidimai kūdikystėje; paugusiųjų flirtai ir kivirčiai; laisvė, žinoma, kai žmonės sužinojo, tai visi sužūrė. Niekas su Lapinsku nesisveikino, vengė jo ir žūrėjo į jį su panika. Tuoj jis, kaip ir kas, ką apie jį žmonės mano. Nepatogiai pasijuto, pats kitų gėdintis pradėjo. Nebuvo ką veikti, tai pats pradingo. Viena diena jo nėra, kita, žmonės pradėjo šnabždėti, kad suėmė, kad pats tokio galo sulaukė, kokį kitiems paruošė. Net ir aš jau tikėjau. Tik štai, vieną dieną ateina į įstaigą atvirlaiškis. Nepasirašytas, bet aiškiai Lapinsko ranka rašytas. Nei pavardės ant jo, nei ko, tik įstaigos adresas ir parašyta: "Juodajai rožei". Skaito visi. Iš kambario į kambarį nešioja, merginoms siūlo. Nei viena neprisipažįsta. O nieko ten ir nebuvo, kažkoks eilėraštis įrašytas. Kai tik aš pažinau, kad Lapinsko rašytas, tuoj supratau, kam priklauso. Ne kartą girdečiau Lapinską tokiu vardu Ingelytę vadinant.

— Paėmiau tą atvirlaiškį ir laukiau Ingelytės ateinant. Pradžiuginsiu, manau, nes kelias dienas ji lyg nesava, nekalbi buvo. Kai tik ji atėjo, aš ir sakau: "Štai jums laiškelis, drauge, nuo mylimojo". Padaviau ir šypsojau. Ji tik nutvėrė iš mano rankų, perskaitė ir pabalo. Pastovėjo taip, paskui pažūrėjo į mane taip baisiai, kad mane net sukrėtė. "Šitą jūs, draugas Kamarauskai, atsiminsit! Daugiau gaudų neskleisit!" — suriko ji man spiegančiai. Sudraskė atvirlaiškį į šmotelius, numetė ant grindų ir išbėgo.

— Visą dieną įstaigoje pradrebėjau. Niekio dirbti negalėjau. Vis galvojau, ko ji taip pasiuto? Juk nebuvo ko. Gražus laiškelis, nuo mylimojo... Ir dabar nesuprantu. Matyt, kad Lapinsko buvo prikaltė. Nemėgo jis manęs. Aš gi buvau liudininkas tos jų purvinos meilės. Nepatogu abiem buvo. Reikėjo sulikviduoti. Po darbo namo eiti bijojau. Pasislėpiau pas pažįstamus. Pasislėpiau, o kas iš to? Seimyną išvežė... Vaiskai...

Kamarauskas apsišvėrė. Nei Jesiukonis, nei žmona nieko nesakė. Po valandėlės Kamarauskas tęsė:

— Kai bolševikus išvyjo, per radiją ragino visus grįžti prie savo darbo. Grįžau ir aš. Kadry skryliaus nereikėjo, grįžau buhalterijon. Buhalterijon paskyrė. Tik atėjau, žiūriu — ir Lapinskas čia. Kaip niekur nieko, šypso. Neilgai šypsojos. Tuoj atėjo partizanai ir išsivedė. Žinojo, koks paukštis. Sumint suėmė, o manai, kad praužu! O! Tokie nei skęsta, nei dega. Po kiek laiko sutinku jį ir vėl Laisvės Alėjoje. Šypso, lenkia man. Net baisu paliko. Tai sakyk, kaip galėjo iš kalėjimo išeiti? Aišku, kitiems parsiėmė! Tokiam vistik, kas jo pona — rudas ar raudonas. Juk už dyką nepaleido. Ilgai bijojau, vis laukiau, kada ateis suimti. Kažkodėl nejudino. Ir jo paties iki šios dienos nematčiau. Bobėnas jis dabar, ne Lapinskas. Sakyk, kaip nekeikti.

Jesiukonis nežinojo ką sakyti. Nei tikėti, nei abejoti. Trūko įrodymų tikėti Lapinsku.

— Tiesiog iš pereinamo numerio) — Sakiau jau, kad Lapinskas turėjo merginą. Nei jis turėjo, nei ką — suko ją galvą ir tiek. O vargšė tikėjo. Na, kai Lapinskas su Ingelyte susidėjo, jai nesmagu paliko. Žinai, moterys, tai viena, tai kita iš jos nusišaipydavo. Juk gėda pamestai likti. Ir dar dėl tokios giltinės. Kankinosi vargšė, vis apsišvėrė. Dažnai mane klausdavo, ką Lapinskas su Ingelyte kalba. Žinia, nemalonu Lapinskui buvo, kai sena meilė tarp kojų painiojasi. Tai ir atsikratė. Tik po kelių dienų susižinojom, kad suimta. Vis manė, kad serga. Matai, koks žmogus. O ji tokį puikų vaikina turėjo. Matydavau jį. Į įstaigą užeidavo. Iš darbo palydėti laukdavo. Pametė jį dėl Lapinsko. Ir va!

— Galėjo ją ir be Lapinsko pagalbos suimti. Ar maža suėmė, — pastebėjo Jesiukonis.

— Ne, nesakyk man. Žinau.

— Buvo įrodyta?

— Kas įrodys. Kaip? Nei jis, nei Ingelytė tuo nesigirs. Bet žinojo visi. Už ką gi? Tik dėl to, kad jų meilė trūkdė.

— Ką jūs jam aiškinat. Jám vis įrodyta. Kokių įrodymų čia reikia! Aišku... — išliko iš virtuvės atėjusi Jesiukonienė.

— Ar aš ką sakau? — gynėsi Jesiukonienė.

— Tiki ar netiki, o taip buvo. Pats išsi-

karšta ir akla meilė; vestuvės; džiaugsmas susilaukus pirmųjų vaikų; nuosavų namų pasistatymas; padidėję rūpesčiai ir tų namų "dūmai"; atšalimo pradžia; pirmiau smulkii, paskui vis didesnė neistikimybė; meilužių išsigijimas iš vyro ir iš žmonos pusės; lėbavimai ir paleistuvystės su tomis žūliomis šeimos griovėjomis ir griovėjais; skandalai namuose ir veikiškos muštynės; pagaliau divorisas, šeimos išardymas; vaikų pasidalinimas; nesąžiningas alimentų mokėjimas; vaikų kurstymas — motina savo globoje likusius vaikus nuteikia prieš tėvą, kaip šeimos sugriovėją ir paleistuvį, o tėvas jo globali patikėtis vaikams auklėja nekėsti motinos, kaip paskutinės raganos, visiemis parsišvėrėjančios mergišės, svetimų vyrų šiltų lovų kralienės... — nesisekė, prasiplėnė, tyčiojimas; planų ruošimas nužudyti buvusį partnerį; atentatai...

Žodžiu, — labai sudrumstas gyvenimas, kol pagaliau ateina liūdna senatvė: vaikai susilaukia savų vaikų; tieji nebeatimsena senųjų kivirčių, nebenori ir klausyti įgrįsusių senelių plepų, bet šiemis vis tebeskaudą širdį, o dar daugiau neramesnė jų praeities liaukomis persipildžiusi tulžis. Ir ji vis liejasi, ir liejasi, ir liejasi, nors tų dejonų anūkai nebeklauso. Staiga — katastrofa, baisi ekonominė ir politinė depresija! Žuva, nueina vėjais visi bendri ir paskiri šeimos turtai; gaisrų ugnis nusiaubia namus ir miškus. Bėga gelbėdamiesi seneliai, jų vaikai ir jų anūki būriai; susėda su ubago rūšulėliais ant nudęsusių kelmų, dairosi žioplomis akimis aplink, tarsi klausdami vienas kitą: taip kaip čia dabar su mumis atsitiko?...

— Kas kaltas?

— Nagi, aišku, tavo tėvas!

— numykia viena dukrė...

— O kodėl ne tavo mama?

— burbtelis kitas sūnus.

— Gi anūkai nieko nebesupranta. Jų tėvai paniurę, ir vėl tyli. Bet senelis ir senelė, susi-

riedė ant atskirų kelmų, vis dar negali vienas į kitą ramiai pažūrėti; rankos tebedreba; įlinkusios krūtinės kilnojasi; jiedu vis inkščia, ir stena, ir murma, o jei nuvargė ir nutyla, tai žiaunos vistik automatiškai kruta, lyg amerikonišką gumą kramtytų. O iš tikrųjų tai jų burnos tuščios, nieko ten nėra, ir dantų tik belikę po vieną priešakinį ir gal po kokį porą garuokštinių... Jie tik tebegromuluoja savo tulžį!

Nutraukime šioje vietoje tą "politinį romaną" — Dovydeno "Brolių Domeikų" bylą, išsišakojusios lietuvių "liberalų" šeimos istoriją. Noriu suteikti perdaug džiaugsmo "klerikalams" ir parodyti, kad jų dabartinės nelaimės, palyginant su šiomis pastarosiomis, yra smulkus nekaltas vaiko pasikaprizinimas prieš mamą.

KAIMYNŲ ŽVAIRAVIMASIS

Pradžiai geriau šiandien grįžkime kiek į prosenelių laikus.

Liberalų ir klerikalų dalykai Lietuvoje (taip pat ir Amerikos lietuviuose), jų grupavimasis, ginčai ir jų vienybės klausimai buvo žinomi jau daugiau nei prieš pusimtį metų. Vincas Kudirka, vienoje vietoje atremdamas savo meto klerikalines spaudos prasimanymus, pažymi, kad tuodu dalykai — liberalizmas ir klerikalizmas — "buvo dar prieš atsiradimą lietuviškų laikraščių" (žr. "V. Kudirkos Raštai", 391 psl.). Iš tikrųjų, jų galima rasti bent porą šimtų metų anksčiau, pvz., net tais laikais, kai vienas iš Sapiegos mokė vyskupą tolerancijos ir lietuviškų liberalinių tradicijų gerbimo valstybės gyvenime.

Tiedu lietuvių dvasios skirtumai, ar gal geriau pasakytume — sudedamieji elementai labai išryškėjo tada, kai lietuvių liberalų sąjūdis mūsų tautinio atgimimo gaidynėje suklebė pagaliau atvirlaiškų reakcija. Nuo tada liberalai, kaip liudija Kudirka daugelyje savo raštų, gavo "bedievių", "parmazonų", "nepatikimųjų", net Lietuvos "priešų" ir dargi "paleistuvų" vardus. Tie vardai klerikalinėje lietuvių spaudoje tebesitęsia

raudonu siūlų ir ligi šios dienos. Bet afsirado jie labai savotiškomis aplinkybėmis, kurios gražiai atskleidžia pirmąjį lietuviško klerikalizmo prigimtį. Tada, daugiau kaip prieš pusimtį metų, pradėjo eiti katalikų laikraštis "Tėvynės Sargas" (ne tas pats krikščionių demokratų partijos žurnalas, kuris protarpiais dabar išeina Chicagoje, bet jo senelis. Tačiau kaip senelis liberalus vadino bedieviais ir paleistuviais, taip anūkas ir jo giminės kaikiuriuos liberalinius asmenis ar pasireiškimus dabartyje, pvz., apibūdindamas LRS "veidą", vadiną kai kada komunistais, laikada fašistais, laikada masonerija ar bent masonų aklaish įrankiais ir atvirai per spaudą dėl masonų paklaustas, — na, kas ir kaip? — jau antrus metus šventai tyli, nei pasako, nei įrodo...).

ŽVANGINIMAS GINKLAIS

O anas senelis "Tėvynės Sargas" jau 1896 metais rašė (cituoju iš "Kudirkos Raštų", psl. 393-4):

"Lietuvos jaunimas (studentai ir kiti) užia ir juda... Taip visai Lietuvai sukrutus, reikia ir visai katalikų dvasiškijai nesusiauti ir žiūrėti, kad tasai sujudimas neatneštų nieko blogo nei šventam mūsų tikėjimui, nei pačiai Lietuvai". (Kudirka čia pasisaipe: "Mat, jei jaunimas nebūtų sujudęs, tai dvasiškija būtų galėjusi "snausti" ir Lietuva nesirūpinti").

O toliau — jau smarkiau. Rašo "Tėvynės Sargas": — "Vadovai to naujojo lietuviško tėvyniško šaukia visais balsais: mokinkitės lietuviškai! — norėdami iš lietuviškos kalbos suikaltiti sau ginklą, su kurio pagalba, ar nuošaliai galėtų pamazėli atstumti kunigus nuo žmonių, paskui gi daryti su lietuvišiais, ką užsisieis... Tai turi rūpintis ir kunigai įgyt sau "tą patį ginklą, idant su juo galėtų apginti ir šv. tikėjimą nuo užpuodinėjimų... Idant reikalui atėjus, galėtume kariauti su priešininkais ne tik tai žodžiu, bet ir plunksna". (Kudirka čia vėl taikliai šypeli: "Priežastys grynai karinės. Tik kur tas priešininkas? Na, militarizmo gadyne apsiginklavimas mado-ga "bedievių", "parmazonų", "nepatikimųjų", net Lietuvos "priešų" ir dargi "paleistuvų" vardus. Tie vardai klerikalinėje lietuvių spaudoje tebesitęsia

— "Troksdami apginti savo ti-

ŽENEVA DĖMESIO CENTRE

(Atkelta iš 1 psl.)

name viešbutyje, Woodrow Wilsono bulvare. Plečiantis institucijos darbams, atsirado reikalingas pastatyti jai specialius rūmus. 1937 m. "Tautų Paltorius", į kurį buvo sudėta kelios dešimtys milijonų šveicarų frankų, buvo iškilmingai atidarytas. Buvo paprotys, kad sesijos pirmininkas iškelavo delegatams iškilmingą priėmimą. Kai buvo atidengti Tautų Sąjungos rūmai, pilnatis pirmininku tyčia buvo išrinktas Indijos delegatas multimilionierius Aga Khanas. Jo surengto priėmimo metu šampanas tikra žodžio prasme tekėjo upeliais. Bet Tautų Sąjungos reikšmė tuo metu jau buvo gė-

kėjimą ir užlaikyti tautą, stengimės ją apviesiti: vienok niekad neuakokime katalikybės dėl gero tėvynės" (!).

Ką dėl to pasisakė Kudirka ir kaip toliau plėtojosi liberalų ir klerikalų santykiai, trupučiuką pasėksime antrąje šios pasakėčios dalyje.

rokai smuktelėjusi. Taika jau keliais atvejais buvo sulaužyta. O Tautų Sąjunga nesimė griežtų žygių užpuolikas su drausti. Ypač beję Tautų Sąjunga pasirodė Toluose Rytuose, kur siautėjo karas Mandžiūrijoje, paskum išsiplėtęs į visuotinį japonų-kiniečių konfliktą. Po to sekė Abisinija, vėliau nusiaubė pilietinis karas Ispanijoje, o jau pagaliau išdrasino Hitleris ir snkėlė antrąją pasaulinį karą.

Tautų Sąjungos naujieji rūmai šiai institucijai neatnešė daug laimės. Kai 1939 metais vieną vasaros vidurienį su bičiuliu Bronium Rila sėdėjome Tautų Sąjungos restorano terasoje, emė svilinti saulė ir paprasėme patarnautojos, kad ji nuleistų užuolaidą. Tik staiga iš pajudintos užuolaidos išskrido šikšnosparnis ir emė, saulės apakintas, bejęgiškai plasnotti sparnais. Bronys Rila kandžiai pastebėjo: "Blogas ženklas, Tautų Sąjungoje veisiasi šikšnosparniai!"

RE-ELECT ROBERT CROSSER

Congressman
21st District

JO NEPALYGINAMAS PATARNAVIMAS
PUBLIKAI YRA JOSŲ GERIAUSIA APSAUGA

DEMOCRATIC PRIMARIES — MAY 4, 1954
Jo viršijantis vadovavimas Kongrese atnešė jums geresnes algas ir darbo sąlygas — pensijas — bedarbės apdraudą. Dabar daugiau kaip bet kada jūs esate jo reikalingi apsaugoti šiuos laimėjimus.

Vote for
ROBERT CROSSER

AR RŪPINATES SAVO VAIKAIS?

Jei taip, tai nedelsiant užsakykit savo vaikams jų laikraštį

TĖVIŠKĖLE

Metams tik 3 doleriai.
Rašykite šiuo adresu:

Tėviškėlė,
2313 West 91 St.,
Chicago 20, Ill.

Tuose pat rūmuose, kur anksčiau buvo įsikūrusi Tautų Sąjunga, nūdien veikia Jungtinių Tautų būstinė Europoje. Tėn balandžio 26 d. susirinks konferencija, kuri pirmoje eilėje turės svarstyti Azijos problemas. Nėra tokio klausimo, kurio nebūtų aptarta buvusios Tautų Sąjungos salėje. Vieni klausimai buvo svarstomi su didesniu, kiti su mažesniu pasisekimu. Deja, taikos išsaugoti Ženevai ligšiol nepavyko. Nėra pagrindo būti optimistu dėl netrukus susirenkančios naujos konferencijos.

Bet, kaip ten bebūtų, Ženeva delegatus sutiks kaip ir anksčiau puošniais parkais, marga spalvių žiedų gėlynais, žydrisais ežerų vandenimis ir patogiais viešbučiais. Be abejo, bus išgerta ir nemaža šampano. Delegatai negalės skųstis Kalvino bei Rousseau dvasios suformuotu dailiu miestu, kuriame, be kita ko, yra susitelkusį gana stambi laikrodžių ir precizinių instrumentų pramonė. Akilėnis delegatas pastebės prie vieno senamiesčio pastato prikaltą mūrinę lentą, kurioje įrėžtas išrašas iš Julijaus Cezario "De bello gallico", kur pasakyta, kad šio didžiojo romėnų karvedžio kariuomenė irgi yra žygiavusi Ženevos žeme. Molotovas, greičiausia, eis lankyti namo, kur savo laikų gyveno bolševizmo steigėjas Leninas. O ir kiti delegatai suras Ženevoje daug įdomybių.

Padėk Europoje likusiems lietuviams tremtinims apsiginti nuo žiemos šalčių — aukok BALFo rūbų vajui.

APDRAUDOS PATARNAVIMAS

MASINŲ, GAISRO, GYVYBES

Millionai žino Farm Bureau apdraudą dėl žemų kainų: Bet ar jūs žinojot, kad Jūsų Farm Bureau atstovas gali jums duoti tvirtą apdraudą už nedidelę kainą.

Perkant ar prateisiant bent kokią apdraudą Jūs visad pasitelkiate rautit

PAULINA MOZURAITIS
13706 Benwood Ave.
Tel. LO 1-7795

FARM BUREAU INSURANCE COS.

• Farm Bureau Mutual Insurance Co.
• Farm Bureau Mutual Fire Insurance Co.
• Farm Bureau Life Insurance Co.
HOME OFFICE: COLUMBUS, OHIO

JUODOJI ROŽĖ

BALYS GRAZULIS

(Tęsinys iš pereinamo numerio)

— Sakiau jau, kad Lapinskas turėjo merginą. Nei jis turėjo, nei ką — suko ją galvą ir tiek. O vargšė tikėjo. Na, kai Lapinskas su Ingelyte susidėjo, jai nesmagu paliko. Žinai, moterys, tai viena, tai kita iš jos nusišaipydavo. Juk gėda pamestai likti. Ir dar dėl tokios giltinės. Kankinosi vargšė, vis apsišvėrė. Dažnai mane klausdavo, ką Lapinskas su Ingelyte kalba. Žinia, nemalonu Lapinskui buvo, kai sena meilė tarp kojų painiojasi. Tai ir atsikratė. Tik po kelių dienų susižinojom, kad suimta. Vis manė, kad serga. Matai, koks žmogus. O ji tokį puikų vaikina turėjo. Matydavau jį. Į įstaigą užeidavo. Iš darbo palydėti laukdavo. Pametė jį dėl Lapinsko. Ir va!

— Galėjo ją ir be Lapinsko pagalbos suimti. Ar maža suėmė, — pastebėjo Jesiukonis.

— Ne, nesakyk man. Žinau.

— Buvo įrodyta?

— Kas įrodys. Kaip? Nei jis, nei Ingelytė tuo nesigirs. Bet žinojo visi. Už ką gi? Tik dėl to, kad jų meilė trūkdė.

— Ką jūs jam aiškinat. Jám vis įrodyta. Kokių įrodymų čia reikia! Aišku... — išliko iš virtuvės atėjusi Jesiukonienė.

— Ar aš ką sakau? — gynėsi Jesiukonienė.

— Tiki ar netiki, o taip buvo. Pats išsi-

davė. Žinoma, kai žmonės sužinojo, tai visi sužūrė. Niekas su Lapinsku nesisveikino, vengė jo ir žūrėjo į jį su panika. Tuoj jis, kaip ir kas, ką apie jį žmonės mano. Nepatogiai pasijuto, pats kitų gėdintis pradėjo. Nebuvo ką veikti, tai pats pradingo. Viena diena jo nėra, kita, žmonės pradėjo šnabždėti, kad suėmė, kad pats tokio galo sulaukė, kokį kitiems paruošė. Net ir aš jau tikėjau. Tik štai, vieną dieną ateina į įstaigą atvirlaiškis. Nepasirašytas, bet aiškiai Lapinsko ranka rašytas. Nei pavardės ant jo, nei ko, tik įstaigos adresas ir parašyta: "Juodajai rožei". Skaito visi. Iš kambario į kambarį nešioja, merginoms siūlo. Nei viena neprisipažįsta. O nieko ten ir nebuvo, kažkoks eilėraštis įrašytas. Kai tik aš pažinau, kad Lapinsko rašytas, tuoj supratau, kam priklauso. Ne kartą girdečiau Lapinską tokiu vardu Ingelytę vadinant.

— Paėmiau tą atvirlaiškį ir laukiau Ingelytės ateinant. Pradžiuginsiu, manau, nes kelias dienas ji lyg nesava, nekalbi buvo. Kai tik ji atėjo, aš ir sakau: "Štai jums laiškelis, drauge, nuo mylimojo". Padaviau ir šypsojau. Ji tik nutvėrė iš mano rankų, perskaitė ir pabalo. Pastovėjo taip, paskui pažūrėjo į mane taip baisiai, kad mane net sukrėtė. "Šitą jūs, draugas Kamarauskai, atsiminsit! Daugiau gaudų neskleisit!" — suriko ji man spiegančiai. Sudraskė atvirlaiškį į šmotelius, numetė ant grindų ir išbėgo.

— Visą dieną įstaigoje pradrebėjau. Niekio dirbti negalėjau. Vis galvojau, ko ji taip pasiuto? Juk nebuvo ko. Gražus laiškelis, nuo mylimojo... Ir dabar nesuprantu. Matyt, kad Lapinsko buvo prikaltė. Nemėgo jis manęs. Aš gi buvau liudininkas tos jų purvinos meilės. Nepatogu abiem buvo. Reikėjo sulikviduoti. Po darbo namo eiti bijojau. Pasislėpiau pas pažįstamus. Pasislėpiau, o kas iš to? Seimyną išvežė... Vaiskai...

Kamarauskas apsišvėrė. Nei Jesiukonis, nei žmona nieko nesakė. Po valandėlės Kamarauskas tęsė:

— Kai bolševikus išvyjo, per radiją ragino visus grįžti prie savo darbo. Grįžau ir aš. Kadry skryliaus nereikėjo, grįžau buhalterijon. Buhalterijon paskyrė. Tik atėjau, žiūriu — ir Lapinskas čia. Kaip niekur nieko, šypso. Neilgai šypsojos. Tuoj atėjo partizanai ir išsivedė. Žinojo, koks paukštis. Sumint suėmė, o manai, kad praužu! O! Tokie nei skęsta, nei dega. Po kiek laiko sutinku jį ir vėl Laisvės Alėjoje. Šypso, lenkia man. Net baisu paliko. Tai sakyk, kaip galėjo iš kalėjimo išeiti? Aišku, kitiems parsiėmė! Tokiam vistik, kas jo pona — rudas ar raudonas. Juk už dyką nepaleido. Ilgai bijojau, vis laukiau, kada ateis suimti. Kažkodėl nejudino. Ir jo paties iki šios dienos nematčiau. Bobėnas jis dabar, ne Lapinskas. Sakyk, kaip nekeikti.

Jesiukonis nežinojo ką sakyti. Nei tikėti, nei abejoti. Trūko įrodymų tikėti Lapinsku.

laikį į šmotelius, numetė ant grindų ir išbėgo.

— Visą dieną įstaigoje pradrebėjau. Niekio dirbti negalėjau. Vis galvojau, ko ji taip pasiuto? Juk nebuvo ko. Gražus laiškelis, nuo mylimojo... Ir dabar nesuprantu. Matyt, kad Lapinsko buvo prikaltė. Nemėgo jis manęs. Aš gi buvau liudininkas tos jų purvinos meilės. Nepatogu abiem buvo. Reikėjo sulikviduoti. Po darbo namo eiti bijojau. Pasislėpiau pas pažįstamus. Pasislėpiau, o kas iš to? Seimyną išvežė... Vaiskai...

Kamarauskas apsišvėrė. Nei Jesiukonis, nei žmona nieko nesakė. Po valandėlės Kamarauskas tęsė:

— Kai bolševikus išvyjo, per radiją ragino visus grįžti prie savo darbo. Grįžau ir aš. Kadry skryliaus nereikėjo, grįžau buhalterijon. Buhalterijon paskyrė. Tik atėjau, žiūriu — ir Lapinskas čia. Kaip niekur nieko, šypso. Neilgai šypsojos. Tuoj atėjo partizanai ir išsivedė. Žinojo, koks paukštis. Sumint suėmė, o manai, kad praužu! O! Tokie nei skęsta, nei dega. Po kiek laiko sutinku jį ir vėl Laisvės Alėjoje. Šypso, lenkia man. Net baisu paliko. Tai sakyk, kaip galėjo iš kalėjimo išeiti? Aišku, kitiems parsiėmė! Tokiam vistik, kas jo pona — rudas ar raudonas. Juk už dyką nepaleido. Ilgai bijojau, vis laukiau, kada ateis suimti. Kažkodėl nejudino. Ir jo paties iki šios dienos nematčiau. Bobėnas jis dabar, ne Lapinskas. Sakyk, kaip nekeikti.

Jesiukonis nežinojo ką sakyti. Nei tikėti, nei abejoti. Trūko įrodymų tikėti Lapinsku.

— Tiesiog iš pereinamo numerio)

— Sakiau jau, kad Lapinskas turėjo merginą. Nei jis turėjo, nei ką — suko ją galvą ir tiek. O vargšė tikėjo. Na, kai Lapinskas su Ingelyte susidėjo, jai nesmagu paliko. Žinai, moterys, tai viena, tai kita iš jos nusišaipydavo. Juk gėda pamestai likti. Ir dar dėl tokios giltinės. Kankinosi vargšė, vis apsišvėrė. Dažnai mane klausdavo, ką Lapinskas su Ingelyte kalba. Žinia, nemalonu Lapinskui buvo, kai sena meilė tarp kojų painiojasi. Tai ir atsikratė. Tik po kelių dienų susižinojom, kad suimta. Vis manė, kad serga. Matai, koks žmogus. O ji tokį puikų vaikina turėjo. Matydavau jį. Į įstaigą užeidavo. Iš darbo palydėti laukdavo. Pametė jį dėl Lapinsko. Ir va!

— Galėjo ją ir be Lapinsko pagalbos suimti. Ar maža suėmė, — pastebėjo Jesiukonis.

— Ne, nesakyk man. Žinau.

— Buvo įrodyta?

— Kas įrodys. Kaip? Nei jis, nei Ingelytė tuo nesigirs. Bet žinojo visi. Už ką gi? Tik dėl to, kad jų meilė trūkdė.

— Ką jūs jam aiškinat. Jám vis įrodyta. Kokių įrodymų čia reikia! Aišku... — išliko iš virtuvės atėjusi Jesiukonienė.

— Ar aš ką sakau? — gynėsi Jesiukonienė.

— Tiki ar netiki, o taip buvo. Pats išsi-

— Tiesiog iš pereinamo numerio)

— Sakiau jau, kad Lapinskas turėjo merginą. Nei jis turėjo, nei ką — suko ją galvą ir tiek. O vargšė tikėjo. Na, kai Lapinskas su Ingelyte susidėjo, jai nesmagu paliko. Žinai, moterys, tai viena, tai kita iš jos nusišaipydavo. Juk gėda pamestai likti. Ir dar dėl tokios giltinės. Kankinosi vargšė, vis apsišvėrė. Dažnai mane klausdavo, ką Lapinskas su Ingelyte kalba. Žinia, nemalonu Lapinskui buvo, kai sena meilė tarp kojų painiojasi. Tai ir atsikratė. Tik po kelių dienų susižinojom, kad suimta. Vis manė, kad serga. Matai, koks žmogus. O

Vladas Putvinskis - Putvys

(Pabaiga)

Prasidėjo kūrybinis darbas. Pirmieji šaulių būriai dygo kovose su bolševikais, bermontininkais ir lenkais. Frontams apsimus, vyko toliau naujų būrių organizavimas ir kultūrinės veiklos plėtimas.

Saulių namais, kurie pasidarė savo apylinkių tikrais kultūros židiniais — buvo nusėta visa Lietuva.

Bet Vladiui Putviui gyvenimas ir tada nebuvo rožėmis klotas. Neuzteko kurti ir dirbti, bet reikėjo tai kūrybai ir darbui iškovoti teises ir pripažinimą. Ir kas buvo tie priešai? Jie buvo ne tik toli už Lietuvos ribų, bet ir čia pat Lietuvoje, kiekvienam žingsnyje knibždėjo svetimi tautybių žmonių ar tai nutautusių lietuvių, kurie lietuvių tauta ir jos ateitimi netikėjo, ją ignoravo ir iš pagrindų grovė. Jų dalis buvo pasislėpus po įvairiais vardais, ir stengėsi provokuoti ir griauti jauną Lietuvos valstybę, jos įstaigas, paskirus patriotus veikėjus ir patriotines organizacijas.

Toks buvo Lietuvos lenkų judėjimas, kuris savo augščiausio įtempimo pasiekė gudriai sugalvotu paruoštu sukilimu, bet šis "peviakų" sukilimas (P. O. W. — Polska Organizacja Wojskowa — Lenkų karinė organizacija) buvo paskutiniu momentu susektas ir likviduotas. Prie šio sukilimo susekimo ir likvidavimo daug prisidėjo jauna Šaulių Sąjunga.

Saulių Sąjungos būstinė tuo metu buvo Kaune, Donelaičio gatvėje, privačiam V. Putvio bute. Kitos tos pačios gatvės pusėje buvo saugumo įstaiga, kur buvo laikomi slapsti lenkų sukilimo dokumentai. Šauliai ir kariūnai, kaip ištikimas elementas, turėjo eiti sargybas.

Kaikurie partijų šulai, taip pat nevisada simpatizavo Šaulių Sąjungai. Tie, kurie žiūrėjo iš siaurai partinio taško, laikėsi taisyklės "kas ne su manim — tas prieš mane". Vadinas ir Šaulių Sąjunga arba turi būti pašalinta iš kelio, tai yra sulikviduota.

Sauliai tuo tarpu nebuvo lengvai įkandamas kšnis, jie norėjo būti savimi ir tarnauti Lie-

EMILJA PUTVYTE

tuvai. Vladas Putvys tuo atžvilgiu buvo taip pat kietas.

Partijos turi rungtyniauti savos tarpe tobulindamos ir ryškindamos savo programą ir kultūrinę priemonę patraukti žmonių ir balsuotojų simpatiją ir paramą.

Ginklas negali būti partinės organizacijos rankose. Jo tikslas ginti Lietuvą ir jos demokratine santvarka.

Šitos mintys Vladiui Putviui nesudarė populiarumo ir jis pats ir Šaulių Sąjungą susilaukė smūgių iš visų pusių. Vladas Putvys buvo jautrus ir švelnus žmogus ir dažnai nusiskųdavo: — Kam, girdi, ir kodėl tokia skaudi kova tarp savųjų. Juk jie ne tik neskatina kūrybos, bet sukaikina didžiausią padaryto darbo dalį.

GRIZIMAS Į OKI

1922 m., manydamas, kad smūgiai nukreipti į Šaulių Sąjungą yra dėl jo asmens, iš Šaulių Sąjungos pirminko ir viršininko pareigų pasitraukė ir grįžo atgal į savo ūkį. Šiuo kartą į Grauzikų, nes Šilo Pavėžų atidavė savo vyriausiam sūnui ūkininkauti.

Ir vėl Vladas Putvys augino šaltakraujus karpius ir kitus ūkiškus gyvius. Dabar jis sugalvojo, kad neužtenka importuoti svetimių veislių karves ar vietines pagerinti, bet jo manymu, Lietuvos vietinės karvės turi labai gerų ypatybių ir iš jų reikia išauginti lietuvišką karvių veislę, kad su laiku užsieniečiai pradėtų jas iš Lietuvos eksportuoti. Jis tą klausimą ilgai tyrinėjo ir priėjo išvados, kad tipiškiausios Lietuvos karvės yra žalmargės, o joms artimiausia ir geriausia tinkanti kryžvimui veislė yra švedų žalmargės.

Per ilgas pastangas ir atrankos darbą jis išaugino Grauzikuos tikrai puikią žalmargių karvių bandą, kurios parodė labai augstą pieningumą ir davė ypač didelį pieno riebumo nuosimtį, kas buvo labai svarbu sviesto gamybai.

Jis taip pat domėjosi ir lietuviškos veislės arkliais — žemai-

Vladas Putvys daug sielos įdėjo į ūkį ir ūkis jo rankose buvo kaip išgrąžintas, bet nadingas žaislas. Pypkę lėtai traukdamas, sunkia ažuoline lazda pasiramstydamas, jis vis vaikščiojo po laukus galvodamas ką dar galima padaryti — patobulinti.

Kalne už sodo, kur buvo seni ažuolai ir jauni lazdynų krūmai, jis įtaisė takelius, suolelius, išlygino aikštes šokiui, žaidimui, sportui. Tas parkas nebuvo tvora aptvertas ir jo vieno šeimai skirtas, bet visam apylinkės jaunimui.

Joninių naktį Grauzikų kalne užsiedgavo laužai ir statinės su smala, o jiems atsiliepdavo šaulių būrių sukurto ugnys Šatrijoje, Girkniuose, Kražiuose ir dar bent šešiose vietovėse, kurios buvo matyti toli toli.

Į gegužinę Grauzikų kalnė Joninių naktį suplaukdavo ne tik jaunimas iš apylinkės, bet ir senimas, o iš tolimų vietovių išsitasis autobusais suvažiuodavo gausios ekskursijos. Įžiebtas laužas ir specialūs žibintai apšvietė aikštę šviesdavo lig aušros ir tik apie rytą visi nenoromis imdavo skirstytis.

Ramiomis vasaros dienomis Vladas Putvys eidavo į kalną ir ten Dauboj, tai buvo jaukus slėnelis saulės atokaitoj, netoli kalno viršūnės, jis klausydavosi "žemės balso" ir jo galvoj mintys srovėjo lyg upelis.

Iš išvaizdos ramus ir ūkį kūrybiškai pasireiškęs, V. Putvys turėjo širdį krauju pasrūvusi. Ūkis tebuvo tik maža jo minčių dalis, o tai, kas jam buvo brangiausia — Šaulių Sąjunga — buvo toli, nepasiekiamas. Nesutikdamas su naujos vadybos vedama linija, jis buvo priverstas net bendradarbiauti "Trimite" nutraukti, nenorėdamas klaidinti šaulius. Tai jį slėgė ypatingai. Neišreikštos ir nepasakytos idėjos jį tiesiog degino. Jis tuo metu jautė, kad jo jaunystės pasikros, palaidos idėjos subrendo ir išsiskristalavo į vieną visumą, tai ko jis anksčiau įsiekiojo ir blaškėsi, dabar pasidarė suprantama ir aišku, bet nebuvo progos įgyvendinti.

IR VĖL ŠAULIŲ SAJUNGOJ
Po kelių metų nuo V. Putvio

pasitraukimo iš Šaulių Sąjungos jos vadovybė vėl pasikeitė. V. Putvys vėl pradėjo bendradarbiauti "Trimite" ir 1928 m. visuotinis šaulių būrių atstovų suvažiavimas išrinko Vladą Putvį nuolatiniu centro valdybos nariu ir Šaulių Sąjungos garbės pirmininku. Susirinkusi posėdžio Centro valdyba išrinko jį savo darbo pirmininku.

Vladas Putvys, palikęs ūkio rūpesčius savo žmonai, pats vėl persikėlė Kaunan ir ėmėsi šauliško darbo jos pirmininko pareigose, o jos viršininku tuo metu buvo pulk. Kalmantas.

Pačiam darbo įkaršty, vos septyniems mėnesiams praėjus, netikėtai ištiktas širdies smūgio, Vladas Putvys mirė kovo 5 d., 1929 m.

Jis buvo palaidotas valstybės lėšomis Kelmės kapinėse, o šauliai visą kelią, ligi tėviškės, kur jis rado savo amžino poilsio vietą tyliose kaimo kapinėse, lydėjo jį rikiuoti su orkestrais.

Įvairiomis slapyvardžiais V. Putvys rašė "Varpe", "Lietuvos žiniose", "Nauju Taku" ir kt. prieškarinius lietuvių laikraščius. Prieš pirmąjį pasaulinį karą atskiram knygelem buvo atspausdinta jo apysaka "Giedrė" ir veikalelis vaikams "Nėžudyk". Daugiausia jo raštų šaulių reikalais buvo įdėta "Trimite" ir Šaulių Sąjungos leidiniuose. Lietuvos Šaulių Sąjunga išleido 2 tomus Putvio rinktinių raštų, o nebaigta spausdinti jo biografija (atsp. 240 pusl.) bolševikam antrą sykį grįžtant buvo užkasta žemė. Jos autorius, bendradarbių padedamas, ruošiasi ją vėl atkurti iš atminties.

Šios sukaiktės proga yra numatyta, jei pavyks rasti leidėją, išleisti nors viename tome svarbesnius Vlado Putvio raštus, pridėjus jo biografiją.

Seniausias ir gražiausias iliustruotas lietuviškos minties žurnalas.

MARGUTIS

Išleigė kompozitorius

A. VANAGAITIS

Kaina metams \$3.00

6755 So. Western Ave.
Chicago 36, Ill.

PREKYBOS RŪMŲ KŪRIMASIS

Prekybos rūmų istorija gana sena. Yra žinoma, kad analogiškos šių dienų prekybos rūmams organizacijos veikė jau prieš du tūkstančius metų Romos Imperijoje. Naujųjų laikų prekybos rūmų užuomazga prasidėjo prieš 355 metus kai 1599 metais Prancūzijoje įsikūrė *Chambre de Commerce de Marseilles*. Nuo to laiko prekybos rūmų yra prisistigę įvairiose šalyse, kuriose Vokietijoje žinomi kaip *Handelskammer*, Italijoje — *Camera di Commercio* ir angliškai kalbančiose šalyse — *Chamber of Commerce*.

Prieš Antrąjį Pasaulinį Karą Nepriklausomoje Lietuvoje buvo susiorganizuoti *Lietuvių Verslininkų Sąjunga*, kuri, nors ir panaši kitų šalių prekybos rūmams, buvo daugiau įdėtinio pobūdžio organizacija besirūpinti ne tiek biznierių profesiniais reikalais, kiek lietuvių skatinimu daugiau domėtis prekyba, pramone, amatais ir bendrai laisvaisiais verslais.

Už keturiolikos metų sueis

Vote for ...

Saul S.
DANACEAU
JUDGE
Court of Common Pleas

• Assistant County Prosecutor for 18 years.
• Experienced in Civil and Criminal Law.

DEMOCRATIC PRIMARIES

MAY 4

du šimtai metų kai vienu kartu įsisteigė *New York Chamber of Commerce* Amerikoje ir *Jersey Chamber of Commerce* Anglijoje, nors abu buvo organizuojami nepriklausomai vienas nuo kito. Dabar būtų sunku rasti Amerikoje didesnę miestą, kuris neturėtų savo *Chamber of Commerce*.

Šalia vietinio pobūdžio yra dar dvi prekybos rūmų arba vaizbos būtų rūšys, būtent, užsienio prekybos rūmai ir tarptautiniai prekybos rūmai. Charakteringas užsienio prekybos rūmų pavizdys yra savo laiku aktyviai veikę Britų Prekybos Rūmai *Kinnell*, kurių svarbiausiu tikslu buvo ekonominių santykių pagavimas tarp Anglijos ir Kinijos. Tarptautiniai prekybos rūmai yra jau visiškai šių laikų padaras, atsiradęs 1920 metais.

Kalbant apie prekybos rūmus verta pastebėti, kad tiek angliškas pavadinimas "commerce", tiek lietuviškas pavadinimas "prekybos rūmai" nepilnai nusako organizacijos apimtį. Tikrovėje tos rūšies organizacijos jungia ne tik grynai prekybininkus, bet gamintojus, tarpininkus, įvairiausių rūšių verslininkus, ekonomistus ir net laisvųjų profesijų narius: advokatus, gydytojus, inžinierius, nuosavybių pirkimo-pardavimo agentus ir visą eilę kitų. Tas ypatingai ryškus, kai kalbama apie Amerikos lietuvių vaizbos būtus arba prekybos rūmus.

Prie užsienio prekybos rūmų dalinai reikia priskaityti ir prieš trisdešimt metų Ameri-

koje įsisteigusius Lietuvos Prekybos Rūmus, pastaraisiais metais pakeitusius pavadinimą į *Prekybos Rūmus*. Anais laikais susiorganizuavusių lietuvių prekybos būty pirmutinis tikslas buvo padėti Lietuvai atsistatyti ir kartu išvystyti prekybos ryšius su Jungt. Amer. Valstybėmis, kaip lygiai telkti lietuvių į galingą biznierių ir ekonomistų organizaciją bei padėti lietuviams įsitvirtinti biznuose. Dabartinis Lietuvos Ministeris *Washington* Povilas Žadeikis buvo vienas iš aktyviausių lietuvių prekybos rūmų propaguotojų.

Lietuvių prekybos rūmų buvo prisistigę visose didesnėse Amerikos lietuvių kolonijose, kaip *New York*, *Chicago*, *Boston*, *Philadelphia*, *Worcester*, *Waterbury*, *Detroit* ir kitur. Prasidėjus Antrajam Pasauliniam karui ir nutrūkus ryšiams su Lietuva daugumos prekybos rūmų veikimas susilpnėjo. Iki šiol iš visų geriausiai tebeveikia *Chicago* Lietuvos Prekybos Rūmai, prie kurių priklauso dauguma stambiųjų lietuvių biznierių, profesionalų ir ekonomistų. Pati organizacija turi didelę įtaką *Chicago* lietuvių ir amerikiečių visuomenėje.

(Iš A. Simučio, *New York*, pranešimo)

Pataris kalmynui

prenumeruoti

DIRVA!

VISUOMET GEROJ DRAUGYSTĖ!

THE PILSENER BREWING CO. CLEVELAND, OHIO

Visą dieną gailėjosi su juo nepakalbėjęs. Pažintų žmogų, pats spręsti galėtų, o gal tas būtų net pasipaskojęs. Gal dar neįsivažiavo? Gal vakare nuvažiuoti?

Julė dirbo vakarais. Grįžęs iš darbo Jesiukonis jos jau nerado. Pietūs dar buvo šilti. Skubiai persirengė, pavalgė ir išvažiavo pas Turgelius. Nevė atspirašyti dėl vakarykščio. Paprašys Turgelius, kad Julei neskakytų, jog buvo, ir bus tvarkoje.

Turgelį rado su vaiku žaidžiantį. Bobėnas buvo išvežęs Turgelienę apsipirkti.

— Nebijai žmonos su Bobėnu išleisti? — juokavo Jesiukonis. — Girdėjau jį esant apskurę prie moterų.

— Kad apskurus, tai tiesa, bet ne prie moterų. Gal tik liežuviu. Liežuvelis, tai jau tiesa. Nupirks ir parduos tau nei mirktelt nespėjus, — gyrė Bobėną Turgelis.

— Iš kur jį ištraukei? — teiravosi Jesiukonis. — Stovykloje jo nesimatė.

— Geri draugai, kad laisvėje, Vokietijoje nenusitikot, — pasijuokė Jesiukonis.

— Taip išėjo, kad kartu negyvenom. Jis, matai, gudrenis buvo. Kai mudu moterų supančioje laikė, jis universitete studijavo. Mudu prasnaudėm, o jis diplomą įsigijo. Ot tau ir mergišius! Ir va, mudu tik fabrikui tinkami, o jis pinigėlius žarsto. Diplomuotas chemikas.

— Atostogauja? — paklausė Jesiukonis.

— Aha, — atsakė Turgelis. — Visą savaitę su mumis praleis. O, sakai, prasti draugai esam. Nelėkė, prie šiltųjų vandenų, pas mane, juoda fabrikui darbininką atvažiuo. Rimtai kalbant, geresnio draugo neturėjau.

Kaip auksas!

Turgelienė grįžo, kaip ponias, maišais nešinu Bobėnu lydimas.

— O, ponas!... — sušuko Bobėnas Jesiukonį pamatęs.

— Jesiukonis, — priminė Jesiukonis, ranką tiesdamas.

— Sveikučiai! — papurtė Bobėnas. — Vakare visą dieną jūsų laukėm. Žmonelė priėmė, kaip? —

— Taigi, — šypsojosi Jesiukonis.

— Ar šiandien geresnė? — paklausė Turgelienė.

— Nežinau, nemačiau jos. Į darbą išėjus.

— Tai vyrai! Nežino, nematė...

— Kaltas, — juokėsi Jesiukonis.

— Sukis, Adele, valgyt noriu, — ragino Turgelis. — Ir svečius vaišink.

— Pats vaišink, aš virtuvėn lekiu, — atsakė ji išeidama.

— Aš jį talką! Reikia padėjęs, ponias? — sukruto Bobėnas.

— Nereikia, nereikia, — gynėsi Turgelienė. — Gerkit sau alų ir man po kojų nespainiokit.

— Nesiseka, neprisipėrus prie paties žmonos ir tiek. Sakyk, ar tik neuždavė ko-

kių žolelių, kad tokia ištikima? — erzino Turgelį.

— Reik žinot ir mokėt, kaip mergytę priviliot, — sudainavo Turgelis.

— Matau, matau!... Reiks pasimokyti.

Turgelis atnešė alaus. Visi trys gurkš-

nojo ir liežuvius laidė. Daugiausia kalbėjo ir juokėsi Bobėnas. Juokavo ir Jesiukonis,

bet jam vis rūpėjo užvesti kalbą apie Kamarausko pasakojimą. Tik progos nebuvo. Ilgai laukęs jis nutarė eiti tiesiai.

— Atsiprašau, ponas Bobėnai, ar jūs mano žmonos neprisimenat?

Bobėnas iš karto surimtėjo.

— O ji mane prisimena? — klausė.

— Ji nėra tikra, — melavo Jesiukonis.

— Vėliau, jums nuvažiuojus, bandė prisiminti, mano kad vienoje įstaigoje tarnavot.

— Tai naujiena! — pakėlė balsą Turgelis. — Pažįstami, o nesisveikina. Ir man nieko nesakėi.

— Nėra ką sakyti. Maniau, kad neprisimena, tai ir pats nenorėjau įkyrus būti.

— Kartu dirbot — ir neprisimins.

— Tiek laiko praėjo, ponas! Visai nuplikau... O neilgai ji pas mane ir buvo.

Šauni mergytė, prisimenu. Gera darbininkė...

Jesiukonis norėjo priminti, kad Julė jo skyrė visai nedirbo, bet nutylėjo.

— Tiek staigmenų! Kamarauskas, pas-

kui Julija.

Net varda prisimena, galvojo Jesiukonis.

— Sakyt, o ką daugiau apie mane pasakoj? — klausė Bobėnas. — Spėju, kad negyrė.

— Nei žodžio, — melavo Jesiukonis. — Ji gal net prisimins nebūti, jei ne Kamarauskas.

— O ką jis, gražiai mane išgarbino?

— Pagarbino...

— Tikit?

— Kas man, — truktėlėjo pečiais Je-

siukonis.

— Tai Vargelis! Vis toks tragikas, vis dar sapnuoja. Sakė, kad aš jo šeimyną Sibiran išsiunčiau?

— Sakė, — patvirtino Jesiukonis.

— Palauk, tai jis tas tipas, apie kurį tu pasakojai, — įsikiso Turgelis.

— Tas pats.

— Adele, eik čia, — pašaukė Turgelis.

— Žinai, tai Kamarauskas, anas tipas, kuris Petrą... žinai, Lietuvoje. Sakiau tau. Todėl vakar taip pašoko. Ir dar naujiena, Petras su Jule pažįstami, kartu tarnavo.

— Nugl!... Ir tik dabar tai pasakėi, — gėdino Bobėną Turgelienė.

— Atleiskit, — mušėsi į krūtinę Bobėnas, juokdamasis. — Prasta ta pažintis, žinot, Kamarausko aš nenoriu pažinti, o ponias Jesiukonienė manęs. Kuo čia girsies.

— Tai ne tiesa, — užgincio Jesiukonis. — Manė žmona jus prisimena. Kaip tik prašė mane atspirašyti ir pas mus pakviesti, — melavo jis.

— Reiskia, klystu. Ir vėl kaltas! Ačiū!

Atsiprašau. Turbūt bijosiu užteiti, Kamarauskas bus mane gražiai pristatęs. Ir kas svarbiausia, jis beveik teišus. Daug kuo kaltas esu, dar ir šiandien man sąžinė išmėtinėja.

— E, įsikalbėjai, kaip Kamarauskas, — nutraukė jį Turgelis.

— Žinai, ką kalbu. Nesu kaltas tuo, kuo mane Kamarauskas kaltina, o kaltas.

Tai tiesa. Ponas Jesiukoni, nenoriu aš teisintis, gal jums ir nesvarbu, bet jeigu iš-

klausėt vieną pusę, išklauskite ir kitą. Gal

net ir laikas pradėti gintis. Ilgai tylėjau. Jūs girdėjot Kamarausko pasaką, paklauskite, kaip tikrai buvo.

— Mūsų skyrėsiu proforgą rinko. Visi mane siūlo. Aš ginuosi, nenoriu, žinau, kad Ingelytė manęs nemėgsta. Žinot apie Ingelytę, pasakoj, kas ji buvo ir kokia. Uždraudžia manę rinkti. O išrinko. Tuo ir prasidėjo. Kągi, reikia kalbą sakyti. Sakau, tėveli Stalina garbinu ir bijau, kad kas nepamanytų, jog taip ir galvoju. Tai ką, garbinu ir vis akį pamerkiu, kad žinotų, jog tai tik savisaugos kalba. Ir būtų praėję, bet sėdėjo ten kelios žioplės. Jos ir sugadino. Juoktis pradėjo. Ingelytė tada pastebėjo, kad ne tai. Tai tik pamėlo iš pykčio ir išlėkė. Net pa-

stiom visi. Na, brolyti, baigt taisyti, manau. Žinojau, kad esu pasmerkta. Bet nerodau to kitiems, šypsauisi, tegu Ingelytė mano, kad neįtariu. Po valandos Kamarauskas su-

tikęs papasakojo, kaip Ingelytė siunta. Bėgti ragino. Ir be jo žinojau, kad bėgti reikia, bet nenorėjau jam to pasakyti, bijojau. Juk Ingelytės batlaizys buvo. Žinojau, koks patikūnas. Visi sakė, kad jis Ingelytės ausys ir akys. Tai ką, gal provokuoja. Ką žinai.

Tai aš tik susijuokiau ir tiek. O paskui galvoju, kur čia pradingus. Kaime giminių neturiu, o mieste nežinia ar pažįstami prigla-

is anksto neprašius. Taip ir nėra kur pasidėti. E, manau, taip staiga dar nėgrieba.

Dieną nieko neareštuoja, o naktį namo nei-

siau, po restoranus prasiavalkioju.

(Bus daugiau)

SENIAU IR DABAR

K. S. KARIUS

KELIONĖ Į TEXAS

Iš New Orleans, po Užgavėnių karnavalo, turėjom laiko ir noro pavažiuoti į Texas, taigi Pelenų dienos rytą, su Salasevičiais, išvažiavom. Ši kelionė davė mums progos pervažiuoti Louisiana skersai, nes į New Orleans važiuojant pervažiavom ją išilgai.

Pasiryzom aplankyti mūsų seną bičiulį, stipruolį imtininką Karolį Sarpalių, kuris ilgus metus gyveno Houston, Texas, bet dabar gyvena rytinėje Houston pusėje, Dayton miestelyje, kur turi savo turistų namą. Patyręs, kad mes atvyksim, paskyrė mums nakvynei kambarius ir kvietė būtinai atvažiuoti pamatyti jo gyvenamą vietą.

Nuo New Orleans iki Dayton miestelio, tiesiai į vakarus, kelio tiek, kiek iš Clevelando į Chicago.

Texas yra milžinas plotu, skersai 773 mylių, o išilgai nuo pietų šiaurės 801 mylių. Iš viso 267,449 kv. mylių ir turi arti 8,000,000 gyventojų. Pietinė dalis Texas yra žema, nuolauja Meksikos įlankos pakraščio vandenimis. Ir kaip Louisiana ir Florida, pluko vandenys, bet šiaurinė Texas dalis pakyla iki 4,000 pėdų virš vandens linijos. Jos pietvakarinė siena sueina su Meksika, kurias skiria Rio Grande upė. Augščiausia Texas vieta yra Guadalupe kalnas, 8,750 pėdų augščio.

Kowbojų kraštas

Texas, išgarsėjusi galvijų auginimu valstybė, yra tikras kowbojų kraštas. Ir įvažiuojant į Texas tuoj pradėti miesteliuose matyti vyrus dėvinčius kowbojų rūbais: augštus kulninius batus, siauros kelnės, plačios skrybėlės. Tik šautuvų dabar nestiešioja, kaip paprasta filmose kowbojus matyti vaidinančius senesnių laikų Texas gyvenimą.

Ispanai keliautojai Texas buvo pasiekę 1528 metais, paskui 1658 metais prancūzas La Salle bandė Texas kolonizuoti prancūzais, bet jam nepavyko. 1690 metais Ispanija pasiuntė ekspediciją į Texas, kartu su misionieriais, įsteigti ten misijas bažnyčioms, ir po to ten pristeigta daug misijų indėnams mokytį tikėjimo ir krikščionybės. Texas, kaip Meksika ir Kalifornija, buvo ispaniškas kraštas.

1823 metais Texas gyventojai pradėjo bruzdėti prieš Ispanijos valdžios priespaudą. Ir bruzdėjimas daėjo iki 1835 metų karo dėl nepriklausomybės. 1836 metais Texas iškovojo nepriklausomybę ir buvo įsisteigę nepriklausoma valstybė su savo prezidentu, laisvės kovotoju Houston, kurio vardu ir miestas ir sostinė pavadintas. Dabartinė Texas sostinė Austin mieste. Texas valstybė buvo pripažinusios Amerika, Anglija ir kitos Europos valstybės. Turėjo savo vėliavą su viena didele žvaigžde.

Bet jaunai, naujai valstybei gyventi buvo sunku, finansiniai trūkumai ją slėgė. Ir Amerika 1845 metais pasiūlė jai įsijungti į bendrą valstybę, ką Texas padarė 1848 metais. Pilietinio karo metais 1861-65 vėl buvo atsimetusi, kovojo už palaikymą negrų vergijos, ir 1870 m. vėl sugrįžo į sąjungą.

Čio ir naftos kraštas

Mūsų kelionė ejo per Beaumont miestą. Netikėtai radom paminklą, pastatytą... gasolinui, alyvai arba žibalui. Mat, nors Pensilvanijoje žibalo pasirodė jau 1857 metais, čia Texas, prie Beaumont, išgręžus naftos šaltinius, sausio 10, 1901, išsiveržė iš žemės tokia srovė, kuri nulėmė Ameriką tapti motorizuotu kraštu. Iš to šaltinio ir dabar veržiasi naftos po apie 100,000 statinių kas 24 valandas. Tas paminklas naftai, aug-

tas, obelisko pavidalo, atžymi faktą, kad nafta tapo Amerikos pramone. Dėl šio šaltinio, visame krašte, augstumo, žemumose ir vandenys, pradėta gręžti šaltiniai. Ir jo randama visur tiek, kad juo gali remtis visas krašto gyvenimas. Ir jis padarė Ameriką automobilių ir motoro kraštu, su vienu automobiliu kiekvienais keturiems JAV gyventojams. Naftos atžvilgiu Texas užima pirmą vietą šalyje. Ir čia iš žemės gaunamos degamos dujos, kurios nuvestos į rytines dalis, Ohio ir t.t.

Texas užima trečią vietą JAV žemdirbystės produktų atžvilgiu, nors tik apie 17% jos žemės tėra kultivuojama. Turi sidabro ir kitų mineralų kasyklas. Gausiai auginama vata. Toj šakoj stovi pirmoje vietoje. Auginama ryžiai, kviečiai, avižos, miežiai, rugiai ir t.t. Galvijų mėšai auginimu taip pat stovi pirmoje vietoje. Bet ir kowbojų darbas dabar jau sumotorizuotas: vietoje arklių galvijų laukuose dabar važinėja taip vadinamais "džipais". Prekybinių miškų turi 10,500,000 akų plotą.

Kas tas Sarpalius?

Karolis Sarpalius (amerikoniškai vadinasi Karl Sarpols) netikėtai, per mus clevelandiečius, Dirvos tarpininkavimu, tapo vienas iš garsiausių Amerikoje imtininkų. Pirmiausia, jis tam turėjo fizinę ypatybę: didelį, puikiai nuaugęs, gražaus veido, stiprus jaunas vyras, virš 6 pėdų augščio, tiesiog kaip iš pasakų knygų paimtas milžinas narsuolis, intikų profesijai visai atitikio.

Gimęs Pensilvanijoje iš ateivių tėvų (ten ir dabar gyvena jo vienas brolis, medicinos gydytojas). Karolis su kitu broliu apsigyveno Chicagoje. Jo chichietis brolis, neseniai miręs, buvo kompozitorius-muzikas, draugavo su komp. Vanagaičiu ir Margučio štabu.

Karolis taip pat mokėsi daktaru Chicagoje, prieš 25 metus, tačiau jo silpnos akys trukdė studijas. Kaip stiprus vyras, anksti pradėjo užsiimti sportu, svarbiausia imtynėmis. Ir tada, visai jauna, dar neturintį 25 metų vyrą, Dirva parsikvietė į Clevelandą imtynių parodyti. Iki to laiko, per keliolika metų, Clevelande imtynių sportas amerikiečių tarpe buvo nuvartytas nuo koto suktų lenkų imtinkų brolių Zbyszky. Dirvos piknike Karoliui imantis, jį pažino Clevelando sporto iniciatorius, ir juo taip susižavėjo, kad sutarė rengti jam imtynes su visais žymiausiais Amerikoje ir iš Europos atyktančiais imtininkais didžiojoje Public Auditorijoje. Ir Sarpalius Cleelande atgaivino imtynes. Ir iškėlė į pelningą sportą keletui metų, kol jis norėjo į Clevelandą atvažiuoti. Iš visos Amerikos imtininkai veržėsi į Clevelandą gauti progos rengiamose imtynėse dalyvauti, nes kitur jie nieko nepelnysdavo. Didelė Public Auditorija būdavo užpildoma. Ir Karolis Sarpalius tapo sporto dievačiu, mėgiamu vyrų ir ypač moterų.

Cia sugužėjo ir visa eilė kitų lietuvių imtininkų. Visi jautė, kar radę progą, imtis Clevelando pelnys pragyvenimui, nes tada kaip tik buvo depresijos pradžia.

Sarpalius, kiek galėjo, patarinėjo imtynių rengėjams duoti ir lietuviams užsidirbti. Čia tada atvyko ir dabar Clevelande užsiimantis imtynių rengimu imtininkas Jack Ganson-Karabinas. Taip pat neseniai miręs stipruolis milžinas Juozas Komaras, Juozas Šimkus, Pranas Juška, Brazauskas ir eilė kitų.

Karolis Sarpalius iš Clevelando pradėjo imtynių sporto atgaivinimą visoje Amerikoje. Jis

buvo kviečiamas į New Yorką, Bostoną ir į visus kitus rytinius miestus. Ir vakaruose, Chicagoje, ir kitur jis buvo pripažintas geru imtininku, kai prieš tai senieji jo niekur neprisileisdavo.

Karolis taip pat buvo muzikalus vyras: skambino pianu, griežė smuiku, turėjo puikų baritoną balsą. Ir susitaręs su juo komp. Vanagaitis kartais išpildydavo Dirvos rengiamas linksmas programas. Visi Sarpalių mėgo. Eidavo jį imantis pamatyti ir jo dainų paklausyti.

Niekad apie kitus stipruolius-imtininkus prieš tai Clevelando laikraščiai tiek nerašė kaip Sarpaliaus laikotarpiu. Ir su juo gavo progos išsireklamuoti ir kiti lietuviai imtininkai.

1928 metais vykdamas į Lietuvą kalbinau ir Sarpalių važiuoti. Ir jis labai norėjo, tačiau jo sąlygos neleidė. Kartu su mumis važiuavo kitas, lengvesnio svorio imtininkas, Juozas Šimkus, Lietuvoje gimęs. (Grižęs, vėliau, imtynėse dalyvaudamas, šimkus sužeistas mirė).

Po sėkmingos savo karjeros, kuri tęsėsi gal 10 metų, Karolis Sarpalius sumanė persikelti į Texas, Houston miestą, kur pats imtynėmis ir kaip imtynių rengėjas darė gerą biznį vakaruose, kartais ir Meksikoje.

Dabar Sarpalius, jau virš 50 metų žmogus, vedęs, mažindamas savo interesą imtynėms, nusipirko turistų namą prie didžiojo kelio iš Floridos į Kaliforniją, Meksikos įlankos pakraštyje. Turi apie 20 kambarių, kurie kas naktį užpildyti. Ir tokiu būdu daro gerą biznį ištisus metus. Dabar jis ieško ir daugiau tokių vietų pirkti. Taip pat dar nenutraukė visų ryšių ir su imtynėmis. Daro biznį ir toje srityje su savo kitais bendrininkais, bet pats jau nesima. (B. d.)

PHILADELPHIA

AKTYVI VEIKLA

Gavenios metu Philadelphiaje visuomeninė veikla sustiprėjo. Po sekmingo Vasario 16 d. minėjimo, kuriame pagrindiniu kalbėtoju buvo prof. Pakštas, aukų buvo surinkta apie 2,500 dol., viršijant Philadelphiai nustatytą kvotą. Po to sekė eilė kitų organizacijų ir parapijinių parengimų. Štai kovo 28 d. buvo A.L.B. Philadelphia apylinkės surengtas literatūros vakaras, dalyvaujant Brazilionui, Kacinskui ir Gustaičiui. Balandžio 4 d. A.L.T. S-gos Philadelphia skyrius ir Karių S-ga "Ramovė" klausė V. Rastenio paskaitos: "Lietuva po Stalino mirties". Išnagrinėjęs smulkius pasikeitimus Lietuvoje, prelegentas priėjo išvados, kad koks raudondos valdovas nesėdėtų Lietuvoje, vistiek norės lietuvių jei nesunaikinti, tai nors surusinti.

Po paskaitos parinkta karo invalidams aukų. Pažymėtina, kad vietos Tautinės S-gos skyrius labai dažnai paremia karo invalidus.

Išskirtinas prez. A. Smetonos 10 metų mirties minėjimas balandžio mėn. 11 d. šv. Kazimiero parapijoje. Mišias už vėlonį atliko prel. I. Valanciūnas. Kun.

Vėžys po daugelio pranešimų parapijiečiams liepė sukalbėti maldele už ateivių prezidentą — jų vadą....

5 val. vak. tos pačios parapijos salėje buvo akademinė dalis. Minėjimą pradėjo A.L.B. Philadelphia apylinkės pirm. B. Raugas karšta kalba. Po to sekė prel. I. Valanciūno invokacija — malda. Paskaitą apie A. Smetoną skaitė žurnalistas, svečias iš New Yorko, A. Markelis. Paskaita buvo tikrai verta išklausyti visiems, kurie tik sielojasi lietuviškais reikalais. Paskaitininkas iškėlė, kad nebuvo nė vienos srities, kuri A. Smetonai nebūtų prie širdies, ar tai kultūrinė, ar tai politinė, visuomeninė ar religinė, jei tik ji lietuviškais reikalais. Prelegentas priminė ir A. Smetonos išmetimą iš gimnazijos už nekalbėjimą maldos rusiškai. Jo darbus Vilniuje prieškariniais laikais ir Nepriklausomybės atgavus.

Po paskaitos sekė ištraukos iš A. Smetonos raštų, tinkančių ir šiai dienai, nors raštų prieš kelias dešimtis metų, kur smerkiamas šmeižimas, žodžio nelaiškymas ir egoizmas. Ištraukas skaitė: p.p. Šileika, Markulis ir Gaigalas. Minėjimas baigtas Tautos Himnu.

P. M.

Vote for...

TARAS M.
TARNAWA

FOR

State Representative

Democratic Primaries — May 4, 1954

V

TARAS M. TARNAWA

VANAGAITIS

KNYGA

jau gaunama Dirvoje. Siųskite \$2.00 ir labai daug patirsite apie Amerikos lietuvių gyvenimą.

DIRVA: 1272 E. 71 St.
Cleveland 3, Ohio

May you live as long as you like,
And have what you like as long as you live.

Your Toast means most...with
JIM BEAM

World's finest Bourbon
since 1795

Salute a friend with Beam, and you've paid him a compliment he understands. For good wishes have accompanied Jim Beam since way back in 1795. Today it's widely recognized as The World's Finest Bourbon...the drink that means you respect your companions...the drink they'll respect you for choosing.

FIFTH \$379

Code No. 4116B

PINT \$239

Code No. 4116C

KENTUCKY STRAIGHT
BOURBON WHISKEY
86 PROOF
JAMES B. BEAM
DISTILLING CO.
CLEMONT, KENTUCKY

Cleveland ir apylinkėse

BAIKIME PRADĖTAJĄ ŽYGIJĄ

Vasario 16 gimnazija įsikūrė savo pastogę. Buvusioji turtuolių Rotšildų pilys linksmam skambėjimui lietuviškosios moksleivijos dainos, bokšte didingai plevėsuoja mūsų trispalvė. Džiaugiamės, kad štai turime gana tvirtą tikrai lietuvišką mokslo židinį, o kartu ir neblogą užuovėją šimtams tėvynės netekusių jaunuolių.

Užperkant gimnazijai rūmus, daugiausia buvę pasitikę Amerikos lietuvių parama. Tos vilys tačiau dėl įvairių nesuipratimų tik maža dalimi tepasiteisino. Teko šauktis pagalbos iš svetimtųjų, kurie atsuntę komisijas ir pripažinę, kad žygis tikrai vertas paramos — pagalbos ranką duosniai ištiesė.

Mums dabar tektų garbinga ir graži pareiga pradėti darbą užbaigti. Skolos už rūmus dar yra likę 100,000 DM. Skaitant palankesnių spėjamųjų kursų tat būtų, berods, 16,000-17,000 dol. (apie tiek, kiek čia kainuoja modernūs, nedidutis vienos šeimos namelis). Atrodo, kad tik visiškai dvasinis nusilpinimas ir tautinis atbūrimas būtų kliūtis šiai, palyginti nedidelei sumai sukelti turtingiausio mūsų išeivijos daly. Visa bėda, kad neturime vienos bendros vadovybės, kuriai šis reikalas rūpėtų. Todėl ir vėl esame priversti išeiti partizaniniu keliu...

J.A.V. Liet. Bendruomenės Clevelando Apylinkės Valdybos sudarytoji ir jos priežiūroje veikianti Vargo Mokykloms Remti Komisija skelbia aukų vajų Vasario 16 gimnazijos likusiai už rūmus skolai sumokėti.

Kviečiame visus, kad ir nedidele auka prisidėti prie bendrojo žygio. Tebūnie tat simbolika velykinė dovanėlė motutei Lietuvai, kurios skeveldrėlė juk ir yra vienintelė mūsų gimnazija.

Pinigus siųsti į Clevelando lietuvių banką:

The Superior Savings & Loan Association,
6712 Superior Avenue,
Cleveland 3, Ohio.
Ein. S-ta Nr. 12830.

Vargo Mokykloms Remti Komisija

P.S. Prašome ir kitus laikraščius šį mūsų atsisaukimą atspausdinti.

HENRIKAS KACINSKAS CLEVELANDE

Ryšium su Vaidilos Teatro ruošiamu "Dr. Vinco Kudirkos" pastatymu iš New Yorko į Clevelandą atvyko žymusis valstybinio teatro aktorius-režisiorius Henrikas KACINSKAS ir iki premjeros apsigyveno akt. Petro Maželio bute.

Stotyje jį pasitiko Vaidilos meno vadovas, administracijos nariai ir "Dr. Vinco Kudirkos" aktoriai. Po to jam buvo suroštos kuklios sutiktuves, kurių metu buvo aptarti veikalo pastatymo reikalai.

Aktorius Henrikas Kačinskas vaidins Vinco Kudirkos vaidmenį ir jau intensyviai repetuoja.

OLDSMOBILIŲ ATSTOVAS

Naujos ir vartotos mašinos. Kreipkitės į mane ir jums patogiausiom sąlygom patarnausiu.

Alex Kunevičius
MICHAELS OLDSMOBILE
10640 St. Clair Ave.
MU 1-7000 (17)

JIESKO BUTO

Vienas asmuo, inžinierius, ieško 2-3 kambarių buto ir virtuvės. Reikalingas garas. Siūlyti nuo 9 val. iki 5 val. vakaro. Telef. TO 1-2200 Ext. 370. J. Krums.

OPEROS SAVAITĖ

Ši savaitė Clevelandui yra operos savaitė. Ji oficialiai prasidėjo šį pirmadienį ir tęsis iki šeštadienio. Kiek tenka patirti, didelis skaičius lietuvių, muzikos mėgėjų, šios savaitės vakarus praleis Public Auditorium didžiojoje salėje ir klausysis Metropolitan operos garsiųjų dainininkų.

CLEVELANDO SKAUTŲ VADOVAI

Clevelando skautų vietininkai yra Lietuvos Skautų Brolijos padalinys šiame mieste bei apylinkėse.

Vietininkas yra pasktn. Rimvydis Bajoraitis, 1389 E. 93 St., Cleveland 6, Ohio; telef. — SW 1-8733. Adjutantas — vyr. skilt. Rimvydas Minkūnas, 953 Maud Ave., Cleveland 3, Ohio; tel. — EN 1-5029. Ūkio Sk. Vedėjas — pasktn. Vladas Bacevičius, 1417 E. 65 St., Cleveland 3, Ohio.

DLK Kęstučio vilkiukų draugovės draugininkas yra pasktn. Vytautas Kamentavičius, 1323 Russell Rd., Cleveland 3, Ohio; tel. — UT 1-4227.

Vytauto Didžiojo skautų draugovės dr-kas — skilt. Vitas Koklys, 7722 Linwood Ave., Cleveland 3, Ohio; tel. — HE 1-4842.

Kap. Stepono Dariaus jūrų skautų laivo vadas — valtip. Emanuelis Jarašūnas, 558 E. 102 St., Cleveland 8, Ohio; tel. — MU 1-9469. To laivo instruktorius — jūrų sktn. Vladas Petukauskas, 1263 E. 67 St., Cleveland 3, Ohio; tel. — UT 1-6828.

Simano Daukanto skautų vyčių būrelio vadas — pasktn. Kęstutis K. Pažemėnas, 767 E. 90 St., Cleveland 8, Ohio; tel. GL 1-7396.

J. RIMASAUSKAS

dabar dirbąs Lietuvos sovietizacijos bylos parengimo darbą prie Kersteno komisijos, Chicagoje, Velykų švenčių proga buvo atvykęs į Clevelandą. Turėjo susitikimą su clevelandiečiais visuomenininkais.

AUKOJO CIESKIENEI

Per Dirvą asmeniškai aukas serganciai Cieskienei įteikė: J. Lozoraitis ir L. Banys po \$5.00 ir O. Grigaitienė \$2.00.

GERI NAMAI

2 seimų namas. 5 ir 5 kambariai. Netoli Naujos parapijos, Neff Rd. Kaina \$14,500.

East 140 St., netoli Fisher Body, 2 seimų namas. 5 ir 5 kambariai. Gaso šildymas. Antaras augštas, tuščias Kaina \$13,600.

HELEN ANDRUKAITIS
PO 1-9668 ir PO 1-3488

PARDUODAMI NAMAI

Keturių seimų. East 78 — netoli St. Clair. Pajamos \$149 mėnesiui. Kaina \$9,900.

Dviejų seimų, Medina Ave. — East 79 ir Ansel Rd. rajone. 6 ir 6 kambariai. Kaina \$10,900.

P. FRATENA REALTY
SW 1-3731

AUTOMAŠINŲ TAISYMAS

Jonas Švarcas nuo kovo mėn. atidarė automašinių taisymo stotį. Jo dirbtuvės adresas:

7015 Wade Park Ave.
Telef.: HE 2-1236

Lietuviams duodama didelė nuolaida. Čia taip pat galima tartis dėl vartotų ir naujų mašinų pirkimo. (18)

VISI ŠI SEKMADIENI

1954 m. balandžio mėn. 25 d.

LIETUVIŲ SALE!

VAIDILOS TEATRAS

STATO

KAZIO INČIŪROS 4 VEIKSMŲ DRAMĄ DR. VINČĄ KUDIRKĄ

Režisuoja — VAIDILOS
Teatro Meno Vadovas
Petras Maželis

Šiame veikale dalyvaus Lietuvos Valstybinio Teatro aktorius-režisiorius Henrikas KACINSKAS ir vaidins Kudirkos rolę.

Biletai gaunami Dirvos redakcijoje, sekmadieniais spaudos kioske, pas platintojus ir užsakytį telef. pas R. Apanavičių GA 1-6958 nuo 5-7 val. vakare.

I — spektaklio pradžia 1 val. 30 min.
II — " " " 5 val. 30 min.

Pirmam spektakliui jaunimas iki 16 m. ir studentai moka pusę kainos.

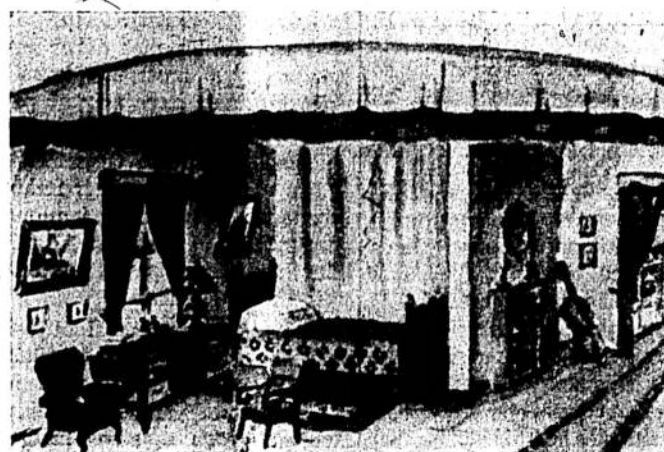
Ateikime ir pamatykime dalį mūsų Tautos žadintojo, mūsų himno autoriaus Vinco Kudirkos gyvenimą.

Paskubėkite įsigyti biletus, nes esame įsitikinę, kad prie įėjimo jau nebeturėsime.

VAIDILOS
Teatro Administracija

Dail. — Kazimieras Žilinskas

LIETUVIŲ GARAZAS

J. Garla ir A. Paškonis atidarė garažą — benzino stotį, 1463 E. 71 St. (prie Wade Park, buv. Ramanausko). Atliekami mašinų taisymo darbai ir keičiama alyva.

NAMŲ IR ŪKIŲ PIRKIMO PARDAVIMO ISTAIGA

Visi, kurie turite parduoti namus ir ūkius ar norite pirkti, pirmiausia pasitarkite mūsų įstaigoje.

WADE PARK REALTY

7032 Wade Park Ave.,
Telef.: HE 2-2922
Sav. A. Kazakevičius,

J. CIJUNSKAS LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.
6210 Dibble Ave.,
Cleveland 3, Ohio
Tel.: EX 1-0376

PIX BEVERAGE

45 rūšių alaus — visoki galvinantieji gėrimai, vynas ir šampanas (prancūziškas)

Parengiama vestuvėms, ballams, pobūviams. Nemokamas pristatymas dieną ir naktį. Atdara k trečiadieniais iki 1 val.
6903 Superior Ave. EX 1-3311

TALIS STUDIO

dabar jūsų kaimynistė
7106 Superior Ave.
Tel. HE 2-0144

Bet kuriuo laiką, bet kokios rūšies foto patarvimas Jums. Modernūs portretai, vestuvės, šeimynų, vaikų ir kitos nuotraukos.

FOTOGRAFIJOS MEISTERIS

Europinių žurnalų ir filmų kokybiškas fotografavimas, dabar CLEVELANDE.

NAMŲ DAŽYTOJAS

Dažau namus iš lauko ir iš vidaus. Darbą atlieku sąžiningai ir pigiai.
Telef.: EX 1-2069 (18)

NAMAS

Geram stovų, vienos šeimos namas, kurį galima lengvai pertaisyti į dviejų seimų. Namai plačioji gatvė, 7 mašinų garažas.

P. J. KERSIS,
Telef.: MA 1-1773

LIETUVIAI DAŽYTOJAI

dažo ir dekoruoja namus. Duoda 12 mėnesių išsimokėjimą. Šaukti:
EX 1-4245 (30)

KAMBARYS

951 Ida Ave. (tarp Superior ir St. Clair) išnuomojamas vienas vyrui didelis ir gražus kambarys, lietuvių šeimai. Kreiptis vakarais. (16)

Šios trys krautuvės duoda ir keičia Eagle Stamps

Mūsų prekybinė garbė paremta 40 metų praktika parenkant medžiagų rūšis ir už jas garantuojant. Mes nelaikome antros rūšies medžiagų, o jų kainos žemesnės negu bet kurioj kitoj krautuvėj.

WOLFS FABRICS

7012 Superior Ave. EN 1-3764

Viskas papiginta 25% iki 50% už suknelės, megztinius, bliuskas, marškinius.

NEPAPRASTA PROGA IR KOKYBĖ!

EZELLA DRESS SHOP

7011 Superior Avenue EX 1-8653
DVIGUBAI ŽENKLŲ KAS ANTRADIENI

VYRAI! AR JUMS NESKAUDA KOJŲ?

AR JOSŲ BATAI YRA NEPATOGOS? PAMEGINKIT ARCH SUPPORT minkštus, išklodus masazinius batus. Puikus Velykinių batų pasirinkimas Moterims ir vaikams
DVIGUBAI ŽENKLŲ ANTRADIENIAIS

JAMES SHOE STORE

7041 Superior Ave.

SUMUSTINIAI. GERIMAI. SODA.

MARNELL'S

7023 Superior Avenue

Saldainiai, Riešutai, Popkornai
Čia susitikit savo draugus po pamaldų Geriausiu kava mieste

PRADĖKIT MAŽA SUMA! BET PRADĖKIT DABAR!

Santaupos apdraustos iki \$10.000

2½% palūkanos.

PASKOLOS JOSŲ PERKAMIEMS AR STATOMIEMS

NAMAMS

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave. HE 1-2198
Cleveland, Ohio

GERESNIŲ NAMŲ STATYTOJAI VISUOMET ISTATO MONCRIEF

Sildymą ir oro vėsinimą

THE HENRY FURNACE CO. MEDINA, O

I. J. SAMAS, JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Eute: WA 1-2351

LEIMON'S CAFE

VISŲ LIETUVIŲ SUSITIKIMO VIETA

Alus. Vynas. Degtinė. Konjakai. Kiti gėrimai

Įvairūs valgiai, šeštadienį vakarais šokiai griežtančiam orkestrui

731 E. 185 ST. KE 1-9737

LIETUVIŲ KLUBO SVETAINĖ IR SALĖ

6835 SUPERIOR AVE.

Klubo ir salės vadovybė kviečia visus Clevelando lietuvius įstoti į Lietuvos Klubą ir nuolat lankytis svetainėje. Penktadieniais specialūs renginiai.

Kviečia visus lietuvius savojoje salėje daryti susirinkimus, atšvęsti vestuves, rengti vakarus ir koncertus.

SUOPIS FURNITURE

Visokių rūšių baldai ir elektriniai bei kitoki reikmenys virtuvei ir kiekvienam Jūsų buto kambariui

2EMOS KAINOS — MALONUS PATARNAVIMAS

6921 Wade Park EX 1-0911
Patogi vieta apsipirkti lietuviams naujakuriams lietuviškoje krautuvėje

Pilnai padengta apdrauda UTah 1-4515

WM. DEBBS PAINTING CO.

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
7526 Star Avenue Cleveland 3, Ohio

P J KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: Main 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestyje, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiose apdraudose-insurance rinkaluose. Sutaupau paskolas pirmo morgedžio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojamas. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

JAKUBS & SON FUNERAL HOME

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs
Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metų simpatingo ir rimto patarnavimo
6621 Edna Avenue ENdicott 1-1768

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: Henderson 1-6244. Redaktorius Balys GAIDŽIONAS (buto telefonas: Garfield 1-7406).

Ir Amerikoje sprogo atominė bomba...

Siomis dienomis ir pačioje Amerikoje sprogo atominė bomba, kada iškilo saugumo sumetimais suspendavimas pirmutinės atominės bombos gaminimo direktoriaus, Dr. J. R. Oppenheimerio.

Paašikėjo, kad šis vadinamas "atominės bombos tėvas", mokslininkas, visą laiką buvo artimai susigvenęs su komunistais, nors sakosi, nebuvo partijos nariu.

Pastarųjų kelių mėnesių bėgyje Oppenheimeris buvo slapstai tardomas, nors anksčiau, Trumano laikais, vieną kartą demokratų komisija jį buvo išteisinusi. Dabar, Atominės Energijos Komisijos žinia, žinia prezidento Eisenhowerio, Federalio Investigacijų Biuro ir krašto saugumo departamento sekretoriaus Wilsono, pripažintais pavojingu būti tose pareigose, kurias jam valdžia buvo pavedusi. Jis jau buvo paskirtas specialiu atominės ir vandenilio bombos reikalų direktorium Washingtone.

Šiam reikalui sprogo, prezidentas Eisenhoweris išleido įsakymą užkirsti jam visus kelius prieiti prie dokumentų ir paslapčių.

Apkaltinimai

Po išsamių, ilgų tyrinėjimų, Atominės Energijos Komisija suspendavo jį jau gruodžio 23, 1953, tačiau iki šiol dalykas laikytas paslaptyste. Ir tik dabar prezidentas Eisenhoweris, kada senatorius McCarthy prieš ketelį dienų viešai per televiziją pareiškė, kad "valdžioje yra išdaviku", kurie pusantrų metų suvėlinę vandenilio bombos gaminimą, išleido draudimą Oppenheimerį prie slapto dokumentų prieleisti.

Senatorius McCarthy taip sakant atkėlė paskaites dangtę, kas buvo daroma slapto, kraštui nieko nežinant. Po McCarthy pareiškimo pats Oppenheimeris kreipėsi į New York Times dienraštį su savo paaiškinimu, pareiškdamas, kad jis turi Atominės Energijos Komisijos laisvą, kuriuo pranešama jo suspendavimas. Ir ėmėsi viešai aiškintis ir teisintis, kad jis nebuvo komunistų partijos narys, nors jį reikalus rėmęs.

Oppenheimeris apkaltintas surinktais daviniais iš jo pastarųjų virš 20 metų judėjimo, kai

jis santykiavo nuo 1935 metų su žinomais komunistais, kad jis 1940-42 metais reguliariai ir gausiai aukėjo komunistų reikalams. Jo žmona, ir brolis su savo žmona, taip pat yra komunistai. Gyvendamas ir profesoriaudamas San Francisco mieste, jis palaikė artimus ryšius su tenyškiais komunistų partijos vadais. Toliau, jis apkaltintas samdymu komunistų specialistų į Los Alamos laboratorijas II pasaulinio karo metu. Jis slėpė žinias, kad prancūzas komunistas 1943 metais buvo kreipėsi į jį prašydamas paslaptį apie atominės energijos planus, kuriomis galėtų pasinaudoti sovietų mokslininkai.

Oppenheimeris, kaip generalinis pirmininkas Atominės Energijos Komisijos patarėjų komiteto, griežtai priešinosi vandenilio bombos gaminimui, kada prezidentas Trumanas jau buvo įsakęs imtis visu smarkumu tą bombą gaminti. Tada buvo paašikėjo, kad Rusijoje jau daromi bandymai su atominė bomba.

Jau esu rašęs anksčiau, kad nuo atominės bombos perėmimo į civilines rankas, prezidentas Trumanas pirmutiniu Atominės Energijos komisijos pirmininku paskyrė amerikietį žydą David Lilienthal. Kada jis, po Japonijos atominės bombos sprogo, pradėjo visoje šalyje vargti propagandą už sulaikymą tolesnio atomo bombų vystymo ir tobulinimo, su juo jau tada slaptai veikė ir Oppenheimeris. Jis yra iš Vokietijos atvykusio žydo sūnus. Toje AEK ėjo varžytinės tarp Lilienthal ir kito žydo komisijos nario Strauss, kurį prezidentas Eisenhoweris paskyrė AEK pirmininku ir kuris pritarė vandenilio bombos vystymui.

Dabar, po naujo skandalo, prieinamos tokios išvados: Lilienthalis ir kiti prosovietiniai gaivalai prie atominės ir vandenilio bombų vystymo, tarp jų ir Oppenheimeris, labai skubiai ir noriai dirbo, kol reikėjo sunaikinti Vokietiją ir Japoniją. Tačiau tuoj po to, tikslą atsiėkęs, kai atominė bomba sprogo Japonijoje, jie pasirodė labai baigus, sovietų draugai Amerikoje griebėsi trukdyti vandenilio bombos tobulinimą, nes tuoj po to pradėjo irti Amerikos ir

Dr. J. R. Oppenheimer, suspenduotas atomo bombų gaminimo specialistas.

bendrai vakarų santykiai su sovietais. Mat, pradėjo aiškėti, kad naujas bombas gali tekti panaudoti prieš sovietus.

Oppenheimerio bylos iškėlimas atidengė ir kitą pusę, tai tu sovietų simpatikų pareiškimus, kurie ėmė teisinti tą "vienuoli mokslininką pasišventėlį". Esą, jis nepatyręs, nesikišąs į politikos reikalus, kaip mokslui atsidavęs žmogus, padaręs klaidų. Ir skubama sudaryti visuomenėje nuomonę, kad jis esąs nekalnas, nuosirdus amerikietis. Ir viskas tas eina iš sovietų draugų, komunistų suklaidintų amerikiečių, kurie linkę galvoti ir rūpintis daugiau apie sovietų, negu apie savus reikalus. Tik pavartykit komunistų laikraščius — Oppenheimeris geriausias!

K. S. Karpus

IŠTIKUS GAISSO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rūmai tampa sunaikinti ar sugadinti ugnies, kreipkitės

P. J. KERŠIS, dėl apkainavimo, ko visada reikalauja aptraudos kompanijos pirm, ne už išmoką už nuostolius.

P. J. KERŠIS

609 Society for Saving Bld.

Telef.: MAin 1-1773.

Rezidencija: PENINSULA 252

Keturių Detroito zoologijos sodo meškos, labai mandagiai nusiteikusios, laukia gausių žiurėdovų, kurių kasdien jos gauna.

Sveikinimas skautams šv. Jurgio šventėje

Brangūs broliai skautai,

Šiandien 35-tą kartą mes Lietuvos skautai švenčiame drauge su 6.000.000-nais pasaulio skautų šv. Jurgio šventę. Skautų patronas šv. Jurgis yra riteris kovojęs ir nugalėjęs pikta slibiną, kuris gąsdino ir žudė žmones. Šita legenda šiandien mums yra lyg tikrovė. Milžiniškas piktas "slibinas" žlugdo, terorizuoja mūsų tėvynę, skriaudžia žmones ir reikalauja vis daugiau aukų. Jūsų tėvai ir vyresnieji iš mūsų pačių yra būdininkai mūsų krašto pavergimo ir jo nežmoniško terojimo. Skauto obalsis ir duotas į jodis įpareigoja mus, kaip kadaise mūsų patroną šv. Jurgį, kovoti už mūsų tėvynės išlaisvinimą. Tos pareigos mes nepamiršime, kol esame gyvi.

Mes nesame vieni kovoję su minėtu slibinu. "Daugelis kraštų, ir didesnių už mūsų, kenčia pavergimą ir terorą. Kultūringos laisvos tautos, matydamos pavojų, stoja kovon su raudonoju Sovietų imperiaizmu. Ir kraštas, kuriame mes dabar gyvename, yra pasiryžęs kovoti prieš gresiantį pavojų ir už pavergtųjų tautų išlaisvinimą.

Pasaulinė Skautų Organizacija yra viena gražiausių ir reikšmingiausių laisvų tautų jaunimo organizacijų. Ji jungia virš 6 milijonų berniukų, kurių 3 milijonai yra J.A.V. skautai.

Nuo 1923 metų mes Lietuvos skautai esame tarptautinės skautų organizacijos nariai ir esame pasiryžę jais likti. Jeigu šiuo metu mes nesame įtraukti į oficialius tos organizacijos sąrašus, tik todėl, kad mūsų kraštas atsidūrė už geležinės uždangos. Ir nebūdami oficialiųjų sąrašuose turime tikrą įrodymą, kad nesame išbraukti iš kitų skautų širdžių ir kad Tarptautinė Skautų Konferencija ir Tarptautinis Skautų Biuras nuolat rodo mūsų savo simpatijų ir užuojautos ir pasiryžęs mums padėti. Kaip pavyzdį prisiminimui Tarpt. Skautų Biuro pagalbą 1946-1950 m. Vokietijoje ir 1951, važiuojant į Jamboree: 60.000 vokiečių skautų organizacija turėjo 600 skautų kontingentą toje Jamboreeje, o likusieji 200 D.P. skautų Vokietijoje gavome 75 dalyvių kontingentą. Toje Jamboreeje mes Lietuvos skautai ir kitų už geležinės uždangos atsidurusių kraštų tremtiniai skautai patyrėme didžiulius užuojautos ir simpatijų iš kitų tautų skautų ir mums buvo duota progos, kaip lietuviams ir Lietuvos vardu ir su savąja trispalvė reikštis.

Vienuoliktą Tarptautinę Skautų Konferenciją, padarę kompromisinį sprendimą, kuris numato galimybę tremtiniais skautams veikti pagal savo tautines skautybės tradicijas ir savo gimtąja kalba. Be to, Tarptautinis Skautų Biuras pripažino mūsų Brolijos Vadiją ir pritarė paskyrimui ryšių skautininko tarp mūsų Brolijos Vadijos ir atskirų nacionalinių organizacijų. Taip vyr. sktn. Čepas, kaip Brolijos Vadijos Tarptautinės Dalies Vedėjas, palaiko tiesioginį ryšį su Tarptautiniu Skautų Biuru ir kartu yra ryšių skautininkas prie Boy Scout of America National Council. Prie to paties B.S.A. National Council veikia ir už geležinės uždangos esančių kraštų skautų atstovų taryba, kurioje ir mūsų atstovas dalyvauja.

Broliai skautai, pasitikėkim savo lietuviškumu ir savo išlikimybę Lietuvos laisvinimo reikalui ir prisiminkim, kad ta nelaimė, kuri slegia mūsų tėvynę, grėsia ir kitiems laisviems kraštams. Mes turime bendrą prieštą ir bendrą tikslą tą prieštą nugalėti. Vienybėje galybė ir mūsų

pareiga šiandien daryti kas galima geriems santykiams su amerikiečiais skautais sudaryti. Jie yra mūsų idėjos broliai ir mūsų tėvynės galingiausio sąjungininko vaikai. Mūsų pareiga pavergtai tėvynei — neuždaryti savyje, savo Bendruomenėje, lyg kokioj tvirtovėje, bet įieškoti Lietuvos laisvinimo reikalui draugų, garsinti Lietuvos kančią ir ugdyti pasiryžimą kovoti ir nugalėti bendrą prieštą — pikta raudoną slibiną, mūsų patrono šv. Jurgio pavyzdžiu.

V. Šenbergas,
V.A.V. II-jo Rajono Vadeiva

DIRBAME LIETUVAI

Lietuvos Skautų Brolija, žengdama į 36-sius savo gyvavimo metus, yra pasiryžusi išleisti skautybės įkūrėjo lordo R. Baden Powell knyga "Skautybė Berniukams". Turėdami savo eilę gražiausių lietuviškojo tremties jaunimo žiedą, dedame visas pastangas išlaikyti jį dorą, kilnų, patriotišką, kai tik išmūš laisvės valanda pasirodys grįžti namo. To siekiame mums skautams savitais metodais bei priemonėmis, būdami tvirtai įsitikinę, jog taip tobuliausiai atliksime savo pareigą Dievui, Tėvynei ir Artimui.

Eidami šiuo keliu, kas kart labiau pasigendame minėtos skautybės įkūrėjo knygos. Nuo pat pirmųjų savo pasirodymo dienų patraukusi milijonus berniukų visame pasaulyje, jiniai yra nepamainoma ir lietuviui skautui. Jos dvasioje augusi ir brendusi, Nepriklausomos Lietuvos skautų karta nepadare gėdos savo įdžiūti tautos tragedijos ir kančios metu. Jos dvasia ir dabartinė tremties skautų karta padės tvirčiai būditi savo idealų sargyboje, padės tapti gražesniais skautais, pilnesniais žmonėmis.

Matydami reikalo svarbą ir norėdami padėti savo jauniems brolukams, lietuviui skautui vyčiai Jungtinės Valstybės se nutarė paimti ant savo pečių knygos leidimo našta, surinkdami tam tikslui 1000 dolerių. Ar tai jiems pavyks ar ne — pareis nuo lietuviškosios visuomenės paramos, pareis nuo Jūsų, mielas brolai ir sese, kuriam teks skaityti šį mūsų atsišaukimą.

Todėl nuširdžiai kreipiamės į Jus, tikėdami, kad suprasite mūsų padėtį ir neatsisakysite paremti savo auką. Prašome ne sau, bet tiems mūsų mažiesiems, kurie patikėti mūsų vadovavimui ir globai, kurie žiūri į mus tyromis žibantiomis akutėmis su begaliniais pasitikėjimu ir meile. Jie yra Lietuvos ateitis, jie yra Lietuvos viltis, ir ką jiems darome, LIETUVAI DAROME!

Jei atsiliepsite į mūsų šauksmą, maloniai prašome Jūsų piniginę auką pasiųsti vietos skautų vyčių vadovui. Clevelande jo adresas: K. K. Pažemėnas, 767 E. 90 St., Cleveland 8, Ohio.

Kartu su auką prašome pranešti Jūsų tikslų adresą. Mums tai labai svarbu, nes norime visus mus parėmusius, kad ir kukliu būdu pagerbti:

- 1) Visų aukojusių pavardės ir paaukota suma bus pažymėta knygoje; nežinūnt, kiek pinigų aukota;
- 2) Nemažiau \$10.00- aukojusius laikome knygos garbės prenumeratoriiais ir kaipo tokius knygoje atžymėsime;
- 3) Nemažiau \$50.00- aukojusius laikome garbės leidėjais ir jų nuotraukas atspausdinsime pirmuose knygos puslapiuose.

Anglijos karalienės Elzbiotos II vaikai — Charles ir Anne išvyksta į šiaurės Afriką, kur jie pasitiks iš ilgos kelionės grįžtančius tėvus.

PABĖGĖLIŲ VAIKŲ ĮSISŪNINIMAS AR ĮDUKINIMAS

Amerikiečių šeimos, kurios ligšiol nerado ir negalėjo įsisūnyti vaikų šiame krašte, turėtų susidomėti 1953 metų Pabėgėlių Pagalbos Akto. Šis JAV Kongreso priimtas aktas nuskaido, jog į šį kraštą specialia nonkvota privilegija gali būti įsileista 4.000 pabėgėlių vaikų, nevyresnių kaip 10 metų amžiaus, kuriuos užsienyje įsisūnins ar įsidukrins amerikiečių šeimos. (Akte yra pastebėta, jog įsisūninimo teise negali pasinaudoti viengungis ar viengungė). Akte nurodoma, jog teidžiama vienai šeimai adoptuoti vienas našlaitis. Išimtis daroma nenorint išskirti brolį ar seserį.

Paklydėliai našlaičiai, žinomų tėvų našlaičiai ir adoptuoti našlaičiai, remiantis šiuo įstatymu gali būti įsileidžiami į Jungtines Valstybes. Visais atvejais adoptuojančios šeimos vienas narių privalo raštu pasižadėti ar įrodyti, jog našlaitis jau yra adoptuotas ar bus teisiskai adoptuotas Jungtinės Valstybės. Taip pat, jėg jis bus gražiai prižiūrimas ir auklėjamas. Vastybės Departamentas šių pasižadėjimų užtikrinimui yra paruošęs specialias formas.

Tėvas ar žmona, adoptuojančios šeimos vienas narių, norintys adoptuoti bet kokį paklydėlį našlaitį ar žinomų tėvų vaiką turi pasirinkti atitinkamą labdarybės agentūrą kurios priežiūroje jie užpildytų atitinkamus pasižadėjimus. Tuomi užtikrinama valko ateitis, jei kartais paaiškėtų, jog atvykęs į Jungtines Valstybes vaikas nėra tinkamai auginamas, kad jis galėtų būti iš adoptavusių žmonių atimtas. Jei dėl kurių kitų aplinkybių vaikas turėtų būti iš adoptacijos perimtas pilną atsakomybę už jo likimą pasiima pasižadėjimus patvirtinusi labdarybės įstaiga. Ji paprastai stengiasi vaikui surasti naujus globėjus. Labdarybės įstaigos liūdymas nėra reikalingas tuo atveju, jei tėvai įsisūninimo dokumentus susitvarko užsienyje.

Jei amerikiečių šeima nori adoptuoti jiems nežinomą našlaitį, ji kreipiasi į atitinkamą labdarybės įstaigą ir ją autoriuoja (įgalioja) jų vardu šitokį vaikutį atrinkti. Ši sąlyga atpuola, jei našlaitis tėvai adoptuojantiems buvo žinomi.

Vaiko adoptavimo pasižadėjimas ir jo atėties užtikrinimo liūdymas privalo būti patvirtintas "Refugee Relief Act" administratoriaus ir Jungtinių Valstybių konsulo, kuriam yra įteikiamas prašymas šiam našlaičiui suteikti vizą.

Šeimos, kurios norėtų patirti daugiau apie nelaimingų vaikų našlaičių adoptavimo sąlygas, turėtų kreiptis į artimiausią Vaikų Globos agentūrą jų kaimynystėje.

Šeimos, kurios norėtų patirti daugiau apie nelaimingų vaikų našlaičių adoptavimo sąlygas, turėtų kreiptis į artimiausią Vaikų Globos agentūrą jų kaimynystėje.

— SKS —